

PROGRAMMABEGROTING 2021

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3	5. Bedrijfsvoering	67
1.1 Leeswijzer	6	§6. Verbonden partijen	70
1.2 Financieel	6	§7. Grondbeleid	80
1.3 Overzicht structurele baten en lasten 2021	6	Afkortingenlijst	83
1.4 Algemene reserve	7		
2. Programmaplan	8		
1. Bestuur en burger	8		
2. Veiligheid	10		
3. Openbare ruimte	15		
4. Economische zaken, recreatie en toerisme	21		
5. Sociaal domein	25		
6. Natuur en milieu	30		
7. Ruimtelijke ontwikkeling	33		
Algemene baten en lasten, dekkingsmiddelen en onvoorzien	37		
Onvoorzien	37		
Overhead	37		
Beleidsindicatoren	38		
3. Paragrafen	40		
§1. Lokale heffingen	40		
§2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	46		
§3. Onderhoud kapitaalgoederen	56		
§4. Financiering	62		

1. Inleiding

De Programmabegroting 2021 is dit jaar niet op de gebruikelijke wijze tot stand gekomen. Het college heeft er, ter voorbereiding op deze Programmabegroting, voor gekozen om de gemeenteraad een Perspectiefnota 2021 aan te bieden. In de gemeenteraadsvergadering van 30 juni 2020 heeft de gemeenteraad besloten de voorgelegde Perspectiefnota 2021 voor kennisgeving aan te nemen. Daarnaast nam de gemeenteraad de motie: “Valt er iets te kiezen?” aan.

Het vertrekpunt voor de Perspectiefnota 2021 en de grondslag voor de Programmabegroting is het ingrijpend gewijzigd financieel perspectief van Wijdemeren sinds het sluiten van het bestuursakkoord. Debet daaraan is de landelijke trend van de kostenstijgingen in het sociaal domein, met name jeugdzorg en de Wet op Maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De gestegen kosten blijken structureel van aard, zonder dat de rijksvergoedingen zijn meegestegen.

Coronacrisis

In maart 2020 brak ook in Nederland de coronacrisis uit. Wat de (financiële) gevolgen op langere termijn van deze crisis zullen zijn en in hoeverre de gemeente daar ook in de jaren 2021 e.v. voor zal worden gecompenseerd is niet aan te geven. Er is dan ook voor gekozen om deze effecten niet mee te nemen in de Programmabegroting. Het Rijk heeft immers aangegeven de kosten die gemeenten moeten maken vanwege de coronacrisis te zullen compenseren. Natuurlijk moeten we wel rekening houden met mogelijke nadelige effecten, bijvoorbeeld een toename van het beroep op uitkeringen voor levensonderhoud (bijstandsuitkeringen), verminderde belastinginkomsten of oninbare vorderingen. Bij het opstellen van de begroting is het echter nog te vroeg gebleken om deze effecten al in te kunnen schatten. Mogelijk dient bij de Voorjaarsnota alsnog een correctie plaats te vinden; in de paragraaf Weerstandsvermogen komen we wel terug op de coronacrisis.

Financieringssystematiek uitgaven Sociaal Domein leidt tot tekorten.

In 2019 eindigde twee derde van de gemeenten financieel in de rode cijfers (publicatie jaarrekeningen gemeenten door CBS). Volgens deze voorlopige gegevens moesten gemeenten in 2019 voor in totaal meer dan 750 miljoen euro uit eigen reserves putten om de rekening sluitend te krijgen. De stijging van de uitgaven in het sociaal domein is een belangrijke oorzaak hiervoor. Daarnaast stijgen de inkomsten uit het gemeentefonds niet mee met de oplopende kosten.

De totale uitgaven in het gemeentelijk sociaal domein in Nederland stegen in 2019 met meer dan 1 miljard euro. Dat is een verdubbeling van de stijging ten opzichte van 2018. Net als in eerdere jaren steeg het beslag dat de Jeugdwet legt op de beschikbare financiële middelen. Ook de invoering van het abonnementstarief had gevolgen: de kosten voor de Wmo stegen voor de Nederlandse gemeenten met 500 miljoen euro.

Het is duidelijk dat met de decentralisaties in het sociaal domein in 2015 de financiële risico's op de gemeenten zijn afgewenteld. De gemeente heeft een leveringsplicht gekregen, zonder zeggenschap te hebben over de toegang tot de voorzieningen. Het is nog maar de vraag of dit op termijn nog vol te houden is. Samen met de gemeenten in Noord-Holland, het provinciebestuur en de VNG blijven wij ons inzetten om hiervoor bij het Rijk aandacht en tegemoetkoming te vragen.

Uitgaan van het bereiken van een structureel evenwichtig begrotingsresultaat op termijn.

Met ingang van 2015 hebben gemeenten in Nederland belangrijke verantwoordelijkheden gekregen op de gebieden Wmo, jeugd en participatie; de 3-decentralisaties. Ook voor de komende jaren staan opnieuw decentralisaties op de agenda, zoals de wet op de Schuldhulpverlening (per 2021), Inburgering (loop van 2021 of daarna) en de invoering van de omgevingswet (per 2022).

De afgelopen jaren zagen we in Wijdemeren dat de uitgaven voor Jeugd al hoger waren dan de middelen die daarvoor beschikbaar werden gesteld door het Rijk. Deze hogere uitgaven konden echter worden opgevangen binnen de begroting van programma 5, met name door de budgetten voor Wmo.

Het landelijk beeld dat de betaalbaarheid van de decentralisaties voor gemeenten verder onder druk komt te staan, werd echter in 2019 ook voor Wijdemeren werkelijkheid. Na stevige onderhandelingen tussen gemeenten en het Rijk, is het Rijk uiteindelijk overgegaan tot tijdelijke compensatie van 3 jaar voor de uitgaven aan jeugdzorg (in overleg met de toezichthouder is een stelpost opgenomen voor extra middelen van het Rijk voor de periode 2022-2024). Deze compensatie is echter vele malen lager dan de uitgaven die de gemeente Wijdemeren hier maakt. Bij de najaarsnota 2019 werd duidelijk dat er in totaal een bedrag van 1 miljoen euro moest worden bijgeraamd voor de kosten van Wmo en Jeugd. In december 2019 is de raad geïnformeerd dat ook de bijgestelde budgetten voor Wmo en Jeugd werden overschreden (2019-RI-70) met € 1 mln. Er zijn geen aanwijzingen dat de trend die in 2019 is ingezet ongewijzigd blijft: de kosten van Wmo, onder andere door vergrijzing en invoering van het abonnementstarief, zullen nog steeds toenemen. In deze begroting zijn daarom de kosten van jeugdzorg en Wmo begroot op het niveau dat we werkelijk verwachten uit te geven.

Om de noodzakelijke zorg voor onze inwoners in 2021 e.v. te kunnen dragen, wordt de gemeente daarom nu geconfronteerd met de noodzaak om grootschalige bezuinigingen door te voeren, omdat de middelen voor de verwachte uitgaven Wmo en de Jeugdzorg niet meer alleen binnen programma 5 van de begroting gevonden kunnen worden.

De resultaten van het onderzoek van het functioneren van de gemeentelijke organisatie kunnen effect hebben op de manier van werken in met name het fysiek domein. Dit mede omdat de financiële positie van de gemeente is veranderd.

De nu voorliggende Programmabegroting is sluitend per 2022 en verder. Daarmee is de begroting pas in meerjarenperspectief sluitend. Dat is een bewuste keuze. De gemeente wordt immers geconfronteerd met de gevolgen van de decentralisaties door de Rijksoverheid.

De begroting dient in beginsel structureel en reëel in evenwicht te zijn. Dit houdt in dat de structurele baten ieder jaar ten minste de structurele lasten dekken en de ramingen realistisch zijn. Nu de begroting 2021 niet sluitend is (in evenwicht is), moet aannemelijk zijn dat het structureel en reëel evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren (uiterlijk in 2024) tot stand zal worden gebracht. Hierbij geldt dat geen sprake mag zijn van opschuivend sluitend meerjarenperspectief; het is niet toegestaan om ieder jaar opnieuw een (meerjaren)begroting aan te bieden waarbij uitsluitend de laatste jaarschijf in evenwicht is. Aangezien het begrotingsjaar 2020 sluitend is vastgesteld, is geen sprake van een opschuivend sluitend meerjarenperspectief. Een preventief toezichtregime is daarmee niet aan de orde.

Om een op termijn sluitende begroting te kunnen vaststellen moet er waar mogelijk omgebogen worden en is er gezocht naar mogelijkheden om de autonome inkomsten van de gemeente te verhogen. Daarbij zijn de mogelijke ombuigingen zoveel mogelijk verdeeld over alle onderdelen binnen de gemeentelijke organisatie. Voor gemeente, maatschappelijke organisaties, bedrijven en inwoners zal gelden dat de voorgestelde maatregelen merkbaar, onvermijdelijk ingrijpend zijn en soms ongewenste effecten zullen hebben.

Bestuursakkoord 2018-2022 Sterke dorpen, regionaal verbinden.

Om tot de noodzakelijke ombuigingen in deze begroting te kunnen komen is het onvermijdelijk dat wordt afgeweken van onderdelen van het Bestuursakkoord. In het bestuursakkoord 2018-2022 hebben de coalitiepartijen immers afspraken vastgelegd over diverse beleidsonderwerpen. Het college en de gemeenteraad hebben de afgelopen twee jaar ingezet op de uitvoering van de beleidsonderwerpen uit het bestuursakkoord. Te denken valt daarbij aan het dorpenbeleid, het voortzetten van het beleid binnen het sociaal

domein en de extra aandachtspunten, de inzet op het realiseren van een volgend integraal kindcentrum (IKC), de extra impuls voor kunst en cultuur, het ondernemersloket, de financiële uitgangspunten, samenwerking in de regio en het Plassengebied, woningbouw (duurzaamheid, verscheidenheid in het woningbouwprogramma, Kanskaart), de duurzaamheidsagenda, het mobiliteitsvraagstuk en het toewerken naar de omgevingsvisie. De uitdaging die voorligt om een op termijn sluitende begroting voor te leggen, vraagt nieuwe keuzes. Deze keuzes leiden tot bijstelling van de ambities en het noodgedwongen terugdraaien van al gerealiseerde beleidsvoornemens..

Deze begroting gaat uit van:

Op termijn een sluitende meerjarenbegroting;

Voortzetten van de noodzakelijke zorg voor onze inwoners door gericht te begroten in het sociaal domein;

Uitvoeren van het dorpenbeleid;

Stimuleren van woningbouw met daarbij inzet op verscheidenheid in het woningbouwprogramma en constante nadruk op Duurzaamheidsaspecten;

Het Ondernemersloket;

Invoering van de Omgevingswet;

Uitvoering van het Gebiedsakkoord;

Organisatieontwikkeling en dienstverlening.

De noodzaak van ombuigingen heeft geleid tot het bijstellen van de ambities, zoals reeds benoemd in de Perspectiefnota 2021:

Het structureel verlagen van het budget voor duurzaamheid;

Het structureel verlagen van het budget voor kunst en cultuur;

Het uitstellen van de bouw van een derde IKC voor onbepaalde tijd;

Het verhogen van de OZB-tarieven met 5% boven op de inflatie;

Minder toevoegen aan reserves in de jaarschijf 2021;

Verlaging budget in sociaal domein: stimuleren van vrijwillige inzet in de gemeente, de impuls voor activiteiten (Incidentele subsidie) en activiteiten in het onderwijs;

Afzien van de aanstelling van een strategisch bestuursadviseur.

Inmiddels zijn de inkomsten uit de algemene uitkering uit het gemeentefonds geraamd op basis van de meicirculaire 2020.

De overige ombuigingen zoals genoemd in de Perspectiefnota 2021 zijn in de Begroting 2021 verder geconcretiseerd. Met de uitwerking van vier scenario's waaruit de raad kan kiezen heeft het college gehoor gegeven aan de wens van de raad om keuzes te kunnen maken.

De volgende scenario's zijn onderscheiden:

1. *Evenwichtsscenario (voorkeursscenario)*

Dit scenario wordt evenwichtsscenario genoemd omdat de bezuinigingen zoveel mogelijk worden verdeeld over de programma's waar dat enigszins mogelijk is. Ervan uitgaande dat gemeenten alleen compensatie krijgen voor het abonnementstarief, en de kosten van de uitvoering van de Jeugdwet en de Wmo met meer dan 2 miljoen euro toenemen wordt een groot deel van de benodigde dekking gehaald uit verhoging van de OZB-tarieven meer dan inflatie en het verhogen van de hondenbelasting. Naast de op de vorige pagina reeds genoemde verhoging van 5% plus inflatie, wordt het OZB-tarief nog eens extra verhoogd met 7%. De toename van de lokale lasten door de verhoging van het OZB-tarief zal gemiddeld genomen voor de helft gedempt worden door het verlagen van de tarieven voor rioolheffing; gezien de omvang van de voorziening Gemeentelijk Rioleringsplan is een verlaging van de rioolheffing in de nabije toekomst opportuun. Voor de langere termijn geldt dat een opwaartse knik in de rioolheffing nodig zal zijn om grote vervangingsinvesteringen in de riolering te kunnen dekken.

2. *Compensatiescenario*

Het perspectief achter dit scenario is voldoende compensatie door het Rijk voor de toename van de kosten van de uitvoering van de Jeugdwet en de Wmo. Het budget voor uitvoering van de Jeugdwet en Wmo wordt maar licht verhoogd. In dit scenario worden een beperkt aantal bezuinigingsmaatregelen doorgevoerd. Het compensatiescenario bestaat uit redelijk makkelijk te realiseren bezuinigingen, het zogenaamde 'laaghangend fruit'. Dat wil niet zeggen dat in de begroting redundantie is; de bezuinigingen in dit scenario hebben nadelige gevolgen in de uitvoering en eventueel maatschappelijke impact. In de bijlage bij deze begroting, in tabel 'Compensatiescenario' staan alle bezuinigingsmaatregelen benoemd. Het gaat deels om afdrijving van budgetten van minder beïnvloedbare uitgaven, zoals het budget voor proces- en griffiekosten en het budget voor onvoorzien. Ook gaat het om versoering van voorzieningen zoals de WaakSamenapp, het burgerpanel en het onderhoud van een openbaar toiletgebouw. Daarnaast belasten we extra uitgaven door, door het verhogen van tarieven en leges. De ambtelijke organisatie zal niet, in tegenstelling tot wat in het bestuursakkoord hiervoor is opgenomen, worden versterkt met een strategisch adviseur.

3. *Afbouwscenario*

Het perspectief achter dit scenario is dat de lokale lasten met niet meer dan inflatie zullen stijgen. Ervan uitgaande dat gemeenten alleen compensatie krijgen voor het abonnementstarief, en de kosten van de uitvoering van de Jeugdwet en de Wmo met meer dan 2 miljoen toenemen, wordt op niet wettelijke voorzieningen binnen het sociaal domein

een aanzienlijke besparing gerealiseerd. Door het niet extra verhogen van de OZB-inkomsten is het nodig om fors te bezuinigen op andere budgetten. Daarnaast wordt in dit scenario het budget wegbezuinigd dat bij het bestuursakkoord is vastgelegd voor ondernemersmanagement en het dorpenbeleid. Deze laatste bezuinigingsmaatregelen zijn ook opgenomen bij het solidariteitsscenario.

4. *Solidariteitsscenario*

Het perspectief achter dit scenario is instandhouding van zoveel mogelijk sociale voorzieningen. Om dit scenario te kunnen dekken, dat de hoogste uitgaven met zich meebrengt, is uitgegaan van een forse extra verhoging van de OZB-tarieven, bovenop de inflatie van 1,5%. De lokale lasten zullen in 2021 en 2022 niet navenant toenemen door het verlagen van de tarieven voor rioolheffing; gezien de omvang van de voorziening Gemeentelijk Rioleringsplan is een verlaging van de rioolheffing in de nabije toekomst opportuun. Voor de langere termijn geldt dat een opwaartse knik in de rioolheffing nodig zal zijn om grote vervangingsinvesteringen in de riolering te kunnen dekken.

In deze begroting is het evenwichtsscenario verwerkt in de cijfers. Een eventuele keuze voor een ander scenario, of een andere mix van bezuinigingsmaatregelen, zal via een eerste begrotingswijziging in 2021 financieel-technisch worden uitgewerkt.

In de bijlage zijn alle bezuinigingsmaatregelen benoemd en toegelicht. Ook de nadelige gevolgen van de bezuinigingsmaatregelen zijn hierin beschreven.

Tot slot

In de uitgaven en inkomsten voor 2021 en verder hebben we geen rekening gehouden met effecten van de coronacrisis. Helder is dat de inwoners van Gemeente Wijdmeren met de gevolgen van dit virus te maken zullen hebben. Ook is helder is ook dat wij ons volledig moeten richten op het zoveel als mogelijk beperken van de gevolgen van het coronacrisis voor de samenleving. Om deze reden is de aanbieding van een nieuwe nota Reserves en Voorzieningen verplaatst naar de tweede helft van 2021.

Net als bijna alle andere gemeenten in Nederland, is ook de gemeente Wijdmeren in financieel guur weer beland. We staan voor lastige keuzes om van Wijdmeren weer een financieel robuuste gemeente te maken. Het college stelt in deze begroting voor om realistisch te begroten op Jeugdzorg en Wmo. En daarnaast gaan we onverminderd door met organisatieontwikkeling en dienstverlening naar onze inwoners en ondernemers via onder andere het dorpenbeleid en de ondernemersmanager. We kijken uit naar uw input richting de vaststelling van de Programmabegroting 2021.

Jan Klink, Wethouder Financiën , 25 september 2020

1.1 Leeswijzer

De programmabegroting bestaat uit een beleidsbegroting (deel 1), een financiële begroting (deel 2) en de bezuinigingsscenario's (deel 3). De beleidsbegroting is opgebouwd uit zeven programmaplannen en de verplichte paragrafen. In het programmaplan is ons gemeentelijke beleid op hoofdlijnen opgenomen met het geld dat we daarvoor beschikbaar hebben. De paragrafen richten zich op de beheeraspecten, zoals bedrijfsvoering, weerstandsvermogen, kapitaalgoederen, lokale heffingen en grondbeleid. De overzichten Overhead en Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien zijn verplichte onderdelen van de programmabegroting.

De financiële begroting geeft op verschillende manieren inzicht in de lasten en baten op totaalniveau en per programma. Verdere onderdelen in de financiële begroting zijn de geprognosticeerde balans, de activastaat, het investeringsplan 2021-2024 en het overzicht reserves en voorzieningen alsmede een toelichting per programma van de mutaties in de reserves.

De bezuinigingsscenario's bevatten de potentiële bezuinigingen binnen de programmabegroting 2021-2024.

1.2 Financieel

Het structureel begrotingsresultaat geeft aan of de gemeente in staat is lasten structureel te dekken.

Bij de opstelling van de programmabegroting 2021 is rekening gehouden met de regelgeving volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de uitgangspunten die de provincie Noord-Holland heeft meegegeven in de Kaderbrief financieel toezicht 2021.

In de volgende tabel staat op de onderste regel het begrotingsresultaat per jaar. Op de voorlaatste regel is dit begrotingsresultaat gesplitst in incidenteel en structureel.

N = nadeel, V = voordeel

bedragen x € 1.000

1 Evenwichtsscenario	2021		2022		2023		2024	
	inc.	struct.	inc.	struct.	inc.	struct.	inc.	struct.
Begrotingsresultaat zonder ombuigingen	N 125	N 1.876	0	N 1.800	0	N 1.833	0	N 1.685
Ombuigingen	<u>V 148</u>	<u>V 1.659</u>		<u>V 1.811</u>		<u>V 1.893</u>		<u>V 1.875</u>
Begrotingsresultaat bij evenwichtsscenario	V 23	N 217	0	V 11	0	V 60	0	V 190
Totaal		N 194		V 11		V 60		V 190

1.3 Overzicht structurele baten en lasten 2021

Lasten zijn N, baten zijn V, onttrekking aan reserves zijn V, toevoeging aan reserves zijn N, positief saldo is V, negatief saldo is N.

Door afronding op € 1.000 kunnen verschillen ontstaan in de tellingen van max.2.

bedragen x € 1.000

	Begrote structurele lasten		Begrote structurele baten		Mutaties reserves	Structureel begrotingsresultaat 2021
1 Bestuur en Burger	N	2.981	V	216	0	N 2.765
2 Veiligheid	N	2.931	V	51	0	N 2.880
3 Openbare ruimte	N	10.101	V	6.755	V 229	N 3.118
4 Economische zaken, Recreatie & Toerisme	N	1.061	V	133	V 65	N 863
5 Sociaal Domein	N	20.020	V	4.197	V 352	N 15.471
6 Natuur en Milieu	N	744		0	V 10	N 734
7 Ruimtelijke Ontwikkeling	N	1.538	V	780	V 11	N 747
8 Overhead	N	8.019	V	10	V 147	N 7.862
Algemene baten & lasten	N	939	V	35.791	N 628	V 34.224
Totaal	N	48.335	V	47.933	V 184	N 217

1.4 Algemene reserve

De omvang van de algemene reserve is volgens deze begroting van voldoende omvang voor de benodigde weerstandscapaciteit. In paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing staat de onderbouwing van de benodigde weerstandscapaciteit en wordt de relatie gelegd met de algemene reserve en de post onvoorzien; deze vormen tezamen de beschikbare weerstandscapaciteit.

Algemene reserve	(x € 1.000)
Algemene reserve 31-12-2019	5.004
Af: Rekeningresultaat 2019 na bestemming	1.850
Algemene reserve 1-1-2020	3.154
Af: Subsidie sportverenigingen (1/3 regeling)	192
Algemene reserve 1-1-2021	2.962
Af: Geraamd tekort 2021	194
Algemene reserve per 31-12-2021	2.768

2. Programmaplan

1. Bestuur en burger

Beschrijving programma

Voor de gemeente Wijdemeren staan inwoners centraal. In 2020 hebben we vertraging opgelopen in de ontwikkeling van de meerjarige visie door onder meer de coronacrisis en de daarbij behorende effecten. We pakken dit in 2021 weer op met onder andere de uitvoering van de dienstverleningsvisie. We streven ernaar dat inwoners zoveel mogelijk digitaal kunnen regelen via onze website: online waar het kan en persoonlijk waar het moet.

► Dienstverlening

Wat willen we bereiken?

Optimaliseren van de dienstverlening aan inwoners, bedrijven en instellingen.

Wat gaan we doen?

- We gaan voor verdergaande digitalisering en 'self service' voor onze inwoners en ondernemers. Dit resulteert ook in minder fysieke klantcontacten aan de balie en een 24x7 uur dienstverlening. Informatiesystemen worden hierop afgestemd en daarmee beter ingericht;
- We inventariseren de wensen van de inwoners en ondernemers bij het ontwikkelen van een meerjarige visie op dienstverlening. Die meerjarige visie brengt focus aan op wat we gaan doen, waar we als gemeente voor staan en wat 'de klant' van ons mag verwachten;
- We brengen de 'reis' die een inwoner aflegt naar een product in beeld (klantreis) en doen voorstellen om deze contactmomenten verder te optimaliseren;
- We stellen een plan aanpak op voor vernieuwing van onze website met focus op toegankelijke informatie en uitbreiding van het online productenpakket;
- We organiseren de Tweede Kamerverkiezingen waarbij we voornemens zijn aan te sluiten op het centraal tellen van de stemmen en we werken voor politieke partijen met digitale verkiezingsborden".

► Communicatie- en participatietraining medewerkers

Wat willen we bereiken?

De communicatiekracht van beleidsmakers en projectleiders verder vergroten en meer omgevingsbewust maken.

Wat gaan we doen?

De invoering van de Omgevingswet, het gebiedsgericht werken en onze organisatieontwikkeling maken dat we als organisatie anders gaan werken en communiceren: daarbij hebben wij voor ogen om aan de voorkant van een proces samen met de betrokkenen in overleg te treden. Deze manier van werken moet worden benoemd en geïmplementeerd.

► Verder toesnijden communicatiebeleid op behoefte

Wat willen we bereiken?

We willen zo optimaal mogelijk communiceren met inwoners en andere doelgroepen.

Wat gaan we doen?

We brengen de 'klantreis' in beeld (zie ook onder dienstverlening) en analyseren cijfers van digitale communicatiemiddelen.

Wettelijke basis voor dit programma

Het beleid voor de uitvoering van dit programma is onder meer beschreven in:

- Gemeentewet
- Algemene wet bestuursrecht

Betrokken partijen

Betrokken partijen bij dit programma zijn onder meer:

- Gemeente Hilversum
- Gemeente Gooise Meren
- Inwoners en ondernemers

Wat gaat dit programma kosten?

bedragen x € 1.000

Exploitatie	Rekening 2019	Begroting 2020 na vj. nota	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Lasten	3.625	2.901	2.981	2.972	2.959	2.957
Baten	-391	-253	-216	-206	-206	-206
Saldo	3.234	2.648	2.765	2.766	2.753	2.751
Mutatie reserves	-77	-39				
Saldo na bestemming	3.157	2.609	2.765	2.766	2.753	2.751

2. Veiligheid

Beschrijving programma

De gemeente Wijdemeren is een mooie en relatief veilige gemeente. De gemeente is centraal gelegen ten opzichte van de grote steden Amsterdam en Utrecht en heeft met deze ligging, het omvangrijke plassegebied en de omvang van de bevolking te maken met verschillende knelpunten over de leefomgeving en de openbare orde en veiligheid. Om een vertrouwde, veilige omgeving te zijn moet Wijdemeren blijven werken aan de sociale en fysieke veiligheid. De menselijke maat is de kracht van Wijdemeren en is de afgelopen jaren versterkt door onder andere de start van vrijwilligersplatform De Appelboom (mei 2016) en het Dorpenbeleid (januari 2020). Een veranderende samenleving vraagt tevens om een wendbare overheid met een goed georganiseerd netwerk van lokale en regionale partners, weerbare bewoners en bedrijven. Samen moeten zij op tijd anticiperen op maatschappelijke vraagstukken en reageren wanneer de omstandigheden daarom vragen.

Binnen het programma Veiligheid is de brede aanpak op de diverse terreinen op het gebied van de Openbare Orde en Veiligheid uitgewerkt in het Meerjaren Veiligheidsbeleid 2019 - 2022 (vastgesteld in december 2018) waarvan het Programma het uitgangspunt vormt voor de aanpak en inzet.

Voor 2021 zijn de volgende speerpunten aan de orde.

► Interregionale samenwerking Veiligheidsregio's

Wat willen we bereiken?

De realisatie van een Kenniscentrum Vakbekwaamheid Midden-Nederland, de realisatie van een Veiligheidsbureau Midden-Nederland en de harmonisatie van de werkprocessen van de veiligheidsregio's voor de meldkamer Midden-Nederland. Deze onderdelen zijn samengebracht in het programma genaamd 'Drieslag'.

Wat gaan we doen?

Dit proces wordt aangestuurd vanuit het Algemeen Bestuur (AB) van de Veiligheidsregio's Gooi en Vechtstreek en Flevoland. Onze burgemeester heeft de portefeuille Meldkamer in dit kader. Binnen het AB van de Veiligheidsregio wordt hierop gemonitord en bijgestuurd.

► Algemene Plaatselijke Verordening en Bijzondere wetten

Wat willen we bereiken?

De komst van de Omgevingswet heeft impact op onder andere de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), de Kansspelverordening, de Winkeltijdenverordening en het daarbij behorend flankerend beleid. Daarnaast ligt er een wetsvoorstel dat de huidige Drank- en Horecawet wijzigt. Ook een uitspraak van het Europese Hof van Justitie die betrekking heeft op de vergunningsduur van schaarse vergunningen en op de toepasbaarheid van de Europese Dienstenrichtlijn (Dienstenwet) bij detailhandel in Nederland zijn van invloed op de toepasbaarheid van de APV en bijzondere wetten.

In 2021 analyseren wij welke impact deze zaken hebben op onder andere de Algemene Plaatselijke Verordening, de Kansspelverordening, de Winkeltijdenverordening en het daarbij behorend flankerend beleid.

Wat gaan we doen?

Op basis van de praktijkervaringen met de huidige regelgeving een overzicht maken van de gebiedsaanwijzingen, samenhangend met regels met betrekking tot evenementen, prostitutie, vuurwerk, bruikbaarheid en aanzien van de weg, betreden van plantsoenen, rijden over bermen, bepalingen over dieren (deels), bescherming milieu, natuurschoon en uiterlijk aanzien, parkeren, standplaatsen ambulante handel, openbaar water en crossterreinen.

► Veiligheid op de plassen

Wat willen we bereiken?

Tijdens de Waterconferentie 2020 is afgesproken dat de gemeente Wijdemeren een coördinerende rol in de integrale samenwerking oppakt. In samenwerking met Recreatie Midden-Nederland willen we tot een eenduidig beleid komen op de Loosdrechtse Plassen op het gebied van evenementen, festiviteiten, vergunningen, openbare orde en veiligheid.

Wat gaan we doen?

We organiseren reguliere beleidsafstemming tussen de gemeente en Recreatie Midden-Nederland. Daarnaast ontwikkelen wij een 'handhavingsarrangement' watertoezicht en gebiedsgebonden inzet, waarbij de veiligheidsthema's, taken en verantwoordelijkheden concreet benoemd worden.

► Uitbreiding Wet Bibob

Wat willen we bereiken?

In de aanpak van ondermijning is de verwachting dat nog meer vergunningenstelsels onder de werking van het Bibob-beleid komen te vallen. Denk hierbij aan bijvoorbeeld autobedrijven en kapsalons. In 2020 ligt hiervoor een wetsvoorstel bij de Eerste Kamer.

Daarnaast krijgt de gemeente met deze wijziging ook de bevoegdheid om integriteitsonderzoeken te doen bij alle overheidsopdrachten. Het Landelijke Bureau Bibob mag na wetswijziging adviesverzoeken van de gemeenten weigeren als zij het eigen onderzoek niet op orde hebben.

Op dit moment mag een integriteitsonderzoek alleen worden uitgevoerd bij het verstrekken van overheidsopdrachten in de bouw, het milieu en in de ICT. Maar ook in andere sectoren bestaat het risico dat er mogelijk criminelen actief zijn.

De wettelijke instrumenten zijn actueel en beschikbaar, zodat we aansluiting hebben bij de aanpak van ondermijning. In het kader van de wet BIBOB willen we bereiken dat we de nieuwe mogelijkheden van de Wet Bibob toepassen in ons beleid en onze werkprocessen. De wettelijke instrumenten zijn actueel en beschikbaar, zodat we aansluiting hebben bij de aanpak van ondermijning.

Wat gaan we doen?

Het huidige Bibob-beleid aanpassen aan het wetsvoorstel wijziging Wet Bibob. Deze wijziging strekt onder meer tot het uitbreiden van de mogelijkheden van bestuursorganen om eigen onderzoek te verrichten en tot het verruimen van de mogelijkheden van het Landelijk Bureau Bibob om stromanconstructies te achterhalen. Met de uitbreiding van de reikwijdte van het Bibob-onderzoek kunnen bijvoorbeeld ook overheidsopdrachten in de zorg onderwerp van een integriteitsonderzoek zijn. Ook mogen gemeenten na de wetswijziging een Bibob-onderzoek laten uitvoeren bij de overdracht van erfpacht. Het is te verwachten dat deze uitbreiding meer onderzoekscapaciteit vraagt van de gemeentelijke organisatie dan wel een investering in analysecapaciteit.

► **Problematiek recreatieparken**

Wat willen we bereiken?

Met het in 2020 verkregen inzicht in de problematiek op de recreatieparken in de gemeente willen wij specifieke knelpunten op het gebied van ondermijning en openbare orde beheersen.

Wat gaan we doen?

Gevolg geven aan de uitkomsten van de in 2019/2020 begonnen projecten van de provincie Noord-Holland en de provincie Utrecht.

Deze projecten voort uit het actieprogramma van het Rijk, om inzicht te krijgen in de problematiek van ondermijning en openbare orde die op de recreatieparken speelt. Daar waar noodzakelijk zullen wij aangetoonde specifieke knelpunten op het gebied van ondermijning en openbare orde programmatisch aanpakken. Hier is een samenhang met handhaving en ruimtelijke ordening (programma 5).

Wie zijn daarbij betrokken?

De beide provincies hebben in de projecten het voortouw. Uiteraard zal de gemeente Wijdemereren de plaatselijk inbreng hebben. In overleg zal moeten worden gezien welke andere partijen deelnemen aan de projecten.

► **Evenementenbeleid 2019 - 2022**

Wat willen we bereiken?

De gemeente kent een grote diversiteit aan evenementen en festiviteiten die een bijdrage leveren aan de recreatieve en toeristische beleving van de gemeente en ook verbindend zijn voor onze dorpen. Het evenementenbeleid 2019-2022 is in het najaar van 2019 vastgesteld door de raad. De vaststelling was gericht op het maken van een kwaliteitsslag. Door de uitbraak van het coronavirus en de landelijke maatregelen die grote impact hebben op evenementen, is dit niet haalbaar in 2020.

Het jaar 2021 gebruiken we om in het teken te laten staan van uitvoering en ervaring opdoen met het nieuwe beleid. De impact op lokaal niveau van de prioriteitsverschuiving bij de politie op het gebied van evenementen willen we zo goed mogelijk in kaart hebben gebracht, waarbij ook de gevolgen voor organisatoren in beeld zijn. Evident hierbij is dat we organisatoren ondersteunen bij het herstellen van de maatregelen die de coronacrisis met zich mee heeft gebracht. Het is belangrijk dat organisatoren zich voorbereiden op deze ontwikkelingen, omdat zij anders risico's lopen bij het al dan niet kunnen laten doorgaan van de evenementen.

Wat gaan we doen?

Het is de verwachting dat de inzet vanuit de gemeente geïntensiveerd moet worden in 2021. Dit resulteert in extra ondersteuning bij de totstandkoming van de veiligheidsplannen, interpretatie van de beleidsregels, gevolgen van de klimaatverandering en de checklist duurzaamheid. De verschuiving van de politiecapaciteit bij evenementen leidt daarnaast tot gerichtere inzet van de boa's dan wel voor de organisatoren verplichte eigen inzet van particuliere beveiligers.

We gaan onderzoeken hoe eventuele extra (externe) ondersteuning kan worden doorbelast. We zijn voornemens leges te heffen op de evenementaanvragen. Tevens gaan we ons voorbereiden op een evaluatie van het evenementenbeleid.

► Horeca

Wat willen we bereiken?

Het is de verwachting dat in 2020 het wettelijk kader rondom drank en horeca (de huidige Drank- en Horecawet) wijzigt. De naam van deze wet wordt Alcoholwet. Naast de naamswijziging wordt de wet op diverse punten gemoderniseerd. In deze nieuwe wet wordt een verbod doorgevoerd op prijsacties met meer dan 25 procent korting, worden er regels doorgevoerd voor de verkoop van alcohol op afstand, komt er een strafbaarstelling van volwassenen die alcohol doorgeven aan minderjarigen, wordt er een uitzondering opgenomen van strafbaarstelling voor 16- en 17-jarige testkopers in het kader van toezicht en tot slot wordt het Besluit eisen inrichtingen Drank- en Horecawet ingetrokken. Samen met de partners in de regio en de GGD wordt het Preventie Handhavingsplan hiervoor geactualiseerd. Ook in de sanctiestrategie worden de voorschriften die voortvloeien uit de Alcoholwet verwerkt.

Wat gaan we doen?

Invulling geven aan deze gewijzigde wetgeving in het kader van preventie, vergunningverlening, toezicht en handhaving

► Inzet van boa's

Zichtbare aanwezigheid van de boa's in de kernen en op het water. Met de politie (wijkagent) en het wijkteam zijn de boa's de ogen en oren in de wijk en daarmee zijn zij een verbindende factor tussen de inwoners en de verschillende handhavingsdiensten.

Wat gaan we doen?

- Uitvoeren van de reguliere toezicht taken in de openbare ruimte zoals opgenomen in het Uitvoeringsprogramma VTH 2020-2021;
- Structurele inzet van toezicht op de plassen met politie, Recreatie Midden-Nederland, de brandweer en Jeugd-Punt;
- De boa's treden op aan de hand van de door de gemeenteraad vastgestelde voorschriften in de APV, ondersteund door hun strafrechtelijke bevoegdheden die hen door het Openbaar Ministerie (OM) zijn gegeven;
- Zowel in lokaal als in regionaal verband (regionale DHW BOA-poule) dragen zij bij aan de uitvoering van het beleid om het alcoholgebruik bij jongeren terug te dringen;
- De boa's leveren inzet bij de uitvoering van het meerjarenveiligheidsplan (bijvoorbeeld door meervoudig kijken op het gebied van ondermijnende criminaliteit) en bij uitvoering van het vergunningen-, toezicht- en handhavingsbeleid;

- De 'boa's leveren ondersteuning bij de controles voor adresonderzoeken ten behoeve van de Basisregistratie Personen en de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit.

► Toezicht en handhaving

Wat willen we bereiken?

Adequate naleving van de regels op het gebied van bouw- en woningtoezicht, de bestemmingsplanregels en aanverwante wetgeving binnen het Omgevingsrecht.

Voorkomen van en handhaven op illegale bouw en strijdig gebruik, waaronder het tegengaan van onrechtmatige bewoning van (recreatie)objecten.

Wat gaan we doen?

- Binnen de kaders die door de gemeenteraad in december 2017 zijn vastgesteld in het VTH-beleid omgevingsrecht 2018-2021, uitvoering geven aan de wettelijke taken en daarvoor prioriteiten vaststellen;
- Monitoren van de behaalde resultaten, het naleefgedrag en de actuele ontwikkelingen zoals afgesproken met de provincie in het kader van de Wet revitalisering generiek toezicht (IBT). Het jaarverslag is daar een adequaat middel voor;
- Voorbereidingen treffen op de eventuele consequenties als gevolg van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen en daar samen met de regionale partners in optrekken;
- Voorbereidingen treffen op de nieuwe modelverordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) voor de gemeentelijke zorg voor een veilige en gezonde fysieke leefomgeving voor zo ver die gestalte krijgt in de kwaliteit van uitvoering en handhaving van het omgevingsrecht;
- Werken aan een sluitende beleidscyclus op grond van de procescriteria (de BIG-8 cyclus);
- Controleren tijdens de bouw en vaststellen of dat in overeenstemming met verleende vergunningen wordt uitgevoerd. Handhavend optreden indien van die vergunning wordt afgeweken;
- Signaleren van gerealiseerde bouwwerken in de vergunningvrije ruimte. Het gebruik en ondersteuning van recente luchtfoto's is daarbij van essentieel belang. Daarbij wordt ook tenminste tweemaal per jaar gevlogen om van bepaalde locaties de feitelijke situatie vast te leggen, om zo afwijkingen ten opzichte van eerdere luchtfoto's te kunnen vaststellen;
- Actieve inzet van toezicht op de veiligheid van bouwwerken in het algemeen en de brandveiligheid in de zorg, bij scholen en kinderopvang in het bijzonder samen met handhavingspartners;

- Samen met politie en het OM voeren wij integrale controles uit in risicogebieden. Daartoe wordt op projectmatige basis een integrale controle op tenminste één recreatiepark in het uitvoeringsprogramma opgenomen;
- Door middel van mediation proberen we het aantal gevallen waarin we tot actieve handhaving overgaan te beperken.

► Verkeersveiligheid

Wat willen we bereiken?

We willen een veilige ontsluiting van onze kernen.

Wat gaan we doen?

Voor een veilige verkeersafwikkeling wordt overleg gevoerd met de nood- en hulpdiensten en vindt educatie plaats. Veiligheid rondom scholen blijft een separaat aandachtspunt. We gaan integraal mobiliteitsbeleid opstellen voor de langere termijn dat resulteert in voorstellen voor een geprioriteerd en afgestemd meerjarenuitvoeringsprogramma mobiliteit: het Mobiliteitsplan Wijdemeren 2045.

► Sociale veiligheid

Wat willen we bereiken?

Het behouden van een veilige woon-en leefomgeving.

Wat gaan we doen?

- Verbeteren gemeentelijke regievoering op het snijvlak van veiligheid en zorg, zowel ambtelijk als bestuurlijk en verbeteren van de informatieposities, -deling én – bescherming;
- Handhavers vormen een volwaardige partner op het gebied van wijkveiligheid en leefbaarheid, fungeren als gastheer en treden indien nodig op ter normalisering;
- Meer inspelen op de eigen kracht van onze samenleving en initiatieven van burgers en ondernemers die zijn gericht op het verbeteren van de veiligheid en leefbaarheid aanmoedigen en ondersteunen, in relatie tot evenementen, recreatie en toerisme;
- Activeren van de overheid in de kern (o.a. inloopsprekuren, schouwen) in het kader van de fysieke en sociale kwaliteit van de kern;

Wettelijke basis voor dit programma

- Gemeentewet, Algemene wet bestuursrecht;
- Wet Tijdelijk Huisverbod, Bijzondere Opnemings Psychiatrische Ziekenhuizen (Wet BOPZ);
- Wet Bibob, Winkeltijdenwet, Wet op de kansspelen, Drank- en Horecawet, Wet Luchtvaart, Wet openbare manifestaties, Zondagswet, Opiumwet (bijzondere wetten);
- Wet op veiligheidsregio's, Woningwet, Wet publieke zorg;
- Politiewet.

Op basis van bovengenoemde wetten zijn diverse gemeentelijke verordeningen en uitvoeringsregels opgesteld die duiding geven aan de diverse thema's. Bijvoorbeeld de Algemene Plaatselijke Verordening, Kansspelverordening of Evenementenbeleid.

Betrokken partijen

- 39 gemeenten in de Eenheid Midden Nederland, Openbaar Ministerie, Politie Midden Nederland (ofwel de Veiligheidscoalitie Midden Nederland);
- Regionaal Informatie en Expertise Centrum Midden Nederland;
- Verbonden partij Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek (w.o. GHOR en Brandweer) en samenwerkingspartner Veiligheidsregio Flevoland;
- Verbonden partij Regio Gooi en Vechtstreek (Regionale Ambulance Voorziening);
- Provincies Noord-Holland en Utrecht;
- Natuurmonumenten, Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vechtstreek, Waternet en Recreatie Midden Nederland;
- Woningcorporaties en –verenigingen;
- Zorg- en Veiligheidshuis Gooi en Vechtstreek, met al haar partners die een rol hebben in de casuïstiek omtrent zorg en veiligheid;
- Versa Welzijn (buurtbemiddeling);
- HALT Nederland;
- Ministerie van Justitie en Veiligheid (bureau BIBOB, Justitie, CJIB etc.);
- Kamer van Koophandel, Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit, Kanspelautoriteit, Waternet en Jeugd-Punt;
- Ondernemersvereniging Wijdemeren.

Wat gaat dit programma kosten?

bedragen x € 1.000

Exploitatie	Rekening 2019	Begroting 2020 na vj. nota	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Lasten	2.737	3.025	2.931	2.922	2.926	2.930
Baten	-53	-48	-51	-67	-67	-67
Saldo	2.684	2.977	2.880	2.855	2.859	2.863
Mutatie reserves	-31	-44				
Saldo na bestemming	2.653	2.934	2.880	2.855	2.859	2.863

3. Openbare ruimte

Beschrijving programma

Dit programma betreft de inrichting en het beheer en onderhoud van riolering, (water)wegen, bruggen, openbare verlichting, bomen, speel- en groenvoorziening, begraafplaatsen en openbare gebouwen. Daarmee draagt dit programma bij aan de leefbaarheid in onze gemeente. Uitgangspunt is dat de openbare ruimte en gebouwen schoon en veilig moeten zijn. De gebruiker van deze ruimte mag bij normaal gebruik geen schade of letsel oplopen als gevolg van onvoldoende onderhoud. Het kwaliteitsniveau wordt voor een belangrijk deel bepaald door de wensen van de inwoners, bedrijven en de (financiële) grenzen van de gemeente.

Er wordt uitgegaan van een sober en doelmatig basisniveau, echter de inwoners en bedrijven wordt de mogelijkheid geboden iets extra's te realiseren door actief te participeren in de inrichting én in het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Participatie speelt een belangrijke rol en draagt bij aan het gezamenlijk verbeteren van de leefbaarheid in onze gemeente. Ook vanuit de gemeente zelf wordt verder ingezet op het opwaarderen van de openbare ruimte, vooral daar waar participatie minder van toepassing is (hoofdwegen en komingangen).

Het verbeteren van de verkeersveiligheid blijft een belangrijk aandachtspunt. De aandacht gaat daarbij vooral uit naar de kwetsbaarder verkeersdeelnemers, voetgangers en fietsers.

Uit de Wet Milieubeheer volgt de verplichting tot het hebben van een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Uit de Kaderrichtlijn Water, de Waterwet en het Bestuursakkoord Klimaatadaptatie volgt de verplichting om, naast de gemeentelijke watertaken, waterrobuustheid en waterkwaliteit te beschrijven. Daarnaast schrijft de wet een goede samenwerking met de watersysteembeheerder (AGV) voor.

► Gebouwen

Wat willen we bereiken?

Gebouwen functioneel inzetten voor het doel waarvoor de gemeente het gebouw wil gebruiken. De gebouwen moeten veilig en voldoende comfortabel zijn voor gebruikers. Wanneer de functie van een gebouw vervalt onderzoeken we het strategisch behoud van het pand zorgvuldig. Wij besteden veel aandacht aan duurzaamheid, dat wordt nadrukkelijk meegewogen bij onderhoud en instandhouding. Gelet op de aanstaande energietransitie zal deze aandacht de komende jaren intensiveren.

Conform de verplichting vanuit de BBV is in 2019 het meerjarenonderhoudsplan (MOP)

2019-2028 voor het gemeentelijk vastgoed herijkt en vastgesteld door de gemeenteraad voor een periode van 4 jaar. Ongeveer 30 % van het MOP, een bedrag van bijna 2 miljoen met een piekjaar in 2023, is voor instandhouding van het gemeentehuis. Doordat de toevoeging aan de Reserve Onderhoud Gebouwen achterwege zal blijven (Voorjaarsrapportage 2020) zal deze reserve nog eerder dan verwacht ontoereikend blijken om al het geplande onderhoud uit te kunnen voeren. Dit is een zorgelijke situatie. Een onderzoek naar toekomstbestendige gemeentelijke huisvesting is inmiddels gestart waarin ook de ontwikkeling als gevolg van corona zal worden betrokken. De visie maatschappelijk vastgoed brengt mogelijk beleidskeuzen teweeg die invloed kunnen hebben op de investeringen voor onderhoud van de betreffende panden.

Wat gaan we doen?

Op basis van een geactualiseerd meerjarenonderhoudsplan (MOP) waarbij duurzame keuzes in de uitvoering hoge prioriteit hebben, en op basis van de onderhoudscontracten, geven wij uitvoering aan het planmatig onderhoud van onze gebouwen en installaties. Vervolgens:

- Samenhang met visie maatschappelijk vastgoed bevorderen,
- Functioneel gebruik en/of behoud van de panden toetsen aan visie op het maatschappelijk vastgoed;
- Bijdrage leveren aan nieuwe ontwikkelingen eigen huisvesting gemeentehuis;
- Werkproces gebouwenbeheer en de relatie met andere teams vaststellen;
- Een plan voorbereiden om gemeentelijke gebouwen aan minimaal label C te laten voldoen;
- Strategische gegevens bijeen brengen om strategische keuzes te onderbouwen.

► Begraafplaatsen en uitvaartverzorging

Wat willen we bereiken?

Op een respectvolle en zorgvuldige wijze invulling geven aan het beleidsveld uitvaartverzorging. Hierbij zo optimaal mogelijk inspelen op de veranderende behoeften, zoals toename crematies, afname begrafenissen en gebruik aula's.

Wat gaan we doen?

In vervolg op de gemaakte keuzes uit het strategiedocument uitvaartverzorging, gaan we verder met het opwaarderen en uitbreiden van de voorzieningen op onze begraafplaatsen.

In 2021:

- Staat de renovatie van de aula op de Rading op het programma;
- Wordt bij de begrafenisrechten gestreefd naar 100% kostendekking;
- Gaan we onderzoeken of het mogelijk is om het onderhoudsniveau van het openbare groen bij de begraafplaatsen naar niveau A te brengen.

► **Openbaar groen**

Wat willen we bereiken?

- Inrichting, beheer en onderhoud van het openbaar groen in de gemeenschappelijke openbare ruimte op basisniveau C en de gemeentelijke openbare ruimte op basisniveau B brengen;
- Onderzoeken of het mogelijk is om het onderhoudsniveau van het openbare groen bij de begraafplaatsen naar niveau A te brengen;
- Vanuit het regulier beheer het hinderlijk overhangend groen op voet- en fietspaden bijhouden;
- Participatie via Appelboom-projecten verder succesvol voortzetten en uitbreiden en blijvend onder de aandacht brengen;
- De herplant van bomen bedraagt 75% van het aantal gekapte bomen;
- Voldoen aan de Wet natuurbescherming door het invoeren van door het Rijk nieuw goed te keuren gedragscode voor Bestendig Beheer en Ruimtelijke Ontwikkelingen;
- Bomenverordening Gemeente Wijdemeren actualiseren in verband met de veranderende wet- en regelgeving.

Wat gaan we doen?

- Om jaarlijks een deel van het groen wat te onderhoudsintensief is, of versleten is, om te vormen naar onderhoudsintensief groen, conform de vastgestelde Beeldkwaliteit in 2016, stellen wij een meerjarig beheerplan op om hier sturing aan te geven. Renovatie of herinrichting gaat altijd in samenspraak met omwonenden en liefst in participatie (Appelboom-projecten);
- Het aantal participatieprojecten verder uitbreiden en bestaande projecten in overleg met de relaties op kwaliteit houden;
- In samenwerking met communicatie maandelijks een project uitlichten op de gemeentepagina Wijdemeren Informeren;

- Op basis van de Boomveiligheidscontrole BVC (was: Visual Tree Assessment VTA) geven wij uitvoering aan de noodzakelijke beheer- en onderhoudsmaatregelen aan de circa 9.700 gemeentelijke bomen;
- Bij herplant wordt uitgegaan van 75% van het te kappen aantal bomen. Herplant kan uitgesteld worden als op de plantlocatie eerste een renovatieproject moet worden afgerond;
- Op basis van de nieuwe Omgevingswet, de evaluatie van het bomenbeleid en het participatiebeleid openbare ruimte, wordt de bomenverordening geactualiseerd;
- Naar aanleiding van de evaluatie komen wij met voorstellen voor een geactualiseerd Bomenbeleidsplan 2021-2025;
- Bij de inrichting van openbaar groen en aanplant bomen wordt rekening gehouden met ons veranderende klimaat (m.n. zomerse droogte en wateroverlast) en duurzaamheid.

► **Mijn baas ruimt op**

Wat willen we bereiken?

Het Appelboom-project 'Mijn baas ruimt op' waar mogelijk uitbreiden en verbeteren om zo de hondenpoepoverlast terug te dringen op de vier locaties waar de pilot is gestart, ligt nagenoeg geen hondenpoep meer.

Wat gaan we doen?

- We gaan extra afvalbakken plaatsen, strategisch verplaatsen en omvormen door een klep aan te brengen om een zo hoog mogelijke dekkingsgraad te realiseren;
- We gaan uitzoeken welke acties op welke manier we verder ondernemen en wat de kosten daarvoor zijn voor een zo goed mogelijk resultaat. De ervaringen van de pilot worden hierin meegenomen;
- We gaan inwoners informeren over het belang van het opruimen van hondenpoep via Wijdemeren Informeren. Via de hondenbelastingaanslag voegen we een bijlage bij met belangrijke en nuttige informatie voor de hondeneigenaar;
- We komen met een voorstel om de overlast van hondenpoep significant en tot een minimum te beperken.

► **Straatmeubilair**

Wat willen we bereiken?

Veilig en goed functionerend straatmeubilair op de juiste plaatsen.

Wat gaan we doen?

- Wij controleren en onderhouden het straatmeubilair op een sober, maar veilig niveau;
- Bij vervanging van het meubilair wordt het duurzaamheidsaspect meegenomen;

- Het schilderen van o.a. bankplanken en zwerfafvalbakken.

► Gladheidsbestrijding

Wat willen we bereiken?

In de wintermaanden willen wij gladheid op onze hoofdwegen en hoofdfietspaden uit het oogpunt van de verkeersveiligheid zoveel mogelijk voorkomen.

Wat gaan we doen?

- Adequaat inspelen op de weersverwachtingen. Daarbij bestrijden wij de gladheid voor het seizoen 2020-2021 conform het door het college vastgestelde gladheidsbestrijdingsplan;
- Rondom de winkelcentra plaatsen we zoutbakken;
- De uitvoering van de bestrijding wordt gedaan door Stads Beheer Service en de Tomingroep;
- We houden de inwoners van acties op de hoogte via de social media.

► Verkeersveiligheid

Wat willen we bereiken?

We willen een veilige ontsluiting van onze kernen.

Wat gaan we doen?

- Voor een veilige verkeersafwikkeling wordt overleg gevoerd met de nood- en hulpdiensten en vindt educatie plaats.
- Veiligheid rondom scholen blijft een separaat aandachtspunt.
- We stellen een integraal mobiliteitsbeleid op voor de langere termijn dat resulteert in voorstellen voor een geprioriteerd en afgestemd meerjarenuitvoeringsprogramma mobiliteit: het Mobiliteitsplan Wijdemeren 2045. Deze voorstellen worden onderdeel van de begroting 2021-2022. Voor de huidige begroting zijn er geen gevolgen.

► Areaalbeheer

Wat willen we bereiken?

Inzicht in de staat van onderhoud van ons areaal, en de toekomstige verplichtingen om de staat van onderhoud op het gewenste peil te houden.

Wat gaan we doen?

- **Beheer en onderhoud kapitaalgoederen:** In 2020 wordt de status van het beheer en onderhoud van onze kapitaalgoederen in beeld gebracht, waarbij de adviezen van de provincie en de accountant inzake de kapitaalgoederen “wegen”, “beschoeiingen” en riolering een belangrijk aandachtspunt zijn. (Q4-2020 gereed). In 2021 worden mede op basis van de uitkomsten deze beheer en onderhoudsplannen geactualiseerd;
- Het geactualiseerde Bomenbeleidsplan 2021-2024 ter besluitvorming aanbieden;
- Het Lange Termijn Wegbeheerplan actualiseren;
- Het uitvoeringsprogramma van het Gemeentelijk Rioleringsplan indien nodig bijstellen n.a.v. actuele ontwikkelingen;
- Het Beheerplan groen implementeren en tot uitvoering brengen.

► Speelplekken

Wat willen we bereiken?

Eigentijdse speelvoorzieningen in de gemeente. Het aantal locaties neemt af, maar de voorzieningen zijn afgestemd op de leeftijdsopbouw van de wijk. De grootscheepse renovatie van alle speelvoorzieningen vindt in samenspraak plaats met de wijken waar de voorzieningen zich bevinden.

Wat gaan we doen?

In een aantal jaarschijven voeren we het speelplan 2014 uit. Ook in 2021 worden weer een aantal locaties gerenoveerd.

► Gemeentelijke watertaken en riolering

Wat willen we bereiken?

Begin 2018 is het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) vastgesteld. Vanuit de zorgplicht met betrekking tot hemelwater, grondwater en afvalwater staan hierin de volgende doelen centraal:

- **Doelmatig:** het behoud van de goede werking van de riolering om de kans op storingen, onnodige vuilemissies en wateroverlast te beperken;
- **Riool vernieuwing** voor het behouden van voldoende kwaliteit van de riolering, waarbij kosten en kans op calamiteiten in evenwicht zijn. In samenhang met de ambities voor het oppervlaktewater, ‘Wijdemeren klimaatbestendig’ en de inrichtingsopgave voor de omgeving;
- **Klimaatbestendig:** doorlopend, vanuit een integrale beschouwing van het watersysteem, benutten van kansen die ontwikkelingen, renovaties en vervangingen

- bieden om te anticiperen op klimaatveranderingen;
- Veilig en gezond: alle vuilwater wordt ingezameld en getransporteerd naar RWZI Horstermeer of wordt lokaal voldoende gezuiverd om te lozen. Geen lozing van vuilwater op regenwaterriolering. Lozing van vuilwater naar oppervlaktewater als gevolg van hevige neerslag, onderhoudswerkzaamheden, storingen of calamiteiten anderszins moet zo veel mogelijk voorkomen worden;
 - Duurzaam: bijdragen aan een duurzame en circulaire economie; bijdragen aan de ambitie van de regionale samenwerkingsagenda van de regio Gooi en Vechtstreek om in 2030 energieneutraal en in 2050 klimaatneutraal te zijn;
 - Beheersbaar en betaalbaar: beter inzicht krijgen in de werkelijke toestand en het functioneren van de (afval)waterketen en waar mogelijk terugdringen van kosten;
 - Inlopen van de achterstand in de uitvoering van het GRP-programma 2018-2021, zie hiervoor ook de actualisatie van het investeringsprogramma.

Wat gaan we doen?

Het uitvoeringsprogramma bij het GRP vormt de leidraad bij de uitvoering van onze werkzaamheden:

- Inspecteren en reinigen van het vrijvervalriool, de duikers, drainages, kolken en alle riool- en minigemalen op reguliere basis. Gebreken worden beoordeeld en als noodzakelijk direct verholpen of als maatregelen opgenomen in de jaarlijks op te stellen maatregelprogramma's;
- Basisrioleringsplannen (BRP's) actualiseren ter onderbouwing van toekomstige maatregelen, opzetten en structureel uitvoeren van metingen in het rioolstelsel (o.a. waterstanden, debieten en overstorten) om de modelmatige berekeningen te jken en functioneren van de riolering te monitoren;
- Jaarlijks schouwen van en planmatig onderhoud plegen aan de sloten in gemeentelijk beheer;
- Toetsen van (particuliere) ruimtelijke ontwikkelings-, investerings- en beheerplannen of voldoende rekening gehouden is met extreme neerslag, hitte, droogte en waterkwaliteit;
- Hemelwater gefaseerd zo veel als mogelijk afkoppelen van gemengd riool (eventueel met lokaal zuiverende voorzieningen) en actief optreden bij constatering van fout

aansluitingen van vuilwater op hemelwaterriool, scheiden van schoon- en vuilwaterstromen;

- Minigemalen gefaseerd hemelwatervrij maken en op telemetrie zetten;
- Stimuleren en faciliteren van bewoners en bedrijven om onder andere gelijktijdig met herinrichtingsprojecten van de openbare ruimte zijn/haar eigen perceel duurzaam, klimaatadaptief en waterrobuust in te richten;
- Actief samenwerken in de regio en de waterketen met regiogemeenten en waterschap om bezuinigingen te realiseren, kennis te delen en deelname aan gezamenlijke (inkoop)projecten te continueren;
- Onderzoeken van de haalbaarheid van het overdragen van het eigendom en beheer van gemeentelijk rioolstelsel op jachthavens en andere recreatierreinen aan de betreffende eigenaren, als overdracht van eigendom en beheer mogelijk is hiervoor een plan van aanpak opstellen;
- Evalueren functioneren en dekking gemeentelijk grondwaternet in samenwerking met de regio;
- De integrale herinrichtingen staan beschreven bij 'Investerings- en projecten programma 2020'.

► Wegen

Wat willen we bereiken?

We willen de technische staat van onze wegen op minimaal C-niveau houden, zoals vastgesteld in het Lange Termijn Wegbeheerplan.

- We willen de hoofdinfrastructuur op een eenduidig en aantrekkelijk niveau inrichten;
- We willen het onderhoud meer planmatig tot uitvoering brengen op basis van een meerjarig beheerplan wegen.

Wat gaan we doen?

We geven uitvoering aan het Beheerplan Wegen op grond van de tweejaarlijkse inspectiegegevens in de vorm van:

- Integraal onderhoud: in combinatie met rioolwerkzaamheden en waar nodig andere arealen integrale herinrichting uitvoeren. Deze integrale grote onderhoudswerken zijn en/of worden in het Investeringsprogramma opgenomen;
- Onderhoud aan grote(re) wegvakken, primair bedoeld om de technische levensduur te verlengen totdat integrale herinrichting noodzakelijk is;

- Klein onderhoud volgend uit eigen waarneming en meldingen, wat direct wordt uitgevoerd met een open posten bestek waarmee wij de aannemer snel en efficiënt aansturen;
- In samenwerking met MRA-partners is een gezamenlijk inkooptraject opgestart voor de circulaire inkoop van verkeers- en straatnaamborden. Vanaf 2020 wordt na het resultaat van voornoemd circulair inkoopproces verder uitvoering gegeven aan het Beoordingsplan Wijdemeren;

- In samenwerking met de regiogemeenten, de provincie Noord-Holland en Rijkswaterstaat worden verkeersmaatregelen ingepland en besproken om de overlast van wegwerkzaamheden maar ook evenementen voor de weggebruiker zoveel mogelijk te beperken.

► Investerings- en projectenprogramma 2020-2023

Wat willen we bereiken?

We willen het onderhoud aan de openbare ruimte zo integraal mogelijk uitvoeren waardoor alle arealen in één slag op het gewenste kwaliteitsniveau gebracht worden zoals vastgelegd in Lange Termijn wegbeheerplan, het Gemeentelijk Rioleringsplan, het Bomenbeleidsplan, Beleidsplan Openbare Verlichting en het Groenbeheerplan.

Wat gaan we doen?

- Investeringsprojecten bepalen wij op grond van de criteria technische staat van onderhoud versus levensduur, gebruiksveiligheid, kwaliteitsniveau, realiseren beleidsdoelstellingen en bestuurlijke keuzes;
- De projectplanning stemmen wij af op de interne capaciteit, indien nodig met projectgebonden inzet van externe projectleiding.

Het Investeringsprogramma en de projectplanning is op grond van bovengenoemde criteria op noodzaak, inhoud en planning beoordeeld. Dit heeft geleid tot de volgende herindeling van de integrale herinrichtingsprojecten.

In uitvoering genomen:

- Van Breelaan e.o. (Ankeveen);
- Overmeer-Noord (Nederhorst den Berg) inclusief park Eksterlaan en oversteken Randweg (VRP/VOS);

- Kortenhoefsedijk (Kortenhoef).
- Oud Loosdrechtsedijk 2.0, tussen rotonde en Bleekveld (groot onderhoud).
- Catharina Amaliaplantsoen (Nieuw-Loosdrecht);

De volgende projecten zijn als integrale herinrichtingen in voorbereiding genomen:

- Noorder- en Zuidereinde ('s-Graveland) incl. Smidsbrug/Leeuwenlaan (VOS);
- Pr. Margrietstraat/Luitgardeweg (Nieuw-Loosdrecht);
- Botenbuurt fase 1 en 2 (Nieuw-Loosdrecht);
- Riool voortuinen Dammerweg (Nederhorst den Berg);
- Herenweg- omleggen riool (Ankeveen).
- Hoefijzer, Nieuw-Loosdrechtsedijk gedeelte Boomhoek (Nieuw-Loosdrecht).

De onderstaande integrale herinrichtingsprojecten worden na 2021 in voorbereiding genomen:

- Cannenburgerweg inclusief riool De Slenk ('s-Graveland – Ankeveen);
- Persleiding Stichtse Kade (Ankeveen);
- Edelenbuurt (Nieuw-Loosdrecht);
- Kortenhoef 2020 t/m 2022 (Kortenhoef);
- Lindepleinvijver (Nieuw-Loosdrecht);
- Nootweg-West, Luitgardeweg – Nieuw-Loosdrechtsedijk (Nieuw-Loosdrecht);
- Rtonde Rading 1 aanpassen (Nieuw-Loosdrecht) (VOS).

► Waterwerken

Wat willen we bereiken?

Waterwerken (bruggen en beschoeiing) veilig en technisch afdoende onderhouden.

Wat gaan we doen?

- Alle bruggen worden elke vier jaar visueel geïnspecteerd. Indien nodig vindt nader onderzoek plaats naar de constructieve veiligheid. Op basis van het meerjarig beheerplan 2021-2024 vindt jaarlijks onderhoud plaats.
- Op basis van het geactualiseerde beheerplan overige waterwerken 2021-2026 wordt uitvoering gegeven aan het onderhoudsprogramma voor beschoeiingen, steigers, etc.

► Openbare verlichting en verkeersregelininstallaties

Wat willen we bereiken?

Goed functionerende openbare verlichting en verkeersregelininstallaties. De basis is het Beleidsplan openbare verlichting gemeente Wijdmeren 2021-2030. De belangrijkste doelen zijn lage onderhoudskosten en verduurzamen van de openbare verlichting.

Wat gaan we doen?

- We voeren het Beleids- en Uitvoeringsplan Openbare Verlichting 2021- 2030 uit;
- Vervanging van lichtmasten en/of armaturen voeren wij nog immer uit op basis van technische levensduur, zoals opgenomen in het beleidsplan. Toegewerkt wordt naar een halvering in energiegebruik in 2030 conform het SER-Energieakkoord 2013;
- Aafgeschreven en sterk verouderde verkeersregelininstallaties worden vervangen. Nieuwbouw van verpleeghuis Beukenhof aan de Nieuw-Loosdrechtsedijk wordt jaren uitgesteld. De inrichting van de oversteekplaats was gekoppeld aan de nieuwbouw, zo ook de verkeersregelininstallatie. De installatie is verouderd, wordt snel technisch geïnspecteerd en mogelijk in 2021 vervangen;
- Waar mogelijk gaan we de hoeveelheid openbare verlichting verminderen. We streven naar energiebesparing door de inzet van energiezuinige verlichting. We kiezen voor componenten die zoveel mogelijk herbruikbaar zijn. We gaan innoverende stappen zetten door de openbare verlichting een rol te laten spelen binnen de ontwikkeling van "Smart City".

Wettelijke basis voor dit programma

- Gemeentewet (zorgplicht)
- Wegenwet
- Wegenverkeerswet
- Wet milieubeheer
- Wet natuurbescherming
- Afvalstoffenwet
- Wet informatievoorziening ondergrondse netwerken (WION)
- Kaderrichtlijn Water en Waterwet
- Warenwetbesluit: attractie- en speeltoestellen
- Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie/ Bestuursakkoord Klimaat Adaptatie

Betrokken partijen

- Inwoners, ondernemers en belanghebbenden (Natuurmonumenten, basisscholen, ondernemers/winkeliersverenigingen e.d.);
- Overheden zoals regiogemeenten, Regionale samenwerkingsverbanden, provincie Noord-Holland, waterschappen, GAD en OFVG;
- Nutsbedrijven en kennisplatforms (CROW, Rioned, Stichting toegankelijkheid etc.);
- Stads Beheer Service (SBS), Tomingroep, stichting Land & Boschzigt (schilderen bankplanken) en Landgoed de Rading (schilderen onderhoud zwerfafvalbakken).

Wat gaat dit programma kosten?

bedragen x € 1.000

Exploitatie	Rekening 2019	Begroting 2020 na vj. nota	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Lasten	10.046	10.093	10.101	10.322	10.317	10.227
Baten	-6.939	-6.675	-6.755	-6.937	-6.946	-6.899
Saldo	3.106	3.417	3.347	3.385	3.372	3.328
Mutatie reserves	-68	-239	-229	-285	-174	-196
Saldo na bestemming	3.038	3.178	3.118	3.101	3.197	3.133

4. Economische zaken, recreatie en toerisme

Beschrijving programma

Dit programma omvat het gemeentelijk beleid gericht op bevordering van de (sociaal-) economische activiteiten en werkgelegenheid, zoals recreatie, toerisme, (detail)handel, Industrie en zakelijke dienstverlening. De Covid-19 pandemie heeft diepe sporen nagelaten in de economie. De effecten zijn ook in Wijdemereren merkbaar en een deel van de bedrijven en zelfstandig ondernemers zal komend jaar ook nog bezig zijn om de klap te verwerken, hun bedrijfsvoering anders in te richten of zelfs helemaal te stoppen. Ondersteuning vanuit het ondernemersmanagement is daarbij onontbeerlijk.

Een goed vestigingsklimaat voor zelfstandig ondernemers en bedrijven vormt de kern van het economisch beleid. Daarnaast is de potentie voor recreatie en toerisme een belangrijke pijler. Het voorkomen van leegstand en aantrekkelijke winkelgebieden zijn actuele en belangrijke onderdelen van het economisch beleid. Daarnaast gaat de aandacht ook zeker uit naar de sector recreatie en toerisme. In dit programma is tevens het gemeentelijk Waterbeleid ondergebracht, zoals de omgang met de Kaderrichtlijn Water (KRW) voor oppervlakte- en grondwater. Hier ligt een relatie met de programma's 3, 7 en 8.

Het beleid is vastgelegd in de nota's:

- Plannen van Aanpak Permanente Bewoning I en II 2005.
- Geef economie de Ruimte (2006).
- Visie Recreatie & Toerisme (2009).
- Horecanota (2006).
- Detailhandel structuurvisie (2007).
- De Kern van Wijdemereren (2012).
- De regionale detailhandelsvisie (2019).
- Beleidskader vrijetijdslocaties gemeente Wijdemereren (2018).

Het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen is richtinggevend voor beleid en projecten die gericht zijn op herstel en verbetering van de toeristisch-economische waarde van het gebied, alsmede de natuur- en waterkwaliteit. Het is een akkoord tussen de provincies Noord-Holland en Utrecht, de gemeenten Wijdemereren, Hilversum en Stichtse Vecht, het Waterschap AGV, het Plassenschap Loosdrecht e.o. en diverse private partijen. Bij het akkoord hoort een uitvoeringsprogramma dat loopt over een periode van 10 jaar vanaf eind

2017 en dat vrijwel het gehele grondgebied van Wijdemereren beslaat. De gezamenlijke investering van de deelnemende partijen in die periode bedraagt circa 77 miljoen. Het aandeel van Wijdemereren daarin is circa 3 miljoen. Het programma is erop gericht om het beleid, zoals verwoord in de eerdere visiestukken tot realisatie te brengen. In het akkoord wordt gesproken over diversiteit in natuur, landschap en recreatie, gericht op waardevermeerdering op zowel economisch, sociaal (o.a. leefbaarheid) als ecologisch vlak. Doordat het akkoord breed gedragen is bij bestuurlijke en private partijen is het Gebiedsakkoord een unieke kans om de langgekoesterde wens om het gebied te revitaliseren tot uitvoering te brengen. Het ondersteunt de recreatiesector bij de transformatie naar een toekomstbestendige en duurzame sector. Verbetering van natuurwaarden en de waterkwaliteit van Loosdrechtse, Kortenhoefse- en Ankeveense plassen, alsmede die van de Spiegel- en Blijkpoldersplas en de Wijde Blik zullen sterk bijdragen aan de leefbaarheid en de toeristisch-economische waarde van het gebied.

Water

Met betrekking tot de watertaken wordt dit programma sterk beïnvloed door regelgeving van hogere overheden, zoals o.a. het Nationaal en Provinciaal Waterplan, Waterwet, de Europese Kader Richtlijn Water, de Europese Zwemwaterrichtlijn, de Groene Uitweg, de Ecologische Hoofd Structuur (EHS) en de groene Ruggengraat. Het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) heeft Watergebiedsplannen in voorbereiding die beogen de soms nog matige waterkwaliteit in delen van de gemeente fors te verbeteren.

Over het watergebied vindt regulier overleg plaats met Natuurmonumenten, Waternet, Plassenschap Loosdrecht e.o., lokale ondernemers, Politie Gooi & Vechtstreek en de Regio Gooi & Vechtstreek. De Advies & Beheercommissie Wijde Blik en Spiegel- & Blijkpolderplas functioneert. De rol van Natuurmonumenten en die van de ondernemers zal hierin groter worden. Verder heeft op beleidsniveau overleg en afstemming plaats over o.a. het stroomgebied Rijn-West, de Kader Richtlijn Water en de Hollandse Waterlinie. Twee maal per jaar is er overleg met de relatiebeheerder van Waternet om de onderlinge communicatie te stroomlijnen. De gemeenten in het beheersgebied van AGV hebben met elkaar en met het waterschap een samenwerkingsverband gesloten onder de naam 'Bestuurlijk Overleg Water AGV-gebied' (BOWA).

Met de provincie, de waterleidingbedrijven en de gemeenten in Gooi en Vecht is een convenant gesloten waarin gezamenlijk wordt gewaakt over de kwaliteit van de dieper gelegen grondwaterstromen. (Gebiedsgericht Grondwaterbeheer). Zie hiervoor ook programma 7.

Economische Zaken

Ondernemersmanagement & agenda Economie

Het ondernemersmanagement is in 2019 opnieuw op de rails gezet. Dit was van de uitwerkingpunten van het bestuursakkoord 2018 – 2022. De ambities zijn verwoord in het ambitiedocument “Ondernemersmanagement Wijdemeren”. De Ondernemersmanager is tweede helft 2019 aangetreden. Sindsdien is een groot aantal acties op de rails gezet waaronder een toekomstvisie voor de bedrijfsterreinen. In 2020 is het bedrijven-netwerk verder uitgebouwd en ondersteuning geboden aan ondernemers bij de gevolgen van de coronacrisis. In 2021 gaan we een stapje verder in de samenwerking met het bedrijfsleven en zullen ondernemers actief worden betrokken bij nieuwe ontwikkelingen en beleidsvorming in de vorm van een agenda Economie. Via de ondernemersmanager heeft het bedrijfsleven een kort lijntje met de gemeente en vice versa. Ook zal de ondernemersprijs opnieuw worden uitgereikt.

Impuls werkgelegenheid

De impact die de corona-pandemie op het bedrijfsleven heeft is evident. We gaan een periode tegemoet waarin de werkloosheid flink zal toenemen. De economische uitgangspositie van de gehele Gooi- en Vechtstreek was al slecht; onze regio stond de laatste jaren al in het rijtje krimpregio's die worden gekenmerkt door een negatieve woon-werkbalans (0,9) en een fors tekort aan werklocaties. De verwachting is dat de economische situatie het komende jaar verder verslechtert als we niets doen. Om regionaal tot een evenwichtige woon-werkbalans van 1,0 te komen is een banengroei van 25.000 arbeidsplaatsen nodig. Dit staat gelijk aan 78 hectare bedrijfsruimte en ruim 26.000 m2 kantooruimte.

Het is daarom juist nú nodig dat Wijdemeren een ruimtelijke vertaling maakt van deze sociaal-economische ambities om zo de werkgelegenheid een impuls te geven.

Dit doen we o.a. door actief op zoek te gaan naar geschikte locaties voor bedrijventerreinen. Het verbinden van De Slenk en De Boomgaard en het onderzoeken van de mogelijkheden op Ter Sype zouden vanuit die gedachte logische stappen zijn.

Tegelijkertijd impliceert deze aanpak ook een kritische houding t.o.v. initiatieven die transformatie naar wonen behelzen.

Uitvoeringsplan bedrijventerreinen

Aantrekkelijke en veilige bedrijventerreinen en winkelgebieden zijn meer dan ooit van belang voor de leefbaarheid, de werkgelegenheid en het voorzieningenniveau in de verschillende kernen. In 2020 is de toekomstvisie bedrijventerreinen ontwikkeld, deze is nog niet vastgesteld. In 2021 maken we een slag naar uitvoering op onderdelen, zoals uitbreidingsmogelijkheden, verduurzaming en (digitale) bereikbaarheid

► Recreatie en toerisme

Wat willen we bereiken?

We willen werken aan een aantrekkelijk en toekomstbestendig vrijetijdslandschap; een aantrekkelijk en groen gebied met sterke natuur waar mensen graag wonen, werken en recreëren. We doen dat samen met 20 partners vanuit het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen. In de periode tot en met 2027 wordt het Oostelijke Vechtplassengebied toegankelijker, aantrekkelijker en bekender gemaakt met voorzieningen en activiteiten die passen bij de schaal en het karakter van het gebied. Met oog voor evenwichtige versterking van recreatieve waarden en natuurwaarden wordt gewerkt aan een breed aanbod aan vrijetijdsactiviteiten, met publieke en private recreatieve voorzieningen van goede kwaliteit en met talrijke mogelijkheden om het gevarieerde waterrijke (cultuur)landschap, met topnatuur en sporen van een rijke historie, volop te beleven. Zo zijn bijvoorbeeld inmiddels uitvoeringsplannen voor het baggeren van de Loosdrechtse Plassen gereed, is een kano-oversteekplaats gerealiseerd en is een faunapassage aangelegd in combinatie met de realisatie van de Gele Brug in Ankeveen. Projecten worden uitgevoerd op een wijze waarbij alle belanghebbenden actieve inbreng hebben, en waarbij - met oog voor de verschillende belangen - gezamenlijk door betrokkenen wordt getracht tot plannen te komen. (werkwijze volgens Mutual Gains Approach).

Door de coronacrisis is de intensiteit van het (dag) toerisme in de gemeente aanzienlijk hoger geworden. Dat is enerzijds toe te juichen vanuit toeristisch-economisch perspectief. Anderzijds is het wenselijk om meer structuur te brengen in de stroom aan mensen die in ons gebied fietsend, wandelend, varend en per auto verblijven. De beschikbaarheid van kwalitatief goede voorzieningen is noodzakelijk. Gedacht wordt daarbij onder meer aan kleine recreatievoorzieningen zoals rustplekken, strandjes, parkeerplekken voor fietsen, auto's e.d. maar ook meer grootschalige voorzieningen zoals parkeervoorzieningen e.d. zijn niet uitgesloten. Ook de dagelijkse begeleiding van de (jongere) bezoekers vraagt meer aandacht; mogelijk dat we ook verdienmodellen moeten onderzoeken om de kwaliteitsimpulsen te financieren. Gedacht wordt daarbij aan de kwaliteit van de sanitaire voorzieningen, bereikbaarheidsoplossingen en de verhoogde begeleiding van BOA's & stewards op land en water.

Wat gaan we doen?

We zetten de uitvoering van het Gebiedsakkoord en het bijbehorende uitvoeringsprogramma voort, waaronder het volgende:

- Afhankelijk van de besluitvorming werken we de plannen voor een vaarverbinding tussen de Loosdrechtse Plassen en het Hilversums Kanaal verder uit en verrichten we daarvoor de nodige onderzoeken;
- Het proces rond het voornemen om de 's-Gravelandsevaart beter bevaarbaar te maken wordt voortgezet vanuit de bredere scope, waarbij ruimte is meer alternatieven te onderzoeken waarmee het aanbod voor waterrecreatie kan worden vergroot. Daarbij is het betere bevaarbaarheid van de 's-Gravelandsevaart een van de te onderzoeken varianten voor het aanbod van waterrecreatie. Participatie zal in dit proces een belangrijke rol vervullen;
- We nemen actief deel in de bijeenkomsten, ook met bewoners, die de provincie organiseert en houden de belangen van bewoners scherp in de gaten;
- We leveren actieve inbreng in de overleggen inzake oplossingen voor het baggerprobleem;
- We gaan verder met de realisatie van wandelroutes en recreatieve verbindingen over land en gaan daartoe in overleg met grondeigenaren om medewerking te verkrijgen bij de aanleg;
- We bezien of binnen de projecten mogelijkheden zijn om het icoon van Loosdrecht te realiseren;
- We leveren een actieve bijdrage aan bestrijding van invasieve exoten als cabomba en de Amerikaanse rivierkreeft; alsmede aan de bestrijding van de ganzenvraat.
- We participeren actief in projecten die moeten leiden tot ontwikkeling van nieuwe natuur, zoals bij de Nieuwe Polderplas;
- We voeren een onderzoek uit naar ontsluiting en toegankelijkheid van de plassen;
- In het kader van het project 'Van dorpslint naar recreatieboulevard' gaan we aan de slag met de herinrichting van de openbare ruimte. Daarbij zetten we ons in voor een mooi totaalaanzicht door ook met de omgeving in gesprek te gaan over een passende inrichting van aangrenzende particuliere percelen. Ook worden de mogelijkheden onderzocht om het project te combineren met de realisatie van een faunapassage voor otters. Verder maken we een start met het in beeld brengen van mogelijkheden voor Oud-Loosdrecht in het kader van dit project;
- We participeren in de projecten voor het realiseren van het Nationale Natuurnetwerk (NNN), waarbij inrichtingsplannen voor de natuurgebieden worden ontwikkeld. We zijn daarbij alert op de belangen van bewoners en bedrijven in en rond deze gebieden;
- We participeren in het project voor de realisatie van natuurdoelen voor moerasvogels. In 2021 worden de geïnventariseerde mogelijke maatregelen verder uitgewerkt in plannen;
- We zetten de gebiedsloods in voor de ondersteuning van ondernemers bij het vormgeven en verder brengen van plannen die bijdragen aan de transformatiesector

naar een toekomstbestendige, economisch vitale en duurzame sector met een divers en in het gebied passend aanbod;

- We gaan met de partners in gesprek over de wenselijkheid en haalbaarheid van een BIZ of een ander instrument, zoals bijvoorbeeld een investeringsfonds voor de recreatiesector in het Oostelijke Vechtplassengebied.

Aanvullend op het gebiedsakkoord zullen we ook lokaal een plan de campagne voorbereiden voor de opvang en kanalisering van de toeristische mogelijkheden in het gebied. Daarbij denken we overigens niet aan de internationale toerist, maar vooral de regionale toerist uit de stedelijke gebieden rond onze gemeente.

► Plassenschap Loosdrecht e.o.

Wat willen we bereiken?

Het moet duidelijk zijn wat we als deelnemer verwachten van het Plassenschap Loosdrecht e.o., welke financiële bijdrage daar tegenover mag staan en welke rol de organisatie Recreatie Midden-Nederland (RMN) daarin heeft.

Wat gaan we doen?

Samen met de overige deelnemers in de recreatieschappen analyseren we de problemen die zijn ontstaan binnen Recreatie Midden Nederland (RMN) en formuleren we daarvoor heldere oplossingen, zodanig dat RMN - of een andere samenwerkingsvorm - het Plassenschap kan bedienen op de wijze die de deelnemers verlangen.

► Economisch vestigingsklimaat

Wat willen we bereiken?

We willen het economisch vestigingsklimaat versterken en werkgelegenheid binnen de gemeenten behouden. De vraag naar bedrijfsruimte in de regio overstijgt al enkele jaren het beschikbare aanbod. De Toekomstvisie Bedrijventerreinen Wijdemereren dient als vertrekpunt voor een uitvoeringsplan om uitbreidingsmogelijkheden te creëren, zowel op de bestaande bedrijventerreinen als daarbuiten. Met andere woorden, het ontwikkelen van nieuwe vestigingslocaties. Ook verduurzaming en het verbeteren van de (digitale) bereikbaarheid zijn twee belangrijke thema's die aandacht krijgen in het uitvoeringsplan. We willen het economisch vestigingsklimaat versterken door activiteiten op het niveau van de Metropoolregio Amsterdam, regio Gooi en Vechtstreek en de gemeente, gezien het gemeentegrensoverschrijdende karakter van de problematiek.

Wat gaan we doen?

- We gaan de Toekomstvisie Bedrijventerreinen vertalen naar een concreet uitvoeringsplan en een agenda economie;
- We blijven samenwerken in de werkgroep Economie en Innovatie in de Regio Gooi en Vechtstreek en het platform bedrijven en kantoren (Plabeka) van de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Via onderzoek, afspraken en zo nodig beleidswijzigingen binnen de bedrijvenmarkt wordt getracht het vestigingsklimaat in de MRA concurrerend te houden;
- Om ontwikkelingen op het gebied van circulariteit en energietransitie te bevorderen onderzoeken en overwegen we of we als gemeente deelnemen aan de investeringsmaatschappij Invest-MRA;
- De herontwikkeling van het winkelcentrum de Meenthof door de ontwikkelaar zullen we verder faciliteren en activeren.

Wettelijke basis voor dit programma

Dit programma is niet gebaseerd op bijzondere wetgeving. Uiteraard is er wel een uitgebreide wetgeving die randvoorwaardelijk is voor dit programma. Gedacht moet worden aan de Omgevingswetgeving en allerlei wettelijke regels omtrent privacy, concurrentievervalsing en dergelijke.

Betrokken partijen

- Water: De provincie Noord-Holland, HISWA/Recron, Recreatie Midden Nederland, het plessenschap, de waterleidingbedrijven en de gemeenten in Gooi en Vecht;
- Economie (marketing en toerisme): Ondernemend Wijdemereren, ondernemers(verenigingen), vastgoedeigenaren, bedrijfsverenigingen, regio Gooi- en Vechtstreek, Toerisme Gooi- en Vecht;
- Gebiedsakkoord: De 21 partijen die het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen (GOV) hebben ondertekend;
- Metropoolregio Amsterdam (MRA): De 35 partijen die participeren in het convenant MRA.

Wat gaat dit programma kosten?

bedragen x € 1.000

Exploitatie	Rekening 2019	Begroting 2020 na vj. nota	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Lasten	2.578	1.415	1.061	1.077	1.079	1.094
Baten	-310	-352	-133	-138	-138	-138
Saldo	2.268	1.063	928	938	940	955
Mutatie reserves	-1.531	-28	-65	-40	14	13
Saldo na bestemming	737	1.036	863	898	954	968

5. Sociaal domein

Beschrijving programma

Het grootste deel van de activiteiten binnen het sociaal domein wordt gevormd door de gedecentraliseerde taken Jeugd, Wet maatschappelijke ondersteuning (hierna Wmo) en de Participatiewet (de 3D's). In 2021 ligt de focus op het blijvend goed kunnen uitvoeren van de taken die de gemeente van het Rijk heeft gekregen. De betaalbaarheid van de zorg is hier een belangrijk onderdeel van. Dit geldt zowel voor de taken die al bij de 3D's hoorden als voor de nieuwe taken die in 2021 en daarna worden toegevoegd.

► Zorg en welzijn

Wat willen we bereiken?

- Voor inwoners die dit nodig hebben blijft zorg op basis van de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet beschikbaar. Deze hulp is van goede kwaliteit en efficiënt;
- Een voorzieningenniveau dat waarborgt dat ouders en kinderen laagdrempelig en snel bij opvoed- en opgroevragen geholpen kunnen worden;
- Verbeterde samenwerking aan gemeenschappelijke doelen tussen de gemeente en hulp- en welzijnsorganisaties en tussen organisaties onderling;
- Inzicht in en invloed op het gebruik van maatwerkvoorzieningen Wmo, Jeugd en Participatie.

Wat gaan we doen?

- Verbeteren van efficiëntie van de dienstverlening door de gemeente en investeren op maatregelen die de vraag doen afnemen;
- Het organiseren van een netwerkbijeenkomst voor zorg – en welzijnsorganisaties;
- Intensiveren van het contact met de belangrijkste samenwerkingspartners. Bijvoorbeeld door het voeren van kwaliteitsgesprekken of concreter vastleggen van en sturen op samenwerkingsafspraken;
- Uitvoeren van het regionale Transformatieplan Jeugd;
- Uitwerken van beleidsmaatregelen ten behoeve van kostenbeheersing.

► Onderwijs, preventie en zorg

Wat willen we bereiken?

- Meer en intensieve samenwerking tussen scholen, gemeente en lokale/regionale organisaties op het gebied van onderwijs, kinderopvang, preventie en zorg;
- Voorkomen van voortijdig schooluitval en thuiszitten;
- Versterken van de aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt.

Wat gaan we doen?

- Een bijeenkomst organiseren waar betrokken partijen met elkaar in gesprek gaan over wat zij samen kunnen doen en voor elkaar kunnen betekenen op het gebied van preventie, onderwijs, veilig en gezond opgroeien;
- Uitvoering geven aan de regionale samenwerkingsagenda onderwijs;
- Deelnemen aan regionale werkgroepen om mee te werken aan planning, uitvoering, monitoring en evaluatie van projecten ten behoeve van de speerpunten.

► Kinderopvang en educatie

Wat willen we bereiken?

- Een doorgaande leerlijn van kinderopvang tot school;
- Vanaf 2022 wordt het voor alle Nederlandse gemeenten verplicht om hbo'ers in te zetten in de voorschoolse educatie (ve).

Wat gaan we doen?

- Onder voorzitterschap van de wethouder bijeenkomsten organiseren voor kinderopvanglocaties en scholen. Deze bijeenkomsten staan in het kader van: kennismaking, uitwisselen van ervaringen, bespreken wat gezamenlijke doelen zijn, bespreken hoe samenwerking verder vormgegeven kan worden;
- We gaan met de kinderopvangorganisaties om de tafel om afspraken te maken hoe we de uitbreiding van inzet van hbo'ers in de voorschoolse educatie vorm gaan geven.

► Kunst en cultuur

Wat willen we bereiken?

Bestaande culturele voorzieningen in kernen behouden en zichtbaar maken voor inwoners en bezoekers.

Wat gaan we doen?

- We geven uitvoering aan de cultuurnota 2018 – 2021;
- We scheppen de voorwaarden voor cultuur in de vorm van accommodaties en subsidies;
- We werken regionaal samen op het gebied van cultuur, erfgoed, recreatie en toerisme.
- In overleg met de bibliotheek Gooi en meer en de gemeenten Gooise Meren en Eemnes wordt uitvoering gegeven aan het beleidsplan. Het bibliotheekwerk in Weesp wordt vanaf 2022 uitgevoerd door de Openbare Bibliotheek Amsterdam. Momenteel onderzoeken we twee opties: de huidige samenwerkingsovereenkomst met een jaar verlengen (tot en met 2021) of een nieuwe samenwerkingsovereenkomst voor één jaar (2021) afsluiten. In 2021 wordt in overleg met de bibliotheek Gooi en meer en de gemeenten Gooise meren en Eemnes een nieuw beleidsplan en samenwerkingsovereenkomst 2022-2025 opgesteld.

► **Sport en gezondheid**

Wat willen we bereiken?

- Zo veel mogelijk inwoners in staat stellen om te sporten of te bewegen, door te zorgen voor passend sport- en beweegaanbod;
- Ouderen worden en blijven vitaler;
- Sportaanbieders stimuleren het aanbod meer aan te laten sluiten op ouderen.

Wat gaan we doen?

- Ondersteunen van verenigingen door middel van het subsidiebeleid;
- In samenwerking met deelnemende partijen uitvoering geven aan het sportakkoord.

► **Wonen**

Wat willen we bereiken?

- We dragen bij aan de mogelijkheden van de verschillende doelgroepen om een passende woning binnen onze gemeente te vinden;
- Voor bestaande bouw zijn afspraken gemaakt over onderhoud, verduurzaming en samenwerking bij huisvesting bijzondere doelgroepen en voorkoming huurachterstanden/huisuitzettingen.

Wat gaan we doen?

- We werken aan het tot stand komen van extra huisvesting op basis van in kaart gebrachte woonlocaties inclusief de mogelijkheid tot alternatieve woonvormen;
- Prestatieafspraken 2020 en verder vaststellen met woningbouwcorporaties.

► **Dorpenbeleid**

Wat willen we bereiken?

- Wij willen de betrokkenheid van onze inwoners bij het openbaar bestuur stimuleren en borgen, de (sociale) leefbaarheid van onze dorpen versterken en zodoende een vitale, sterke en solidaire fysieke en sociale leefomgeving realiseren;
- Wij willen in dienst staan van onze inwoners, de lijnen kort houden en een zichtbaar en constructief aanspreekpunt zijn voor een ieder die wil bijdragen aan deze vitale, sterke en solidaire fysieke en sociale leefomgeving.

Wat gaan we doen?

- We gaan met de inwoners c.q. de diverse (collectieve) belangenbehartigers, (bewoners)organisaties en/of een eventueel op te richten vorm van (dorps)organisaties en ondernemers in de dorpen in overleg over het uitvoering geven aan Dorpenbeleid en de rolverdeling tussen alle betrokkenen;
- Afhankelijk van het soort initiatieven werken de dorpencoördinatoren integraal samen met de ondernemersmanager en andere collega's in de organisatie. Bijvoorbeeld op thema's duurzaamheid, Omgevingswet, vergunningverlening;
- Waar gewenst en mogelijk gaan we starten met het opzetten van DorpenOntwikkelingsPlannen (DOP), wat bestaat uit een analyse van de huidige voorzieningen en leefbaarheid, een visie op de toekomst over 10 tot 15 jaar.

► **Verenigingen**

Wat willen we bereiken?

Een goede samenwerking tussen de gemeente en vrijwillige organisaties, verenigingen en stichtingen met betrekking tot aanvragen van subsidie, zodat zij enthousiast blijven en zich gesteund voelen om zich in te zetten voor de gemeenschap.

Wat gaan we doen?

We geven uitvoering aan het subsidiebeleid 2021 en informeren verenigingen over het subsidiebeleid 2022.

► Armoede en schuldhulpverlening

Wat willen we bereiken?

- De communicatie met inwoners is voor iedereen begrijpelijk;
- De aangepaste Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) wordt geïmplementeerd.

Wat gaan we doen?

- We passen het taalgebruik aan op formulieren, brieven, website, folders en andere uitingen;
- Vroegsignalering van schulden wordt uitgevoerd volgens de wettelijke voorschriften (Wgs), mits er voldoende financiën beschikbaar zijn voor de extra werkzaamheden
- Binnen vier weken een aanbod voor gesprek schuldhulpverlening voor iedereen met een betalingsachterstand bij woningcorporaties, energie- en drinkwaterbedrijven en zorgverzekeraars.

► Inburgering

Wat willen we bereiken

- Voorbereiden, dan wel uitvoeren van de nieuwe Wet op de inburgering. Deze wet gaat in op 1 juli 2021. De gemeente krijgt meer taken, zoals het regelen van de Inburgeringscursussen, een Plan Inburgering en Participatie (PIP) en beheren van financiën voor inburgeraars
- Doorgaan en verbeteren van de huidige lokale werkwijze van (re-)integratietrajecten voor statushouders.

Wat gaan we doen?

- Administratieve processen inrichten op aangekondigde maatregelen, zoals het inhouden van alle vaste lasten en slechts 'zakgeld' voor statushouders de eerste zes maanden;
- De huidige trajecten voor statushouders beter op elkaar laten aansluiten - van taalstage naar leerwerkplek naar opleiding en/of werk - met minder vrijblijvendheid;
- Budgetcursussen inzetten voor statushouders.

► Bijstand en werk

Wat willen we bereiken?

- Een betere doorstroom van mensen uit de bijstand naar zoveel mogelijk duurzame werkplekken;
- Maatwerk in trajecten, oog voor samenhang met andere problematiek zoals laaggeletterdheid;

Wat gaan we doen?

- Iedereen doet mee in de nieuwe trajecten;
- Separate focus op trajecten voor (ex-)statushouders. Zij vormen circa de helft van ons bestand;
- Voortzetting Digi & Taalhuis;
- Uitvoeren van het plan Werken aan Werk en Perspectief op Werk in samenwerking met de regio.

► Onderwerp: Onderwijshuisvesting

Wat willen we bereiken?

- Realisatie van IKC Rehoboth en de ontwikkeling van IKC Talent Primair in de kern Nieuw-Loosdrecht;
- Naar verwachting zal in 2020 een wetswijziging m.b.t. onderwijshuisvesting worden doorgevoerd. De belangrijkste veranderingen zijn dat een meerjarig Integraal huisvestingsplan (IHP) verplicht wordt opgesteld en renovatie als een voorziening in de huisvesting wordt opgenomen.

Wat gaan we doen?

- In juli 2017 heeft de raad ingestemd met het verstrekken van het benodigde krediet voor de realisatie van twee IKC's. In 2020 is IKC Rehoboth verder uitgevoerd en IKC Talent Primair verder ontwikkeld.
- In overleg met de schoolbesturen gaan we een IHP opstellen. De raad zal het IHP vaststellen, inclusief de financiële meerjarenconsequenties.

► Sociaal maatschappelijk vastgoed

Wat willen we bereiken?

De gemeente heeft een toekomstvisie Maatschappelijk Vastgoed.

Wat gaan we doen?

- In de Visie is bepaald welke accommodaties, al dan niet in gemeentelijk eigendom, voor de langere termijn noodzakelijk zijn om een gevarieerd, sociaal en maatschappelijk leven in onze gemeente en kernen te behouden. Daarbij worden kwantiteit en kwaliteit van gebouwen die we zelf willen behouden vastgesteld en bekeken welke accommodaties van derden ingezet kunnen worden.
- De visie is in 2020 voor vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd. De hieruit voortvloeiende acties (reserveringen groot onderhoud sportvelden, verdere harmonisering buitensport, gebruikswijziging panden) worden in 2021 en verder uitgevoerd.

► Beheer accommodaties

Wat willen we bereiken?

We hebben zicht op de mogelijkheden voor beheer en exploitatie van de sociaal culturele centra en sporthallen.

Wat gaan we doen?

Mogelijkheden en consequenties van de verschillende vormen van beheer van de sociaal culturele centra brengen we in beeld. Streven is hierbij een vorm van beheer die kan gelden voor alle accommodaties.

Wettelijke basis voor dit programma

Het beleid voor de uitvoering van dit programma is onder meer beschreven in:

- Nota Maatschappelijke Agenda (MAG) 2018-2021
- Cultuurnota 2018-2021
- Regionale woonvisie tot 2030 en Woonvisie Wijdemereren t/m 2020
- Prestatieafspraken Wijdemereren (woningbouwvereniging)
- Samenwerkingsovereenkomst Bibliotheek en de gemeenten Eemnes, Gooise Meren, Weesp en Wijdemereren tot en met 2020
- (Regionale) Beleidsnota bescherming en opvang t/m 2020
- Verordening maatschappelijke ondersteuning 2018
- Regeling Mantelzorgwaardering Wijdemereren
- Nota Armoede en Schuldhulpverlening 2019
- Verordening Re-integratie, Loonkostensubsidie en Studietoelage Wijdemereren 2015

- Verordening Tegenprestatie Participatiewet, IOAW en IOAZ Wijdemereren 2015
- Verordening individuele inkomensvoorziening Wijdemereren 2015
- Handhavingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Wijdemereren 2016
- Regionale Samenwerkingsagenda
- Huisvestingsverordening
- Regionaal Actie Programma Wonen2 (2017-2020)

Alle activiteiten in dit programma zijn primair gericht op de uitvoering van onder andere de volgende wettelijke taken:

- Wet gemeentelijke anti-discriminatievoorzieningen
- Wet op het primair onderwijs
- Wet op het voortgezet onderwijs
- Wet passend onderwijs
- Wet op de expertisecentra
- Leerplichtwet 1969
- Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB)
- Wet op het onderwijstoezicht
- Bibliotheekwet
- Wet publieke zorg
- Jeugdwet
- Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen
- Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (Wet OKE)
- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
- Participatiewet (incl. Wet taaleis)
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
- Wet Inburgering
- Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
- Wet banenafpraak
- Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (Wet SUWI)
- Huisvestingswet
- Mediawet
- Woningwet

Betrokken partijen

- Inwoners en ondernemers
- Sport- en cultuurverenigingen
- Zorg- en welzijnsorganisaties
- Ondernemers
- Regiogemeenten en de Regio Gooi en Vechtstreek
- Woningbouwverenigingen
- COA
- Aanbieders Inburgeringscursussen
- Ondernemend Wijdemeren
- Bibliotheek Gooi en Meer
- Digi & Taalhuis
- Kursusproject
- Vluchtelingenwerk
- Werkgeversservicepunt
- Re-integratie-adviseurs
- Metropool Regio Amsterdam (MRA)
- Basisscholen en andere onderwijsorganisaties
- Schoolmaatschappelijk werk
- Kinderopvangorganisaties
- Consultatiebureau en Regionaal Bureau Leerlingenzaken
- Woningbouwcorporaties
- Huurderorganisaties
- Vereniging Sport en Gemeenten
- Combinatiefuncties
- Beheersstichtingen
- Sporthalbeheerders en de gemeentelijke uitvoering in de vorm van consultants
- Sociaal wijkteam en beleid, college en de gemeenteraad

Wat gaat dit programma kosten?

bedragen x € 1.000

Exploitatie	Rekening 2019	Begroting	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
		2020 na vj. nota				
Lasten	20.245	26.740	20.119	19.937	20.046	20.013
Baten	-5.339	-10.771	-4.197	-4.198	-4.199	-4.200
Saldo	14.905	15.969	15.922	15.739	15.847	15.814
Mutatie reserves	43	-735	-451	-517	-614	-633
Saldo na bestemming	14.948	15.234	15.471	15.222	15.234	15.181

6. Natuur en milieu

Beschrijving programma

De natuur in Wijdemeren vormt de basis voor vele vormen van recreatie. Daarom is er een nauwe relatie met het programma 4 en het beschreven Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen. Het Gebiedsakkoord geeft aan dat het belang van een goede natuurwaterkwaliteit de spil vormt waar de recreatie en dus een belangrijk deel van onze economische bedrijvigheid, om draait. Het behalen van de Natura 2000-doelen is kansrijker wanneer wij deze op gebiedsniveau beschouwen en niet zozeer als een beperking zien, maar als een kans. De gemeente werkt hierbij samen met de in het Gebiedsakkoord genoemde partijen. Daarnaast is er regelmatig overleg met Natuurmonumenten als grootste grondeigenaar in onze gemeente. Dit overleg vindt zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau plaats. Tevens is er een jaarlijkse bijeenkomst met de gemeenteraad.

De strikt milieugerelateerde taken zijn sinds 2013 overgedragen aan de Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vechtstreek (OFGV). Voornamelijk betreft het de VTH-taken. Nieuwe taken die het Rijk of de provincie met decentralisatie bij de gemeente beleggen, leveren per onderwerp de vraag op - of, en in hoeverre- dat past binnen de bestaande financiële afspraken met de OFGV.

Duurzaamheid zien wij als rode draad binnen het gemeentelijk beleid. Wij werken met de Duurzaamheidsagenda aan vier thema's: energietransitie, klimaatadaptatie, circulariteit en mobiliteit. In de duurzaamheidsagenda is opgenomen dat Wijdemeren uiterlijk in 2050 klimaatneutraal en klimaatbestendig is, maar bij voorkeur eerder. De energietransitie, het afstappen van aardgas vanaf 2050 en het vinden van nieuwe energiebronnen staan voorop. De regio is vaak een goed referentiekader om keuzes te maken en deze te implementeren. Daarom wordt nauw samengewerkt met de omliggende gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek, zowel voor het uitwerken van beleid als het nemen van maatregelen.

Beleidsstukken die hierbij een rol spelen zijn:

- Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen (2017)
- Van Afval naar Grondstof (VANG, 2016)
- Regionale Energiestrategie: Samen op Pad (2017)

- Duurzaamheidsagenda (2018)
- Laadpalenbeleid (2019)
- Nota Klimaatadaptatie (2020)

► Toezicht en handhaving milieuwetgeving

Wat willen we bereiken?

Adequate naleving van de regels op het gebied van de milieuwetgeving en aanverwante wetgeving. Voorkomen van en handhaven op overtredingen door bedrijven op het gebied van de Wet milieubeheer (Activiteitenbesluit) alsmede controle op de Richtlijn energie-efficiëntie (EED).

Wat gaan we doen?

In 2019 is het Regionaal beleidskader VTH 2019-2022 vastgesteld voor de door de OFGV uit te voeren taken. Binnen de daarin opgenomen kaders wordt namens de gemeente Wijdemeren door de OFGV uitvoering gegeven aan de wettelijke taken en daarvoor zijn prioriteiten vastgesteld. Die prioriteiten keren jaarlijks terug in het in samenspraak opgestelde uitvoeringsprogramma.

► Overdracht provinciale bodemtaken

Wat willen we bereiken?

Duidelijkheid verkrijgen over de lokale beleidsruimte, de uitvoeringscapaciteit en kosten. Bodemtaken van de provincie Noord-Holland komen door decentralisatie naar de gemeenten.

Wat gaan we doen?

Wij spelen actief in op het proces zodat er voldoende waarborgen zijn die de belangen van de bodemkwaliteit borgen en zorgen voor voldoende capaciteiten en financiële middelen. De bodemtaken krijgen een plaats in de Omgevingsvisie. Wij nemen deel aan de regionale overleggen in de Gooi en Vechtstreek georganiseerd door de provincie en OFGV. Wij volgen de bijeenkomsten nauwlettend en zien toe op heldere conclusies. De raad wordt geïnformeerd over de uitkomst. Uitgangspunt is dat we overdracht van bodemtaken kostenneutraal kan. De overgedragen taken brengen we onder bij de omgevingsdienst.

► Gebiedsgericht Grondwaterbeheer

Wat willen we bereiken?

De regionale samenwerking voortzetten en kosteneffectieve ontzorging op het gebied van grondwaterbeheer. De afgelopen jaren heeft de provincie Noord-Holland het beheer van grondwatervervuiling afgekocht tot 2050.

Wat gaan we doen?

Het convenant Gebiedsgericht Grondwaterbeheer Gooi loopt af in 2021. Wij werken in de regio samen met Waternet en de Provincie Noord-Holland aan een nieuw convenant voor de periode tot 2030.

► Opwekking duurzame elektra

Wat willen we bereiken?

Het vergroten van het aandeel lokaal duurzaam opgewerkte energie en toewerken naar een energieneutrale gemeente in 2050. Op basis van de in 2019 vastgestelde startnotitie RES en de Concept RES uit 2020 wordt in 2021 de RES 1.0 vastgesteld.

Wat gaan we doen?

Met het project 'zon op grote daken' geven wij samen met de Energiecoöperatie Wijdemeren invulling aan de in de RES genoemde zoekgebieden zonne-energie op grote daken en parkeerplaatsen. Vanuit het duurzaamheidsbudget is hiervoor 20.000 euro beschikbaar. Doel is dit project als voorbeeldproject voor de regio te laten dienen om hiermee aanvullende financiering van de provincie te ontvangen voor de uitvoering. Via collectieve inkoopacties, zowel regionaal als lokaal, maken wij het voor inwoners aantrekkelijker om zonnepanelen aan te schaffen.

► Warmtetransitie

Wat willen we bereiken?

De transitie naar een duurzame warmtebron tegen de laagste maatschappelijke kosten. In het klimaatakkoord is opgenomen dat in 2050 Nederland, dus ook al onze inwoners en ondernemers, van het aardgas af zijn. Ook is dit opgenomen in de Regionale Samenwerkingsagenda.

Wat gaan we doen?

In 2021 wordt de Transitie Visie Warmte vastgesteld. Hiermee hebben wij duidelijkheid over hoe en wanneer iedere wijk in onze gemeente aardgasvrij zal zijn. Vooruitlopend

hierop werken wij samen met partners aan een pilot project: Ankeveen Aardgasvrij met Aquathermie. Hiervoor is in 2020 via de Proeftuin Aardgasvrije Wijken vier miljoen subsidie aangevraagd. In het geval wij deze in 2020 niet ingewilligd krijgen, zullen wij samen met onze partners een nieuwe aanvraag voor 2021 indienen. Eind 2020 begin 2021 zal er meer duidelijkheid hier over zijn.

► Voorlichting, communicatie en advies

Wat willen we bereiken?

De energietransitie samen met inwoners, bedrijven en organisaties doorlopen. Wij willen iedereen in de transitie meenemen en de noodzaak onder de aandacht brengen door middel van goede voorlichting, informatie en maatwerkadvies.

Wat gaan we doen?

- We blijven de Energiecoöperatie Wijdemeren ondersteunen en samen zoeken wij naar aanvullende financieringsmogelijkheden. Onder andere zetten wij ons in om net als in 2020 de subsidie Regeling Reductie Energieverbruik aan te vragen. Daarmee hopen wij minimaal 90.000 euro subsidie te ontvangen voor energieadviezen aan en besparingsmaatregelen voor onze inwoners;
- Regionaal zetten wij de samenwerking voort in het opzetten van het Energiedienstenbedrijf;
- Subsidiëren van lessen in duurzaamheid voor basisscholen vanuit Stichting Omgevingseducatie. Hiermee nemen wij onze jongste inwoners mee in het verduurzamen van de gemeente.

► Klimaatadaptatie

Wat willen we bereiken?

In 2050 is Wijdemeren klimaatbestendig en waterrobuust. De komende jaren leggen wij de focus op waterberging en het vergroenen van de bebouwde omgeving. Daarmee voorkomen wij nadelige gevolgen van hevige regenval zoals schade aan de bebouwde omgeving.

Wat gaan we doen?

- Wij nemen inwoners en bedrijven mee in deze opgave en blijven ons inzetten om de gevolgen van klimaatverandering – waterberging, bodemdaling, droogte, bodemdaling en verlies van biodiversiteit – tegen te gaan;
- Wij stimuleren en betrekken inwoners en bedrijven via een subsidie op groene daken, operatie Steenbreek, de regentonnenactie en via vrijwilligersplatform De Appelboom;

- Het beleid van afkoppeling van regenwater van het vuilwater zetten wij voort en wij blijven inwoners faciliteren bij het afkoppelen van de hemelwaterafvoer. Nieuwbouwprojecten verplichten wij om hemelwater op eigen terrein te bergen;
- Bij het herinrichten van de openbare ruimte is klimaatadaptatie een vast uitgangspunt (zie ook programma 3). Dit nemen we ook op in het HIOR. Daarmee is klimaat adaptatie een vast onderdeel bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen van gemeente en projectontwikkelaars.
- In antwoord op de motie “Doordacht afkoppelen is in ieders belang” starten we een pilot waarin we onderzoek doen naar: 1) kostenbesparende maatregelen, 2) een vrijwillige aanpak van het afkoppelen, 3) de financiële consequenties.
- Wij gaan actief op zoek naar aanvullende financiering en subsidies (HIRB+ en andere provinciale subsidies) voor het vergroenen en toekomstbestendig maken van onze bedrijventerreinen.

► Duurzaamheid, grondstoffen en circulariteit

Wat willen we bereiken?

Wij willen dat de gemeentelijke organisatie actief bijdraagt aan het verminderen van de toepassing van fossiele grondstoffen. Ook willen wij bijdragen aan een zo effectief mogelijk inzamelingssysteem van de Grondstoffen en Afvalstoffendienst (GAD).

Wat gaan we doen?

- In 2021 komen we in regionaal verband tot een nieuw grondstoffenbeleid voor de inzameling van huishoudelijk afval;
- Aan de hand van de roadmap circulair inkopen en ondernemerschap werken wij binnen de eigen organisatie aan circulariteit. Wij gaan breed geldende richtlijnen en randvoorwaarden ontwikkelen voor de inkoop van materialen en projecten zodat in 2022 minimaal 10 procent en in 2025 50 procent circulair wordt ingekocht.
- Via een gemeentelijke prijsvraag stimuleren wij initiatieven die een bijdrage leveren aan een circulaire economie;
- Met gelden uit het inzamelen en recyclen van huishoudelijk verpakkingsafval organiseren wij activiteiten via de Appelboom-acties om inwoners bewust te maken van de gevolgen van ons afval op de leefomgeving.

► Duurzame mobiliteit

Wat willen we bereiken?

De verwachte toename van elektrisch vervoer (met name van auto's) wordt niet geremd door een gebrek aan laadcapaciteit. Wij streven naar een dekkend laadnetwerk in 2025.

Wat gaan we doen?

- In 2020 hebben wij een prognosekaart opgesteld met benodigde laadlocaties zodat we in 2025 een dekkend laadnetwerk kunnen realiseren. Jaarlijks zijn ongeveer 20-25 extra laadpalen in de openbare ruimte nodig om aan de vraag van inwoners te blijven voldoen. Via de MRA-e kunnen inwoners een laadpaal aanvragen;
- We gaan in gesprek met de jachthavens over de mogelijkheden van elektrisch varen.
- In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de regionale uitwerking voor het domein mobiliteit wordt vormgegeven via “regionale mobiliteitsprogramma’s” (RMP). In 2021 wordt een regionaal voorstel aan de raad voorgelegd.

Wettelijke basis voor dit programma

- Wet Natuurbescherming, Natura 2000 en Natuur Netwerk Nederland
- Kader Richtlijn Water (KWR)
- Activiteitenbesluit milieubeheer, Wet milieubeheer en Waterwet
- Klimaatwet
- Klimaatakkoord
- Warmtewet 2.0

Betrokken partijen

Op het gebied van Natuur, Milieu en Duurzaamheid werken wij samen met de provincie Noord-Holland, de regio Gooi en Vechtstreek, Waternet, de omgevingsdienst OFGV, regiogemeenten, inwoners en ondernemers, MRA, netbeheerders en de Energiecoöperatie Wijdemeren.

Wat gaat dit programma kosten?

bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020 na vj. nota	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Exploitatie						
Lasten	643	851	794	714	726	738
Baten	-8	-90				
Saldo	635	761	794	714	726	738
Mutatie reserves		-60	-10			-10
Saldo na bestemming	635	701	784	714	726	728

7. Ruimtelijke ontwikkeling

Beschrijving programma

Dit programma omvat activiteiten op het gebied van volkshuisvesting en ruimtelijke ordening en het exploiteren van water en (bouw)gronden in gemeentelijk eigendom.

Dit programma heeft raakvlakken met programma Veiligheid, programma Openbare Ruimte, Programma Sociaal Domein en het programma Natuur en Milieu. Het programma wordt beïnvloed door beleid en regelgeving van hogere overheden. Dominante ontwikkeling hierin is de invoering van de nieuwe Omgevingswet per 1 januari 2022. Voor wat betreft het beleidskader kunnen daarnaast nog worden genoemd:

- Nota Ruimte
- Wet ruimtelijke ordening
- Besluit ruimtelijke ordening
- Crisis- en herstelwet
- Woningwet
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)
- Huisvestingswet 2014
- Structuurvisie Noord-Holland 2040
- Omgevingsvisie Noord-Holland (na vaststelling)
- De provinciale ruimtelijke verordening

Het beleid voor de uitvoering van dit programma is onder meer beschreven in:

- Huisvestingsverordening
- Handboek Inrichting Openbare ruimte (HIOR)
- Welstandsnota
- Monumentennota
- Erfgoednota
- Nota Zichtbare Handhaving (Regionale) Woonvisie
- Notitie woonboten
- Nota parkeernormering
- Nota Snippergroen
- Nota Grondbeleid 2020 - 2024
- Beleidsregels landgoederen Wijdemeren 2004

- Beleidsregels Paardenbakken 2006
- Structuurvisie Wijdemeren 2012
- Bouwkostenbeleid 2014
- Nota Plattelandswoningen
- Wegencategoriseringsplan
- Regionaal Actie Programma Wonen2 (2017-2020)

► Grondzaken

Wat willen we bereiken?

Het streven is om alle gronden die geen strategisch grondbezit zijn en geen structurele groenfunctie hebben uit te geven. We streven ernaar dat geen grond wordt gebruikt zonder dat daarvoor een regeling is getroffen.

Wat gaan we doen?

Als privaatrechtelijke grondeigenaar geeft de gemeente grond uit. Bijvoorbeeld door koop, huur en pacht. De contracten worden gesloten en beheerd. De gemeente bezwaart ook gronden, bijvoorbeeld door vis- en jachtrechten uit te geven en opstalrechten te vestigen.

► Woningbouw

Wat willen we bereiken?

Goede, betaalbare, duurzame en toegankelijke woningen in Wijdemeren. De huidige (harde) plancapaciteit droogt komende jaren op. De lichte groei van gemiddeld 200 woningen per jaar willen we komende jaren voortzetten. Dat betekent dat we voor de komende vijf jaar een harde plancapaciteit van circa 1.000 woningen en voor de jaren daarna nog eens voor 1.000 woningen een zachte plancapaciteit moeten zoeken. Rekening houdend met circa 30 procent benodigde extra capaciteit voor mogelijke uitstel of afstel van woningbouwprojecten komen we op een gemiddelde plancapaciteit van ca. 2.500 woningen tot 2030. Het is belangrijk dat we in alle kernen voldoende bouwen om de vitaliteit van de dorpen en te behouden en versterken. Waar mogelijk in binnenstedelijk gebied, maar ook aan de randen met het landelijk gebied. We zoeken naar een evenwicht van alle belangen: woningbouw, bedrijvigheid, recreatie en natuurontwikkeling.

Wat gaan we doen?

Er is een aantal bouwlocaties in min of meer verder gevorderd stadium van voorbereiding (onder meer Zuidsingel fase 8, Ter Sype en Achtererf, Nederhorst Noord e.d.). Aanvullend daarop is in 2020 gestart met een kanskaart om potentiële (her)ontwikkelingslocaties in Wijdemeren in beeld te krijgen. Op basis hiervan worden in

2021 verdere stappen gezet. Het gaat daarbij in ieder geval om een aantal gemeentelijke locaties die relatief vlot voor woningbouw beschikbaar kunnen komen. Veel van de woningbouwontwikkelingen zullen afhangen van de wijze waarop de provincie tegen ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente Wijdemeren aankijkt. Tot dusverre lijkt de provincie veel ruimtelijke ontwikkelingen, zelfs in de bebouwde omgeving te willen tegenhouden. Vooralsnog gaan we er van uit dat deze voornemens niet worden doorgezet. Dat zou tot brede stilstand leiden; niet alleen van de woningbouw, maar ook recreatie- en bedrijvigheid. Een aantasting van de vitaliteit van het gebied in het algemeen en de dorpen in het bijzonder.

Indicatie zachte plan-capaciteit van bouwplannen met enige omvang 2020 (> 10 woon-eenheden) en volgende jaren (niet limitatief)		Procedures zijn nog niet gestart/afgerond
Loodijk 9	25	Tiny houses
Slotlaan 4	12	Kasteel Nederhorst
Tiny houses	16	Locatie: oude gemeentewerf Loosdrecht
Het Achtererf	± 40	Zone tussen Nieuw-Loosdrechtsedijk en Hallinckveld
't Laantje 3 en 4	51	Particulier. Twee kavels. Appartementen
Dammerweg 3-4	11	Spiegelhuys en de daar achtergelegen kavel.
Groenewoud	70	Initiatief Afvalzorg en gemeente
Zuidsingel, fase 8	250	Ontwikkelaar en woningbouwvereniging
Herontwikkeling Meenthof	23	Appartementen
Nederhorst den Berg Noord	150	Ontwikkelaar
Nieuw-Loosdrechtsedijk 21	n.n.b.	Zorgappartementen landgoed Eikenrode
Lindeschool terrein	n.n.b.	Komt vrij na vertrek school
Terpstraschool	n.n.b.	Komt vrij na vertrek school
De finale besluitvorming in college en/of raad dient nog plaats te vinden.		

Indicatie harde plancapaciteit 2020 en volgende jaren

Vaartweg 20-21	8	Bestemmingsplan vastgesteld
Oud -Loosdrechtsedijk 30-36	4	Ter inzage
Elbert Mooijlaan	15	Ter Inzage

In het licht van de toenemende spanning op de woningmarkt heeft de Raad een anti-speculatiebeding en de verplichting tot zelfbewoning vastgesteld. Daarnaast heeft de Raad een sociale koopprijs vastgesteld om de ontwikkeling van sociale koopwoningen te stimuleren. De meeste plannen worden ontwikkeld door projectontwikkelaars. De gemeente is afhankelijk van de projectontwikkelaars voor wat betreft de voortgang van de plannen in de procedure.

► Sanering wegverkeerslawaaai

Wat willen we bereiken?

De geluidhinder beperken bij woningen die in 1982 bij de invoering van de Wet geluidhinder al een te hoge geluidbelasting ondervonden. Hiervoor is in de Wet geluidhinder een saneringsplicht opgenomen.

Wat gaan we doen?

De nog te saneren woningen in Wijdemeren staan op de zogenaamde B-lijst. Afhankelijk van de uitkomsten van het in 2019 met voorbereidingssubsidie opgestelde saneringsprogramma wordt uitvoeringssubsidie aangevraagd en de voorbereiding gestart voor de geluidsanering. De sanering kan bestaan uit maatregelen aan de bron, in de overdracht of aan de woning. Bij maatregelen aan de woning wordt onderzocht of een combinatie met warmte-isolatie haalbaar is.

► Verkeer en vervoer

Wat willen we bereiken?

We willen een duurzame, veilige en toekomstbestendige ontsluiting van onze kernen, met waar mogelijk het verbeteren van de bereikbaarheid en doorstroming voor alle modaliteiten, waaronder het openbaar vervoer.

Wat gaan we doen?

- We gaan een integraal mobiliteitsbeleid opstellen voor de langere termijn dat resulteert in een meerjarenuitvoeringsprogramma mobiliteit: het Mobiliteitsplan Wijdemeeren 2045. Doel is een visie te ontwikkelen om met gedragen beleid accuraat en duurzaam in te kunnen spelen op ontwikkelingen, trends en mobiliteitsvragen. Het beleid wordt interactief opgesteld, omvat de utilitaire routes met een focus op de modaliteiten autoverkeer, vrachtwagenverkeer, fietsverkeer, voetgangers, openbaar vervoer en parkeren. Uitgangspunt is een inventarisatie van het bestaande wegennet, het bestaande beleid en bestaande knelpunten.
- Nadrukkelijk wordt meegedacht en Wijdemeerse inbreng geleverd bij ontwikkelingen op regionaal, provinciaal en landelijk niveau zoals de mobiliteitsconcessie, de ontwikkeling van doorfietsroutes, de ontwikkeling van de N201 (Vreelandseweg) zowel in de provincie Noord-Holland als in de provincie Utrecht, en de invoering van de vrachtwagenheffing.
- De mogelijkheden en consequenties worden beoordeeld om het nachtelijk vrachtverkeer op doorgaande binnenstedelijke wegen te beperken, met uitzondering van bestemmingsverkeer. Als uitwerking van dit beleidsvoornemen uit het Bestuursakkoord 2018-2022 zal op enkele wegen een experiment uitgevoerd worden.
- Bij infrastructurele projecten wordt de verkeers- en vervoersafwikkeling nadrukkelijk integraal afgewogen, waarbij de CROW-normering als leidraad wordt gehanteerd.
- Voor een veilige verkeersafwikkeling wordt overleg gevoerd met de nood- en hulpdiensten en vindt educatie plaats. Veiligheid rondom scholen blijft een separaat aandachtspunt.

► Ruimtelijke plannen

Wat willen we bereiken?

Er zijn diverse grotere bouwinitiatieven in ontwikkeling. We willen in 2021 dat deze grotere bouwinitiatieven substantieel verder in de benodigde procedures komen. Het gaat onder meer over Groenewoud en Zuidsingel fase 8 in Kortenhoef, Nederhorst Noord in Nederhorst, en Ter Sype in Loosdrecht. Allemaal belangrijke ontwikkelingen waarbij wordt bijgedragen aan het oplossen van de woningnood en het behoud van de vitaliteit van de dorpen. Daarnaast zijn er vele kleinere bouwinitiatieven die volgend jaar in de pen zitten. In Loosdrecht bijvoorbeeld de woningbouwplannen aan de Rading (128 en 138), het Achtererf en de Oudloosdrechtsedijk. In Kortenhoef zijn er nog kleinschalige plannen. Bovendien kent Nederhorst ook nog enkele kleinschalige initiatieven (bijvoorbeeld Dammerweg 3-4). Na 1 januari 2022 is het niet meer mogelijk om bestemmingsplannen

vast te stellen richting het gemeentelijke Omgevingsplan. We willen om die reden tijdig de bestemmingsplannen actueel hebben op de onderdelen parkeren en woonschepen.

Wat gaan we doen?

De gemeente wil een stimulerende rol vervullen in de ruimtelijke procedures van deze plannen. Zo mogelijk wordt reeds per 1 januari 2021 gewerkt in de geest van de nieuwe procedures en rollen van de Omgevingswet: meer samenwerking met en ruimte voor initiatiefnemers en belanghebbende inwoners. En meer efficiency en transparantie voor de aanvrager over de benodigde procedurestappen. Er worden noodzakelijke reparatieplannen ((paraplu)-herzieningen) in procedure gebracht om met de overgang te beschikken over adequate regelingen.

► Omgevingswet

Wat willen we bereiken?

De Omgevingswet is de grootste wettelijke herzieningsoperatie van de laatste decennia. Dit betekent dat de huidige regels op onder andere het gebied van ruimtelijke ordening, water, milieu, lucht, geluid, natuur, infrastructuur, verkeer, gebouwen en erfgoed opgaan in de Omgevingswet. Met het nieuwe stelsel krijgen zowel burgers als de gemeente meer vrijheden in het omgaan met de fysieke leefomgeving. Daarnaast zal met de nieuwe Wet kwaliteitsborging sprake zijn van privatisering van het gemeentelijk toezicht op de bouwlocaties. Beide wetten zijn vanwege de omvang van de benodigde voorbereidingen 1 jaar uitgesteld: formeel zal het per 1 januari 2022 in werking treden, maar onderdelen van die wetten zullen nog later in werking treden.

Wat gaan we doen?

Er is een uitvoeringsplan opgesteld voor de implementatie van de Omgevingswet. Het uitvoeringsplan bevat drie sporen:

- Spoor 1: beleid en instrumenten
- Spoor 2: digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)
- Spoor 3: organisatie

Spoor 1 is gestart met de omgevingsvisie.

Het is belangrijk dat we tijdig over een actualisatie van de inmiddels bijna 10 jaar oude structuurvisie beschikken. De maatschappelijke ontwikkelingen gaan hard en vragen om een duidelijke visie om de sturing en ondersteuning daarvan. De visie biedt een integraal inzicht in de ruimtelijke ontwikkeling, verkeer en vervoer, werken en bedrijven, natuur, bodem, water, wonen en woningbouw, landbouw, recreatie en toerisme, cultuur, landschap en monumenten, gezondheid, duurzaam, energie en klimaat en Veiligheid.

In het tweede spoor 2 wordt gewerkt aan een verbetering van de externe digitale dienstverlening. Maar ook intern is er een compleet nieuw digitaliseringssysteem nodig. Daar zijn landelijk wel problemen mee zodat we in 2021 nog moeten zien of dat 100% beschikbaar is.

Spoor 3 is opgedeeld in twee delen: de doorontwikkeling van de organisatie gekoppeld aan de opgaven uit de Omgevingswet: het accent ligt daar op de koppeling tussen de doelstellingen van de nieuwe wet en de competentie-ontwikkeling in de organisatie. Daarnaast worden de werkprocessen reeds per 1 januari 2021 zo veel mogelijk aangepast aan de nieuwe Omgevingswet.

Van Rijksweg wordt geen vergoeding gegeven voor de implementatie van de Omgevingswet. Op basis van de VNG-tool is berekend dat er ca. € 2,1 mln. is benodigd om deze goed voor te bereiden. Inmiddels heeft de raad € 600.000 beschikbaar gesteld en hebben we eind 2019 en in 2020 een redelijk goede voorbereiding kunnen geven aan de drie sporen. We gaan er van uit dat tot dusverre ca. € 450.000 is uitgegeven (per 1 januari 2021). De raming is dat deze kosten in 2021 op ca. € 400.000 uitkomen. Onze huidige verwachting is in 2022 nog eens ca. € 250.000 benodigd. Totaal komen we dan op een bedrag van ca. € 1.1 mln.: ruim € 1 mln. minder dan op basis van de VNG-tool is uitgerekend. Daarbij versoberen we substantieel op het punt van compensatie van capaciteit ter voorbereiding op de implementatie, afzonderlijke sectorale beleidsontwikkeling zal uit reguliere budgetten moeten en de geadviseerde training & opleiding zal worden teruggebracht. De benodigde implementatiekosten worden in 2021, aanvullend op de € 6 ton, uit de reguliere voorziening bestemmingsplannen gefinancierd. Bij de kadernota van 2022 wordt ingegaan op de noodzaak om gebruik te maken van de risicoreservering voor de Omgevingswet van incidenteel € 250.000.

	2019/2020	2021	2022
Algemeen (secretaris en communicatie, e.d.)	160	150	50
Spoor 1	115	75	200(Omgevingsplan)
Spoor 2	175	100	
Spoor 3	0	75	
Totaal	450	400	250

Regionaal Koersdocument

In de regio G&V wordt in het kader van de Omgevingswet gewerkt aan een regionaal koersdocument. De werkzaamheden die daarvoor verricht zijn passen in de reguliere begroting van de regio. De resultaten kunnen de regiogemeenten gebruiken voor hun eigen omgevingsvisie.

Wettelijke basis voor dit programma

De wettelijke basis is vastgelegd in de Gemeentewet en de Wet ruimtelijke ordening.

Betrokken partijen

- Inwoners en ondernemers
- Iedereen die van de gemeente grond wil kopen, huren, pachten of gebruiken.
- Aanwonenden van de betreffende weggedeeltes (sanering wegverkeerslawaaï)
- Eigenaren van woningen (sanering wegverkeerslawaaï)
- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&A)
- Regio Gooi en Vechtstreek
- Metropool Regio Amsterdam (MRA)
- Provincie Noord-Holland
- Provincie Utrecht
- Nood- en hulpdiensten
- Scholen
- Veilig Verkeer Nederland (VVN)

Wat gaat dit programma kosten?

Exploitatie	bedragen x € 1.000					
	Rekening 2019	Begroting 2020 na vj. nota	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Lasten	9.098	2.975	5.375	2.864	1.793	1.994
Baten	-7.271	-1.990	-4.347	-1.986	-893	-894
Saldo	1.827	986	1.028	877	901	1.100
Mutatie reserves	-46	-358	-281	-5	-29	-233
Saldo na bestemming	1.781	628	747	873	872	866

Algemene baten en lasten, dekkingsmiddelen en onvoorzien

Exploitatie	Rekening 2019	Begroting 2020 na vj. nota	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Lasten	1.396	594	1.014	1.566	2.067	2.564
Baten	-32.644	-33.813	-35.791	-36.400	-37.072	-37.543
Saldo	-31.249	-33.219	-34.777	-34.834	-35.005	-34.979
Mutatie reserves	-301		480	540	524	524
Saldo na bestemming	-31.550	-33.219	-34.297	-34.294	-34.481	-34.456

De inkomsten van de algemene uitkering zijn geraamd onder de algemene baten en lasten. Tot en met 2018 werd in de prognose van de algemene uitkering van het gemeentefonds rekening gehouden met een teruggave uit het btw-compensatiefonds. Deze teruggave is gebaseerd op het niet behalen van het plafond van het btw-compensatiefonds door alle gemeenten gezamenlijk. Het ministerie van BZK heeft in 2018 voor het laatst een prognose afgegeven voor teruggave uit het btw-compensatiefonds en heeft deze teruggave niet langer meegerekend met de algemene uitkering. Voor de periode 2021-2024 heeft Wijdmeren het advies opgevolgd van het ministerie van BZK, dat in afstemming met VNG en provinciale toezichthouders is opgesteld over de wijze waarop de ruimte onder het plafond BCF door gemeenten kan worden opgenomen als verwachte bate. Op basis van de gerealiseerde ruimte in 2019 is daarom rekening gehouden met een bedrag van € 100.000.

	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
	Bedragen x € 1.000				
Algemene uitkering					
Netto-algemene uitkering	25.931	27.179	27.589	28.101	28.572
Terruggave btw-compensatiefonds	371	100	100	100	100
Totale inkomsten uit AU en BCF	26.302	27.279	27.689	28.201	28.672

Onvoorzien

In de begroting is een vast bedrag van € 67.000 voor onvoorziene lasten opgenomen. Dit maakt het mogelijk om lopende het begrotingsjaar (niet begrote) uitgaven, die daarnaast onvermijdbaar en niet zijn uit te stellen, op te vangen. Dit onderdeel maakt deel uit van de paragraaf weerstandscapaciteit.

Overhead

Onder overhead verstaan wij het geheel van taken en activiteiten gericht op de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Globaal betreft het de kosten van het domein Bedrijfsvoering (huisvesting, facilitair, ICT, overig) en directie maar ook de kosten van het teammanagement.

bedragen x € 1.000

Exploitatie	Rekening 2019	Begroting 2020 na vj. nota	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Lasten	7.638	7.737	8.019	8.005	8.604	7.907
Baten	-63	-35	-10	-10	-10	-9
Saldo	7.575	7.702	8.009	7.995	8.594	7.898
Mutatie reserves	-743	-111	-147	-141	-767	-122
Saldo na bestemming	6.831	7.592	7.862	7.854	7.827	7.776

Beleidsindicatoren

Met de wijziging van het Besluit begroting en verantwoording van 5 maart 2016 zijn gemeenten voortaan gehouden om de maatschappelijke effecten die met de verschillende programma's worden beoogd, toe te lichten aan de hand van beleidsindicatoren. Omdat het wenselijk is de resultaten van gemeenten te kunnen vergelijken zijn conform de ministeriele regeling een aantal beleidsindicatoren verplicht gesteld. Deze beleidsindicatoren zijn in onderstaand overzicht opgenomen. Via de website ['waar staat je gemeente'](#) zijn de gegevens te raadplegen. Via deze website is ook meer achtergrond informatie aanwezig over de gekozen beleidsindicatoren en de bronnen. Voor de beleidsindicatoren van het taakveld 'bestuur en ondersteuning' beschikt de gemeente zelf over informatie.

#	Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Indicator	Jaar
1	0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	6,0	2019
2	0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	5,8	2018
3	0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 513	2018
4a	0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom	17,7%	2019
4b	0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Totale kosten inhuur externen	€ 2.039.000	2019
5	0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	15,2%	2018
6	1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	45	2019
7	1. Veiligheid	Harde kern jongeren	Aantal per 10.000 inwoners	Niet bekend	
8	1. Veiligheid	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	Niet bekend	
9	1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2,3	2018
10	1. Veiligheid	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2,7	2018
11	1. Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2,7	2018
12	2. Verkeer en vervoer	Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	% van alle ongevallen in Wijdmeren	20%	2018
13	2. Verkeer en vervoer	Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	% van alle ongevallen in Wijdmeren	4%	2018
14	3. Economie	Funciemenging	%	45,2%	2019
15	3. Economie	Bruto Gemeentelijk Product	Verhouding tussen verwacht en gemeten product		
16	3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 t/m 64 jaar	188,1	2019
17	4. Onderwijs	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	0	2018
18	4. Onderwijs	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	27	2018
19	4. Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	1,5%	2018
20	5. Sport, cultuur en recreatie	Niet sporters	% (meest recente gegeven is 2016)	46,4%	2016
21	6. Sociaal domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	603,4	2019
22	6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	0%	2018
23	6. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	3%	2018

#	Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Indicator	Jaar
24	6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van	67,6%	2018
25	6. Sociaal domein	Achterstandsleerlingen	% 4 t/m 12 jarigen (bron: NJI)	3,34%	2018
26	6. Sociaal domein	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen (bron: NJI)	1,04%	2018
27	6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 1.000 inwoners	15,5	6/2019
28	6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	97,4	6/2018
29	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	7,4%	6/2019
30	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	0,5%	6/2019
31	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,3%	6/2018
32	6. Sociaal domein	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 1.000 inwoners	42	6/2019
33	7. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	170	2017
34	7. Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	8,5%	2018
35	8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	384	2019
36	8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	8,4	2017
37	8. Vhrosv	Demografische druk	%	64,3%	2019
38	8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	936	2019
39	8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	1010	2019

3. Paragrafen

§1. Lokale heffingen

Beleidskader

Gemeentelijke heffingen bestaan uit ongebonden heffingen en heffingen die gebonden zijn aan bepaalde leveringen en diensten van de gemeente.

Ongebonden heffingen behoren tot de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente. In Wijdemereren zijn dit onroerende zaakbelastingen (OZB), roerende ruimtebelastingen (RRB), hondenbelasting, toeristenbelasting en forensenbelasting.

Voor de gebonden heffingen is kenmerkend, dat de geraamde opbrengsten niet hoger mogen zijn dan de geraamde lasten van de leveringen en diensten. In Wijdemereren gaat het om afvalstoffenheffing, rioolheffingen, leges en lijkbezorgingsrechten.

- De raming van de opbrengsten uit onroerende zaakbelastingen wordt, t.o.v. 2020, voor 2021 regulier verhoogd met een index van 1,5% en nog eens extra verhoogd met 12%. Zie ook de toelichting bij "De heffingen" onder 1.
- De tarieven van de rioolheffing worden verlaagd met € 35 waarmee het hogere OZB-tarief deels wordt gecompenseerd, namelijk: voor 7%, dat overeenkomt met de extra verhoging ten opzichte van de 5% die was genoemd in de Perspectiefnota 2021. Een absoluut bedrag zal bij een gemiddelde WOZ-waarde overeenkomen met het percentage van 7% verhoging OZB-tarief.
- De tarieven voor de roerende ruimtebelasting zijn, wettelijk verplicht, gelijk aan die van de OZB.
- De tarieven van de overige ongebonden heffingen worden voor 2021, zoals opgenomen in de Perspectiefnota 2021, met 1,5% verhoogd. Met uitzondering van de hondenbelasting, deze wordt, bovenop de inflatiecorrectie, met 5% extra verhoogd.
- Bij de gebonden heffingen streven we naar volledige kostendekking. Verderop in dit document vindt u terug wat dit beleid concreet voor de diverse heffingen in 2021 betekent.

Geraamde inkomsten

De volgende tabellen geven een overzicht van de werkelijke, respectievelijk geraamde bruto opbrengsten over de jaren 2018 tot en met 2021.

- De raming 2021 van de opbrengsten uit onroerende zaakbelasting is gebaseerd op de verwachte opbrengst 2020 verhoogd met 13,5%. Dit percentage is opgebouwd uit de inflatiecorrectie van 1,5% en een extra verhoging van 12%. Tevens is een verhoging van de opbrengsten toegepast als gevolg van de areaaluitbreiding binnen de gemeente.
- De raming van de roerende zaakbelasting is gebaseerd op de opbrengst 2019 verhoogd met het hiervoor genoemde percentage van 13,5%.
- De toeristen- en forensenbelasting worden in het jaar volgend op het betreffende boekjaar opgelegd. De raming 2021 van de toeristen- en forensenbelasting is gebaseerd op de opbrengsten van de over 2017 en 2018 opgelegde aanslagen verhoogd met 2,0 % over 2020 en 1,5% over 2021.
- De raming 2020 van de opbrengsten hondenbelasting is gebaseerd op de voorlopige opbrengst 2020 verhoogd met 6,5% (1,5% inflatie en 5% extra).

Bedragen x 1.000

Opbrengsten ongebonden heffingen (x € 1.000)	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Geraamd 2020	Geraamd 2021
Onroerende zaakbelastingen	6.084	6.338	6578	7.554
Roerende ruimtebelastingen	61	62	63	71
Toeristenbelasting	290	285	296	301
Forensenbelasting	408	408	417	423
Hondenbelasting	119	115	118	123
Totaal	6.962	7.208	7.472	8.472

	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Geraamd 2020	Geraamd 2021
Afvalstoffenheffing	2.666	2.542	2.747	3.009
Rioolheffing	3.561	3.431	3.347	2.940
Leges	1.429	1.130	1.046	1.017
Lijkbezorgingsrechten	369	354	340	320
Totaal	8.025	7.457	7.480	7.286

De heffingen

1. Onroerende zaakbelastingen

De onroerende zaakbelastingen (OZB) worden t.o.v. de raming 2020 verhoogd met een inflatiecorrectie van 13,5%. Om de ontstane tekorten in deze begroting in ieder geval gedeeltelijk te kunnen opvangen wordt het OZB tarief voor eigenaren van woningen, alsook eigenaren en gebruikers van niet-woningen, naast de reguliere inflatie van 1,5%, extra verhoogd met 12%. Daarnaast is rekening gehouden met extra opbrengsten door de areaaluitbreiding door nieuwbouw van woningen e.d..

De verhoging van de OZB-tarieven wordt gedeeltelijk gecompenseerd door een verlaging van het tarief van de rioolheffing. Zie ook onder 7 rioolheffing.

De tarieven zijn op het moment van de samenstelling van deze paragraaf nog niet berekend. Ze zijn afhankelijk van de waardeontwikkeling van de onroerende zaken in 2020. Een betrouwbaar beeld van de waardeontwikkeling van de onroerende zaken verwachten wij bij de behandeling van de belastingverordeningen te kunnen geven.

2. Roerende ruimtebelastingen

Deze belasting is bedoeld om eigenaren en gebruikers van roerende ruimten in een vergelijkbare heffing als de OZB te betrekken. Daarom zijn de regels voor het waarderen van roerende ruimten gelijk. Er is ook wettelijk bepaald, dat de tarieven gelijk moeten zijn aan die van de OZB.

3. Toeristenbelasting

De tarieven van de toeristenbelasting worden zoals opgenomen in de Perspectiefnota 2021 met 1,5% verhoogd. Het tarief van de landtoeristenbelasting stijgt hierdoor van € 1,23 per overnachting naar € 1,25 per overnachting. Voor de watertoeristenbelasting leidt de verhoging tot de volgende tarieven per ligplaats.

Lengte vaartuig	2020	2021
4 – 7 meter	€ 49,75	€ 50,56
7 – 9 meter	€ 66,24	€ 67,33
9 – 12 meter	€ 111,28	€ 112,93
12 meter en meer	€ 150,28	€ 152,30

4. Forensenbelasting

Bij de invoering van de forensenbelasting is met de eigenaren van recreatieparken overeengekomen dat zij deze belasting voor de gemeente innen. Anders dan bij de toeristenbelasting zijn namelijk niet de ondernemers belastingplichtig, maar de gebruikers van de recreatiewoningen zelf. Doordat de ondernemers de inning op zich nemen - waarvoor een overeenkomst met hen is afgesloten - besparen zij de gemeente kosten. De gemeenteraad heeft in december 2019 besloten de tarieven van de forensen- en toeristenbelasting voor 2020 en 2021 met de inflatie te verhogen. Daarna vindt een nieuwe afweging plaats omtrent de hoogte van deze tarieven. Voor 2021 worden de tarieven met 1,5 % verhoogd t.o.v. de tarieven 2020. De verwachte opbrengst bedraagt afgerond € 423.000. Zie ook de toelichting bij "Geraamde inkomsten."

Bij een waarde	Is het belastingbedrag	
	2020	2021
Niet hoger dan € 150.000	€ 277,00	€ 281,00
Hoger dan € 150.000 en niet hoger dan € 300.000	€ 459,00	€ 466,00
Hoger dan € 300.000	€ 616,00	€ 625,00

5. Hondenbelasting

In het onderstaande overzicht zijn de oude en nieuwe tarieven opgenomen. Omdat de hondenbelasting bij een gedeeltelijke belastingplicht per maand wordt berekend, zijn de tarieven deelbaar gemaakt door twaalf. Voor 2021 worden de tarieven naast de inflatiecorrectie van 1,5%, extra verhoogd met 5%.

Aantal honden	2020	2021
Eerste hond	€ 81,00	€ 86,28
Iedere volgende hond	€ 102,00	€ 108,60
Kennel	€ 266,40	€ 283,68

6. Afvalstoffenheffing

De totale lasten voor het inzamelen en het verwerken van huishoudelijk afval, verhoogd met de kosten van het heffen van de afvalstoffenheffing en oninbaar bedragen € 3.009.000 (2020 € 2.889.500 (inclusief BTW)).

In voorgaande jaren werden middelen retour ontvangen van de GAD, over 2019 heeft echter geen restitutie plaatsgevonden, als gevolg van de sterk stijgende kosten. Het wegvallen van deze incidentele korting heeft een extra toename van de tarieven per huishouden tot gevolg. Dit bedrag wordt omgeslagen over de belastingplichtigen.

De totale lasten voor het inzamelen van de afvalstoffen nemen t.o.v. de raming 2020 met € 120.000 toe. Deze toename wordt met name veroorzaakt door de hogere bijdrage aan de GAD. Naast een reguliere prijsontwikkeling van 2,5% is ook de door het Rijk ingevoerde forse verhoging van de afvalstoffenbelasting (van € 13,22 naar € 32,12 per ton) in de kosten verdisconteerd. Het tarief dat per woning wordt berekend, wordt bepaald door het aantal woningen, dat wordt aangeslagen en het aantal personen dat er woont.

Van de totale netto lasten heeft € 15.000 betrekking op het huisvuil uit het gebied van het Plassenschap Loosdrecht en omstreken. Deze kosten worden verdeeld over 78 belastingplichtigen.

Kostendekkendheid Afvalstoffenheffing 2021

Bijdrage aan GAD	€ 2.356.600
Plassenschap Loosdrecht, vuilophaal	€ 15.000
BTW 21%	€ 498.100
Kosten gastheerschap belastingen	€ 62.300
Kwijtscheldingen	€ 77.000
Totale lasten	€ 3.009.000
Opbrengst afvalstoffenheffing	€ 3.009.000
Totale opbrengsten	€ 3.009.000
100% Kostendekkendheid	

Omdat de afvalstoffenheffing bij een gedeeltelijke belastingplicht per maand wordt berekend, zijn de tarieven deelbaar gemaakt door twaalf.

(De berekening van de tarieven per huishouden is onder voorbehoud, omdat het aantal aanslagen over 2020 nog niet definitief bekend zijn, dit kan van invloed zijn op de bijdrage per gezin)

	Tarief 2020	Tarief 2021	Aantal huishoudens *	Opbrengst (€)
Meerpersoonshuishouden	€ 284,75	€ 305,88	7.422	€ 2.270.400
Eenpersoonshuishouden	€ 206,76	€ 222,00	3.309	€ 734.800
Gebied Pls. Loosdrecht	€ 237,36	€ 243,24	78	€ 18.900
Totaal				€ 3.024.100
Oninbaar (ca 0,5%)				€ 15.100
Opbrengst				€ 3.009.000

(tarieven onder voorbehoud)

7. Rioolheffing

In januari 2018 heeft de raad het rioleringsplan voor de periode 2018-2021 vastgesteld. De raad heeft verder bepaald dat het tarief voor de jaren 2019-2021 € 270,00 zal bedragen.

Zoals hiervoor reeds beschreven wordt het OZB tarief, naast de inflatiecorrectie van 1,5%, met 12% extra verhoogd. Om deze verhoging te kunnen compenseren zal het voor 2021 vastgestelde tarief van € 270,00 moeten worden losgelaten. Het hogere OZB tarief wordt voor gemiddeld 7% gecompenseerd door een verlaging van het vastgestelde riooltarief met € 35,00 (van € 270,00 naar € 235,00). Voor 2021 wordt als gevolg van de verlaging van de rioolheffing, de geraamde opbrengst t.o.v. 2020 met € 407.500 verlaagd van € 3.347.500 tot € 2.940.000.

In 2021 zijn de geraamde lasten aanzienlijk hoger dan de baten. Dit resulteert in een onttrekking aan het rioolfonds. Ook voor de jaren 2022-2024 worden aanzienlijk hogere lasten geraamd dan dat er baten zullen worden ontvangen. Ook voor deze jaren wordt als resultaat daarvan een forse verlaging van de voorziening rioolfonds geraamd. In de loop

van 2021 zal het gemeentelijk rioolplan voor de periode 2022 tot en met 2025 worden geactualiseerd/aangepast.

Kostendekkendheid Rioolrechten 2021

Apparaatskosten	€ 396.600
Overheadskosten	€ 206.600
Overige materiële lasten / uitbestedingen	€ 1.490.200
Rente en afschrijvingen	€ 835.600
Aandeel in de kosten afdeling Serviceverlening	€ 8.500
Bijdrage uit voorziening GRP	-/- € 5.000
Bijdrage uit reserves	-/- € 5.000
Kosten Gastheerschap belastingen Hilversum	€ 88.600
BTW 21%	€ 313.000
Totale lasten	€ 3.329.100
Opbrengst Rioolrechten	€ 2.940.000
Onttrekking aan rioolfonds	€ 389.100
Totale opbrengsten	€ 3.329.100
100% Kostendekkendheid	

De verdeling tussen de eigenarenheffing en de gebruikersheffing is aan strikte regels gebonden. Aan de gebruikers mag maximaal een evenredig deel van de kosten worden doorberekend. Als de belastingplichtige gebruikers bijvoorbeeld 15% van het totale waterverbruik voor hun rekening nemen, mag maximaal 15% van de kosten, die aan het gebruik van de voorzieningen zijn gerelateerd, aan hen worden doorberekend. Het deel van de kosten dat niet aan de gebruikers wordt doorberekend, mag aan de eigenaren worden doorberekend.

	2020	2021
Rioolheffing eigenaar aangesloten	€ 270,00	€ 235,00
Rioolheffing eigenaar niet aangesloten	€ 81,00	€ 70,50
Rioolheffing gebruik 601 - 1.000m ³	€ 749,00	€ 714,00
Rioolheffing gebruik 1.001 - 2.000m ³	€ 999,00	€ 964,00
Rioolheffing gebruik 2.001 - 3.000m ³	€ 1.353,00	€ 1.318,00
Rioolheffing gebruik 3.001 - 5.000m ³	€ 1.898,00	€ 1.863,00
Rioolheffing gebruik meer dan 5.000m ³	€ 3.200,00	€ 3.165,00

8. Leges

Legestarieven mogen zodanig worden vastgesteld, dat de totale opbrengst daarvan niet uitgaat boven de geraamde lasten. Dat betekent dat een tekort in de opbrengst van een bepaald onderdeel uit de tarieventabel in beginsel mag worden gecompenseerd door een verhoogde opbrengst op een ander onderdeel ('kruissubsidiëring'). Door Europese wetgeving (de Europese dienstenrichtlijn, EDR) is deze mogelijkheid vanaf 2010 beperkt. De leges die de gemeente berekent voor diensten en producten aan ondernemingen, die binnen de EU diensten verrichten, mogen per onderdeel niet meer opbrengen dan de kosten. De tarieven worden verhoogd met 1,5% inflatiecorrectie. Bij de tariefberekening zijn de bedragen, zoals gebruikelijk, veelal afgerond.

Planologische leges

Met ingang van 2020 is het tarief voor planologische leges verhoogd tot het landelijk gehanteerde niveau van € 8.000.

9. Lijkbezorgingsrechten

Voor 2021 worden de tarieven, naast de reguliere inflatiecorrectie van 1,5% verhoogd met 12% om zo de tarieven kostendekkend te maken. Er is echter geen duidelijkheid omtrent het aantal lijkbezorgingen, een dalende trend blijft nog altijd de verwachting.

Lokale lastendruk

De meest voorkomende heffingen voor huishoudens in Wijdmeren met een eigen woning zijn de onroerende zaakbelasting, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing voor eigenaren. Om de lastendruk in beeld te brengen wordt een vergelijking gemaakt van het totaal van deze drie heffingen. In de tabel hieronder wordt de lastendruk in Wijdmeren van 2019 tot en met 2021 weergegeven. De bedragen voor 2021 zijn voorlopige schattingen. In de volgende tabel wordt de vergelijkbare lastendruk in 2020 van vier buurgemeenten vermeld, bij eenzelfde WOZ-waarde. Uitgangspunt is de waarde op peildatum 1-1-2019.

Bron: COELO atlas lokale lasten 2020.

	Hilversum	Stichtse Vecht	Gooise meren	Weesp
Onroerendezaakbelastingen	€ 338	€ 429	€ 298	€ 338
Afvalstoffenheffing (3 personen)	€ 324	€ 266	€ 288	€ 302
Rioolheffing (150 m ³)	€ 182	€ 248	€ 202	€ 213
Totaal	€ 844	€ 943	€ 788	€ 853

De Atlas lokale lasten COELO 2020 gaat uit van een gemiddelde waarde van een woning in Wijdmeren van € 414.000 (2019 € 384.300). In deze begroting wordt deze gemiddelde waarde gehanteerd voor de vergelijkingen. In de begroting 2021 is eveneens van een, niet aangepaste, gemiddelde waarde van € 414.000 uitgegaan.

De lokale lasten nemen exact met 5% toe, dat is 3,5% boven de geraamde inflatiecorrectie.

	2019	2020	2021
Woningwaarde	€ 384.300	€ 414.000	€ 414.000
Onroerendezaakbelastingen	€ 469	€ 486	€ 552
Afvalstoffenheffing (3 pers.)	€ 271	€ 285	€ 306
Rioolheffing (150 m ³)	€ 270	€ 270	€ 235
Totaal	€ 1.010	€ 1.041	€ 1.093

De lokale lasten wijken per woningwaarde af. Bij een gemiddelde woningwaarde van € 414.000 wordt 7% van toename van het OZB tarief geneutraliseerd door de verlaging van het riooltarief.

Verschillende woningwaarden

Woningwaarde	€ 300.000	€ 414.000	€ 1.000.000
Onroerendezaakbelastingen	€ 400	€ 552	€ 1.332
Afvalstoffenheffing (3 pers.)	€ 306	€ 306	€ 306
Rioolheffing (150 m ³)	€ 235	€ 235	€ 235
Totaal	€ 941	€ 1.093	€ 1.873

De woonlasten voor een woning met een WOZ-waarde van € 300.000 stijgen met 3,75%. Voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde bedraagt deze stijging 5% en voor een woning met een WOZ-waarde van € 1.000.000 8,4%.

Kwijtscheldingsbeleid

Natuurlijke personen die de belasting niet kunnen voldoen, kunnen daarvoor kwijtschelding aanvragen. Voor de beoordeling van de aanvragen gelden wettelijke regels, die inhouden dat zowel het inkomen als het vermogen van de aanvrager aan normen wordt getoetst.

Een van de normen bij de inkomenstoets is het bedrag van de bestaanskosten, dat per situatie verschilt. De gemeenten hebben de vrijheid om hiervan tussen de 80 en 100% in aftrek te brengen op het inkomen. In Wijdmeren wordt met 100% van de norm gerekend, waardoor voor de aanvrager de meest gunstige uitkomst wordt verkregen.

Door de vermogenstoets komen eigenaren van woningen alleen in aanmerking voor kwijtschelding als de hypotheekschuld hoger is dan de waarde van de woning (én hun inkomen beneden de norm ligt). Verder wordt geen kwijtschelding verleend voor heffingen voor diensten van de gemeente, die op aanvraag worden verleend, zoals leges.

Als gevolg hiervan beperkt de kwijtschelding zich in de praktijk tot de afvalstoffenheffing en de hondenbelasting.

Voor 2021 is, op basis van 2019 en 2020, voor kwijtschelding een bedrag van € 80.000 geraamd.

§2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Informatie over het weerstandsvermogen is van belang om te weten of en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen. Deze tegenvallers kunnen incidenteel en structureel van aard zijn, maar hebben altijd invloed op de financiële positie van de gemeente.

De omvang van het weerstandsvermogen is afhankelijk van de financiële risico's die de gemeente loopt en de kans dat de risico's daadwerkelijk effectief worden.

De mate van flexibiliteit van de gemeentebegroting speelt een belangrijke rol bij de bepaling van het weerstandsvermogen: hoe snel kunnen tegenvallers worden opgevangen door ombuigingen van bestaand beleid al dan niet in combinatie met belastingverhogingen. Ook de omvang van de vrij aanwendbare reserves is daarbij van belang. Vanuit het provinciaal toezicht zijn geen directe normen voor het weerstandsvermogen aangegeven.

Coronacrisis

De coronacrisis heeft naar verwachting voor meerdere beleidsterreinen van de begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna financiële gevolgen. Hoe groot de financiële impact uiteindelijk zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren. Omdat momenteel nog onduidelijk is of de gemeente volledig wordt gecompenseerd door de overheid, wordt ten behoeve van de berekening van het weerstandsvermogen enkele risico's onderscheiden die in deze opstelling worden opgenomen. Ook hier geldt, net als bij de overige risico's, dat de hoogte van de risico's op schattingen berusten.

Weerstandscapaciteit

Met de beschikbare weerstandscapaciteit bedoelen we de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet-begrote kosten te dekken.

Onder benodigde weerstandscapaciteit verstaan we alle risico's waarvoor nog geen maatregelen zijn getroffen, die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Tot het treffen van dergelijke maatregelen behoren onder andere het

instellen van voorzieningen, het afdekken van risicogebieden met verzekeringen dan wel andere risico beperkende acties.

Risico's en reserves zijn continu aan verandering onderhevig, het weerstandsvermogen is dan ook een momentopname.

Berekening Risicobedrag (kans-effect)

De gewenste weerstandscapaciteit is bepaald conform de Nota risicomanagement 2019, die op 19 september 2019 door de raad is vastgesteld. Hierbij is gebruik gemaakt van kansklassen. Op grond van de kansen van optreden zijn de risico's bepaald tussen de 20% en 60%. Risico's waarbij de kans van optreden groter is dan 60% zijn uit voorzichtigheid volledig voorzien. Bij de waardering van grondexploitaties worden de risico's waarbij de kans van optreden groter is dan 60% uit voorzichtigheid volledig meegenomen in de waardering van de grondexploitaties en in de risicoanalyse niet verder meegenomen.

Berekening weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente kan beschikken om niet begrote kosten op te vangen. De weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende componenten:

- Algemene reserve
- Onvoorzien
- Stille reserves uit voor verkoop beschikbaar zijnde activa

Algemene reserve

De algemene reserve wordt op 31 december 2020 geraamd op afgerond € 2.962.000. Hierbij is geen rekening gehouden met het rekeningresultaat over 2020.

Onvoorzien

De post onvoorzien is een incidenteel budget dat dient als dekking van optredende risico's. In de begroting is hiervoor in de verschillende jaarschijven een budget van € 67.000 opgenomen.

Stille reserves uit voor verkoop beschikbaar zijnde activa

Conform de nota risicomanagement kunnen stille reserves uit voor verkoop beschikbaar zijnde activa worden meegenomen in de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit. Een aantal legakkers zijn in het bezit van de gemeente, getaxeerd en voor verkoop beschikbaar. Inmiddels is in 2020 voor een belangrijk deel aan deze verkoop uitvoering gegeven. De stille reserves worden momenteel nog op € 100.000 geraamd.

Weerstandscapaciteit (x € 1.000)	1-1-2021	31-12-2021
Algemene reserve	2.962	2.768
Bij: Stille reserves	100	100
Bij: Onvoorzien	67	67
Totale weerstandscapaciteit	3.129	2.935

Risico's

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat de paragraaf Weerstandsvermogen o.a. een inventarisatie van de risico's dient te bevatten en het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's. Hieronder volgt de inventarisatie van de belangrijkste risico's waarvoor in 2019 geen of geen volledige beheersmaatregelen getroffen waren.

A. Grondexploitatie

Aan de grondexploitatie zitten hoge risico's. Voor de gronden die al in exploitatie zijn genomen zijn voorzieningen gevormd ter hoogte van het geprognosticeerd tekort. Daarnaast is per grondexploitatie een risicoanalyse gemaakt. Gestreefd wordt naar het elimineren of verminderen van een risico. In voorkomend geval moet een risico geaccepteerd worden. Indien het resultaat hierdoor dusdanig verslechtert dat een verhoging van een voorziening noodzakelijk is, zal deze bij de eerstvolgende herziening (of tussentijds) worden bijgesteld. Meerdere risico's die bij de grondexploitatie worden onderkend hebben een relatie met een tijdige doorlooptijd. De uitvoering kan vertraging oplopen als gevolg van het stopzetten of aanpassen van deelplannen maar ook door vertraging van de vergunningverlening.

De kans van optreden van de diverse risico's zijn vertaald naar percentages variërend tussen de 20% en 60% voor het bepalen van de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen. Risico's waarbij de kans van optreden groter is dan 60% zijn uit voorzichtigheid volledig meegenomen in de waardering van de grondexploitatie en hier niet meegenomen.

- Omvang: € 2.206.000
- Kans: klein (variërend van zeer klein tot groot)
- Incidenteel

B. Gevolgen coronacrisis

De coronacrisis heeft financiële gevolgen voor veel beleidsterreinen. Hoe groot de financiële impact zal zijn is moeilijk te bepalen. Ten behoeve van de berekening van het weerstandsvermogen onderscheiden we drie risico's die in deze opstelling worden meegenomen.

1) Onvoldoende dekking gevolgen coronamaatregelen

Mogelijk worden gemeentes onvoldoende of niet tijdig gecompenseerd voor hogere uitgaven, bijvoorbeeld van bijstandsuitkeringen.

- Omvang: € 200.000
- Kans: gemiddeld
- Incidenteel/Structureel

2) Hogere rente door oplopende staatsschuld i.v.m. coronamaatregelen

In de begroting is rekening gehouden met de werkelijke rente tijdens het opstellen van de begroting. Als door een oplopende staatsschuld de rente toeneemt zullen nieuwe leningen worden aangaan tegen een hoger rentepercentage.

- Omvang: € 100.000
- Kans: zeer klein
- Incidenteel/Structureel

3) Lagere opbrengsten door coronamaatregelen

Belastingopbrengsten zoals toeristenbelasting kunnen lager uitvallen, er kunnen meer kwijtscheldingen worden verstrekt door hogere werkloosheid.

- Omvang: € 70.000
- Kans: zeer klein
- Incidenteel/Structureel

C. Lagere algemene uitkering door herijking gemeentefonds

Als gevolg van de herijking van het gemeentefonds lopen kleinere gemeenten het risico dat de algemene uitkering lager uitvalt ten gunste van grote gemeenten. Vanaf begrotingsjaar 2022 gaan we uit van een risico van € 360.000 per jaar. Dit is berekend op het jaarlijkse maximale effect dat een gemeente er op achteruit mag gaan van € 15,00 per inwoner.

- Omvang: € 360.000
- Kans: groot
- Structureel

D. Sociaal domein (WMO/ Jeugd/ Participatiewet)

Binnen de uitvoering van het sociaal domein, bestaande uit de WMO, de Jeugdzorg en de uitvoering van de participatiewet, bestaan er meerdere risico's. De uitgaven voor het sociaal domein zijn in 2019 harder gestegen dan verwacht. Voor de uitvoering van de taken van het sociaal domein is een bestemmingsreserve gevormd. Een deel van de uitgaven van 2019 is dan ook gedekt uit deze reserve. Eventuele hogere uitgaven in 2020 die niet een gevolg zijn van onvoorziene omstandigheden worden in de voor- en najaarsnota als actualisatie van de begroting meegenomen. Mogelijk is het restant van de reserve sociaal domein niet meer toereikend en wordt voor onvoorziene risico's een bedrag van € 220.000 extra als resterend risico voor het sociaal domein geschat verdeeld over € 100k voor jeugd, € 100k voor WMO en € 20k voor vervoersvoorzieningen. Een resterend risico voor onvoorziene omstandigheden zoals faillissement van een zorgaanbieder of dure inhuurkosten in geval van schaarste op de arbeidsmarkt worden op € 60k geschat, waarmee het totaal op € 280k komt.

- Omvang: € 280.000
- Kans: groot
- Structureel

E. Riolering

Het rioelstelsel is de laatste jaren veel beter in kaart gebracht, hierdoor weten we beter hoe het functioneert en kunnen we risico's verkleinen. Grote calamiteiten hebben zich de laatste jaren niet voorgedaan. De meest waarschijnlijke calamiteiten zijn het gedeeltelijk instorten van het stelsel, een onvoorziene langdurige buiten gebruikstelling en milieuschade.

De komende jaren zullen we onder meer rioelgemalen renoveren, planmatig het stelsel reinigen en inspecteren en foutieve lozingen op het oppervlaktewater reduceren.

Voor normale onderhoudskosten en kapitaallasten van investeringen is een onderhoudsvoorziening beschikbaar. In de voorziening is geen rekening gehouden met calamiteiten.

- Omvang: € 250.000
- Kans: klein
- Incidenteel

F. Asbest en bodemverontreiniging

Bij reconstructie projecten is de kans aanwezig op asbest en bodemverontreiniging wat niet op voorhand bekend is ondanks de bodemonderzoeken die vooraf worden verricht. Tot op heden heeft dit risico zich niet voorgedaan.

- Omvang: € 250.000
- Kans: groot
- Incidenteel

G. Implementatie Omgevingswet

Het in werking treden van de Omgevingswet is met een jaar uitgesteld tot 1 januari 2022. Deze wet brengt veel verandering met zich mee. Met behulp van een rekenmodel van de VNG en Deloitte is een inschatting gemaakt van incidentele en structurele kosten. Op grond van de uitkomst daarvan is een bestemmingsreserve gevormd, van totaal € 600.000 (zijnde 25% van de VNG en Deloitte raming). Deze bestemmingsreserve ziet op dekking van de invoeringskosten, exploitatielasten en frictiekosten in de jaren 2019-2022. Momenteel is nog onvoldoende duidelijk of gemeenten worden gecompenseerd via het Gemeentefonds. Het risico bestaat dat het gereserveerde bedrag ontoereikend is. Structurele lasten vanaf het moment van invoering van de omgevingswet zijn (nog) niet begroot.

- Omvang: € 250.000
- Kans: groot
- Incidenteel/Structureel

H. Bruggen

Jaarlijks inspecteren wij onze bruggen en voeren reparaties uit. Bij onvoldoende onderhoud en/of een te zware aslast kan een brug beschadigen. In dat geval moeten omleidingen worden ingesteld, wellicht een noodbrug geplaatst worden, reparaties worden uitgevoerd of een nieuwe brug worden gebouwd. In 2018 en 2019 hebben zich geen calamiteiten met bruggen voorgedaan.

- Omvang: € 200.000
- Kans: klein
- Incidenteel

I. Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw)

De Wsw is ondergebracht in de Participatiewet. Het Werkvoorzieningschap Tomingroep voert dit voor de deelnemende gemeenten uit. Tomin heeft in 2019 te maken gehad met tegenvallende resultaten. Hiertoe zijn maatregelen ingezet om te zorgen dat de opbrengsten de kosten blijven dekken. Er resteert voor de gemeenten een risico dat zij eventuele onvoorziene tekorten moeten aanvullen.

- Omvang: € 200.000
- Kans: gemiddeld
- Incidenteel

J. Gegarandeerde geldleningen

De gemeente stond eind 2019 direct garant voor een bedrag van afgerond € 892.000 aan openstaande geldleningen. De overige garantstellingen betreffen voor het merendeel achtervangovereenkomsten voor het Waarborgfonds Sociale Woningbouw en het Waarborgsom Eigen Woningen (hypotheek garantie). Dat betekent dat de gemeente pas aangesproken wordt als deze fondsen niet voldoende middelen meer hebben.

Van de garantstelling waar de gemeente direct garant voor staat heeft afgerond € 796.000 (ultimo 2019) betrekking op een garantstelling aan een woningbouwcorporatie. In de risicoberekening laten we deze buiten beschouwing. De overige garantstelling betreft één organisatie. We gaan hieruit van een risico van 10%. Per 31 december 2019 stond de gemeente nog direct garant voor een lening van afgerond € 96.000.

- Omvang: € 96.000
- Kans: zeer klein
- Incidenteel

K. Beschoeiingen

De gemeente heeft een grote hoeveelheid beschoeiingen in onderhoud. De staat van een aantal delen is nog slecht. De achterstanden in het onderhoud worden door de uitvoering van het 'Beheerplan overige waterwerken' fasegewijs ingelopen gedurende de jaren 2015-2026. Het risico is dat door het wegslaan van beschoeiing de aanliggende wegconstructie ernstig verzakt.

- Omvang: € 100.000
- Kans: klein
- Incidenteel

L. Feitelijke bestuursdwang

Bij het opleggen van bestuursdwang bestaat er een risico dat de verhaalbare kosten niet ontvangen worden. Dit risico wordt becijferd op € 50.000.

- Omvang: € 50.000
- Kans: klein
- Incidenteel

M. Provinciale bodemtaken

Het Rijk, het IPO en de VNG hebben afspraken gemaakt over het traject waarbij de bodemtaken die thans bij de provincies berusten, grotendeels worden overgedragen aan de gemeenten. Onder de bevoegdheid van de provincie zijn voor de gemeente Wijdemeren, voor zover deze bekend zijn, alle ernstige en urgente situaties beschikt.

Gedurende een tweejarig proces, dat reeds gestart is in 2018, zal sprake zijn van een 'warme overdracht', opdat de gemeenten de gelegenheid hebben om de nieuwe taken goed kunnen inbedden in hun organisaties. In beginsel gaan alle bevoegdheden en verantwoordelijkheden over naar de gemeenten. De provincies blijven bevoegd inzake de ernstige, urgente gevallen en het grondwater. Het voordeel is dat de gemeenten als bevoegd gezag kunnen sturen op het grondgebruik en dit in hun Omgevingsvisies kunnen verankeren. Ingevolge de afspraken met de VNG zullen de gemeenten via het Gemeentefonds vooralsnog worden gecompenseerd voor de kosten van deze nieuwe taken. Omdat hierover nog onvoldoende duidelijk is, bestaat het risico dat er kosten die bij de gemeenten belanden onvoldoende gedekt zijn. Over de orde van grootte kan in dit stadium nog geen inschatting worden gemaakt en het genoemde bedrag is dan ook niet meer dan een schatting.

- Omvang: € 50.000
- Kans: gemiddeld
- Structureel

N. Programma Aanpak Stikstof (PAS)

De uitspraken van de Raad van State en het Europese Hof van Justitie dat er geen gebruik meer mag worden gemaakt van het PAS leiden ertoe dat er geen basis meer bestaat om toestemming te verlenen voor activiteiten die leiden tot een stikstoftoename in Natura2000 gebieden (de gemeente ligt voor ca. 80% in Natura-2000 gebied). Dit heeft directe gevolgen voor bestemmingsplannen en concrete ruimtelijke ontwikkelingen, waaronder woningbouw, tenzij aangetoond kan worden dat de ruimtelijke ontwikkeling geen toename van stikstofdepositie op overbelaste stikstofgevoelige natuurwaarden in een Natura 2000-gebied veroorzaakt. Dit kan door middel van het opstellen van een 'voortoets', d.w.z. dat per plan of project een individuele ecologisch beoordeling gemaakt wordt waaruit blijkt dat er geen sprake is van significante negatieve gevolgen voor Natura-2000 gebieden. Indien zekerheid ontbreekt dat natuurlijke kenmerken onaangetast blijven biedt de wet nog een mogelijkheid om alsnog een plan doorgang te laten vinden indien er wordt voldaan aan een drietal voorwaarden. Dit alles geeft onzekerheid voor ruimtelijke ontwikkelingen waarvan de grootte in dit stadium nog niet kan worden bepaald. Het opgenomen bedrag is slechts een aanname omdat een onderbouwing op dit moment niet mogelijk is, gezien de ontwikkelingen rondom de PAS.

- Omvang: € 30.000
- Kans: groot
- Incidenteel/Structureel

O. Informatiebeveiliging

In 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden. Om datalekken te voorkomen zijn er technische en organisatorische maatregelen getroffen. Echter, er blijft altijd een risico op een datalek. Wanneer er sprake is van een ernstig datalek, zal de Autoriteit Persoonsgegevens het lek beoordelen en neemt daarin mee welke acties de organisatie ondernomen heeft om persoonlijke gegevens te beschermen. De boete zal lager zijn of zelfs niet gegeven worden, als organisaties kunnen aantonen dat er voldoende maatregelen getroffen zijn om de risico's zo klein mogelijk te houden. Eventuele vervolgschade als gevolg van een datalek is gedekt op de aansprakelijkheidsverzekering. Een eventuele boete is niet verzekerd. Aan de gemeente zijn nog geen boetes opgelegd.

- Omvang: € 25.000
- Kans: klein
- Incidenteel

P. Overige risico's

Uit de inventarisatie van de risico's kwamen 28 risico's naar voren. Hierboven zijn de 15 belangrijkste risico's beschreven. De overige 13 risico's bedragen € 542.500. Tevens zijn voor de overige risico's ook diverse beheersmaatregelen getroffen waardoor het uiteindelijke risico sterk verminderd is. De bedragen worden te klein geacht om de risico's afzonderlijk te beschrijven.

- Omvang: Totaal € 542.500
- Kans: zeer klein tot gemiddeld
- Incidenteel

In de nota Risicomanagement 2019 zijn de kansen en financiële gevolgen ingedeeld in klassen. Deze staan in onderstaand overzicht vermeld.

Kans klassen

Klasse	Frequentie dat risico zich voordoet	Kans (waarschijnlijkheid)	Te hanteren percentage in risicoprofiel
1	< of 1x per 10 jaar	Zeër klein	20%
2	1x per 5-10 jaar	Klein	30%
3	1x per 2-5 jaar	Gemiddeld	40%
4	1x per 1-2jaar	Groot	50%
5	1x per jaar of >	Zeër groot	60%

Financiële gevolgen

klasse	Financieel gevolg
1	< € 50.000
2	> € 50.000 en < € 100.000
3	> € 100.000 en < € 250.000
4	> € 250.000 en € 500.000
5	> € 500.000

In het samenvattende overzicht van de risico's op de volgende pagina hebben alle risico's met behulp van de kans en gevolg klassen een risico score gekregen. Deze risico scores zijn weergegeven in de risicokaart:

Samenvatting risico's

	Omschrijving risico	Omvang maximum in €	Kans optreden risico (1)	Financiële gevolgen (2)	Risicoscore	Struct./ Incidenteel
A	Grondexploitaties	2.206.000	2	5	15	I
B	Gevolgen coronacrisis:					
	1) Onvoldoende dekking gevolgen coronamaatregelen	200.000	3	4	12	I/S
	2) hogere rente door oplopende staatsschuld	100.000	1	3	3	I/S
	3) Lagere opbrengsten	70.000	1	2	2	I/S
C	Lagere uitkering gemeentefonds	360.000	4	4	16	S
D	Sociaal domein (WMO/Jeugd/P-wet)	280.000	4	3	12	S
E	Riolering	250.000	2	4	8	I
F	Asbest en bodemverontreiniging	250.000	4	4	16	I
G	Implementatie Omgevingswet	250.000	4	4	16	I/S
H	Bruggen	200.000	2	3	6	I
I	Wsw (Tomingroep)	200.000	3	3	9	I
J	Gegarandeerde geldleningen	96.000	1	3	3	I
K	Beschoeiing	100.000	2	3	6	I
L	Feitelijke bestuursdwang	50.000	2	2	4	I
M	Provinciale bodemtaken	50.000	3	2	6	S
N	Programma Aanpak Stikstof (PAS)	30.000	4	1	4	I/S
O	Informatiebeveiliging	25.000	2	1	2	I
P	Overige risico's	542.500	2	1	2	I
Totaal belangrijkste risico's		5.259.500				

De risicoscores uit de vorige tabel zijn in onderstaande matrix verwerkt. De letters corresponderen met bovenstaande tabel. De scores in het rode en oranje gedeelte zijn risico's die aandacht behoeven.

Risicokaart

Gevolg: 5		A			
Gevolg: 4		E	B1	C, F, G	
Gevolg: 3	B2, J	H, K	I	D	
Gevolg: 2	B3	L	M		
Gevolg: 1		O, P		N	
	Kans: 1	Kans:2	Kans: 3	Kans: 4	Kans: 5

Weerstandscapaciteit:

In september 2019 is de nota Risicomanagement 2019 vastgesteld. In deze nota is de kans van optreden van de diverse risico's door vertaald naar percentages variërend tussen de 20% en 60% voor het bepalen van de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen. In de gevallen van risico's waarbij de kans van optreden groter is dan 60% wordt uit voorzichtigheid de daarmee samenhangende kosten volledig voorzien.

Bij de waardering van de grondexploitaties worden de risico's waarbij de kans van optreden groter is dan 60% uit voorzichtigheid volledig meegenomen in de waardering van de grondexploitaties en in de risicoanalyse niet verder meegenomen. Voor de berekening van de hoogte van het risicobedrag per geïnventariseerd risico wordt het percentage toegepast op het risicobedrag wat resteert na genomen beheersmaatregelen om de kans van optreden van het betreffende risico te mitigeren.

Op basis van voorgaande uitgangspunten is onderstaande opstelling gemaakt:

Totale geïdentificeerde risico's (minus genomen beheermaatregelen)		€ 5.260
Minus correctie i.v.m. kansberekening	-/-	€ <u>3.513</u>
Benodigde weerstandscapaciteit		€ 1.747
Beschikbare weerstandscapaciteit (algemene reserve) voor resultaatbestemming (1-1-2021)		€ 2.962
Af: Resultaat begroting 2021	-/-	€ 194
Bij: Stille reserves uit voor verkoop beschikbare activa		€ 100
Bij: Onvoorzien		€ <u>67</u>
Beschikbare weerstandscapaciteit (totaal) 31-12-2021		€ 2.935
Benodigde weerstandscapaciteit	-/-	€ <u>1.747</u>
Vrij beschikbare reserves (incl. stille reserves)		€ 1.188

Ratio weerstandsvermogen:

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de gekwantificeerde risico's, en wordt uitgedrukt in een verhoudingsgetal. Bij een zekerheidspercentage van 20% tot 60% is het weerstandsvermogen:

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Weerstandscapaciteit} \quad \text{€ 2.935}}{\text{Benodigde weerstandscap.} \quad \text{€ 1.747}} = \text{-----} = 1,68 \text{ (rek.2019: 2,29)}$$

Het is van belang te weten of er sprake is van toereikend weerstandsvermogen. Om het weerstandsvermogen te beoordelen wordt gebruik gemaakt van de onderstaande normering van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement:

Ratio weerstandsvermogen (x) Betekenis

Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
> 2,0	Uitstekend
1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < x < 1,4	Voldoende
0,8 < x < 1,0	Matig
0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Bij een ratio van 1,0 is de beschikbare weerstandscapaciteit gelijk aan de benodigde weerstands-capaciteit. In de nota risicomanagement 2019 is de ondergrens van de ratio weerstandsvermogen op 1,0 vastgesteld.

Geconcludeerd kan worden dat het weerstandsvermogen van Wijdemereren, ondanks de daling van het kengetal nog ruim voldoende is om de onderkende risico's op te vangen. Jaarlijks zal het weerstandsvermogen getoetst worden om te zien of de gewenste ratio nog steeds wordt bereikt.

Financiële positie

Kengetallen

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een overzicht van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen. Bij deze kengetallen worden een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen. De kengetallen en de beoordeling geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht in de financiële positie van de gemeente.

De vijf kengetallen zijn:

- 1a. Netto schuldquote
- 1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
2. Solvabiliteitsratio
3. Grondexploitatie
4. Structurele exploitatieruimte
5. Belastingcapaciteit

Overzicht kengetallen

#	Omschrijving	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
1a.	Netto schuldquote	85%	82%	79%	77%	72%
1b.	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	88%	84%	82%	80%	75%
2.	Solvabiliteitsratio	28%	20%	23%	23%	23%
3.	Grondexploitatie	7%	1%	0%	0%	0%
4.	Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	0%	0%
5.	Belastingcapaciteit	140%	141%	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.

1a. Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De hoogte van de inkomsten bepaalt namelijk in belangrijke mate hoeveel schulden een gemeente kan dragen. Normaal bevindt de netto schuldquote van een gemeente zich ergens tussen de 0% en 100%. Voor een gemeente geldt dat het licht op oranje springt boven de 100% en op rood springt als deze quote hoger is dan 130%. Voor Wijdmeren geldt onderstaande netto schuldquote per 31-12 van het jaar:

	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
A Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	37.508	42.127	40.279	39.404	36.979
B Netto vlottende schuld(cf. art. 48 BBV)	6.027	2.279	1.701	969	1.314
C Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
D Financiële activa (cf art. 36 lid d, e en f)	1.384	1.468	1.388	1.242	1.170
E Uitzettingen < 1 jaar (cf art. 39 BBV)	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
F Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	100	100	100	100	100
G Overlopende activa (cf art. 40a BBV)	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800
H Totale baten(cf.17 lid c BBV, dus excl. mutatie reserves)	48.604	51.500	49.942	49.530	49.956
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G) / H x 100%	85%	82%	79%	77%	72%

1b. Wanneer de netto schuldquote wordt gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is sprake van onderstaande quote:

(Bedragen x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
A Vaste schulden (cf.art. 46 BBV)	37.508	42.127	40.279	39.404	36.979
B Netto vlottende schuld(cf. art. 48 BBV)	6.027	2.279	1.701	969	1.314
C Overlopende passiva (cf art. 49 BBV)	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
D Financiële activa (cf art. 36 lid d, e en f)	85	85	85	85	85
E Uitzettingen < 1 jaar (cf art. 39 BBV)	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
F Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	100	100	100	100	100
G Overlopende activa (cf art. 40a BBV)	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800
H Totale baten(cf.17 lid c BBV, dus excl. mutatie reserves)	48.604	51.500	49.942	49.530	49.956
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G) / H x 100%	88%	84%	82%	80%	75%

De netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen bevindt zich in de periode 2021-2024 tussen de 73% en 85%. Zoals ook in de vorige begrotingen al is aangegeven betekent door iedere € 1.000.000 die geleend wordt, de schuldquote met 2% toeneemt.

Uitvoering van het IP 2021-2024 en de gevolgen voor de netto schuldquote.

Het percentage van de netto-schuldquote is berekend zonder de financiële middelen, die nodig zullen zijn voor de uitvoering van het Investeringsplan 2021-2024 (IP). Met de volledige uitvoering van het IP 2021-2024, dat nog een doorlooptijd heeft tot en met 2026, is, op termijn, een totaalbedrag van afgerond € 47.500.000 gemoeid. Van de investeringen genoemd in het IP heeft afgerond ruim € 43.600.000 betrekking op grote infrastructurele werken, deze volgen met name uit het vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan 2018-2021.

Hier staat tegenover dat de extra kapitaallasten, die volgen uit de investeringen in het riool worden doorberekend in de rioolheffing en/of ten laste wordt gebracht van de rioolvoorziening. Verhoging van de tarieven leidt tot hogere baten en een lagere schuldquote. De kapitaallasten die volgen uit de werkzaamheden aan de wegen komen t.l.v. de "Reserve Rationeel wegbeheer".

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (algemene reserve en bestemmingsreserves) daarbij opgeteld het resultaat uit het overzicht van en lasten en baten (saldo per 31-12):

(Bedragen x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
A Eigen vermogen (cf art. 42 BBV)	20.704	15.993	15.553	14.562	14.094
B Balanstotaal	73.910	78.076	66.889	63.791	60.756
Solvabiliteit(A/B) X 100%	28%	20%	23%	23%	23%

De solvabiliteitsratio bedroeg landelijk gemiddeld 34,2%, de solvabiliteitsratio van de gemeente Wijdmeren bedroeg in 2018 38,2%. (Bron VNG jaar **2018**: Waar staat je gemeente september 2020). Het laatst bekende landelijke solvabiliteitscijfer dateert van 2018.

3. Grondexploitatie

Bij de herziening van de grondexploitaties in 2019 is gebleken dat grondexploitaties een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale geraamde baten. Voor de berekening worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgronden in exploitatie (Ter Sype, Porseleinhaven en Nedervecht) bij elkaar opgeteld, daarop worden de reeds getroffen voorzieningen voor deze grondexploitaties in mindering gebracht. Dat bedrag wordt gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting en uitgedrukt in een percentage:

	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
A NIEGG (cf art.38 lid a punt 1 BBV)	0	0	0	0	0
B Bouwgronden in exploitatie (cf.art.38 lid b BBV)	3.434	261	0	0	0
C Totale baten (cf art. 17 lid c BBV, dus excl. mutaties reserves)	48.604	51.500	49.942	49.530	49.956
Grondexploitatie (A+B) / C x 100%	7%	1%	0%	0%	0%

Een percentage van meer dan 10% wordt gezien als kwetsbaar. Wijdmeren zit daaronder. Door het gereedkomen van de grondexploitaties Nedervecht en Porseleinhaven neemt de omvang van de grondposities en daarmee de risico's nog meer af.

4. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en de structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

(Bedragen x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
A Totale structurele lasten	46.884	48.335	48.752	50.517	50.423
B Totale structurele baten	46.714	47.933	48.581	49.530	49.956
C Totale structurele toevoegingen aan de reserves	1.274	1.250	1.311	1.362	1.362
D Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	1.600	1.434	1.493	2.409	2.010
E Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV, dus excl. Mutaties reserves)	48.604	51.500	49.942	49.530	49.956
Structurele exploitatieruimte (B-A) + (D-C)/E x 100%	0%	0%	0%	0%	0%

De cijfers en de kengetallen geven aan dat er een nagenoeg structureel evenwicht is tussen de lasten en de baten.

Indien het kengetal voor de structurele exploitatieruimte een relatief hoog getal is, kan dat duiden op te weinig ambities en/of te hoge belastingopbrengsten.

5. Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten.

Onder de woonlasten wordt verstaan de Ozb, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente.

De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t= 2021 te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 =2020 en uit te drukken in een percentage:

(Bedragen in €)	R 2019	B 2020	B 2021
A OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ waarde van € 414.000	-	486	552
OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ waarde van € 384.300	469	-	-
B Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ waarde	270	270	235
C Afvalstoffenheffing voor een gezin	271	271	306
D Eventuele heffingskorting	0	0	0
E Totale woonlasten voor gezin bij gem. WOZ waarde (A+B+C)	1.010	1.041	1.093
F Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin in 2019/2020	723	740	777
Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar er voor (E/F) x 100%	140%	141%	141%

In 2021 is de keuze gemaakt om de tarieven van de OZB over de hele linie met 13,5% te laten stijgen, 1,5% inflatie, 5% regulier en 7% extra. De laatste 7% wordt gecompenseerd door een verlaging van het riooltarief.

- Bij de berekening van de landelijke woonlasten is voor de gemiddelde waarde van een woning € 266.000 gehanteerd. (Bron VNG: Waar staat je gemeente? / COELO: Lokale Atlas 2020).

§3. Onderhoud kapitaalgoederen

Beschrijving paragraaf

De gemeente draagt wettelijke verantwoordelijkheid voor het beheer van de openbare ruimte. Deze ruimte bestaat in Wijdemeren uit veel water en natuurgebied waarvoor de verantwoordelijkheid bij andere (overheids-)organisaties ligt. De openbare ruimte vertegenwoordigt een grote kapitaalswaarde. Efficiënt en effectief beheer en onderhoud is van groot belang om kapitaalvernietiging te voorkomen.

Openbare ruimte algemeen

De voornaamste kapitaalgoederen betreffen de wegen, riolering, kunst- en waterwerken, openbare verlichting, groenvoorziening, bomen en openbare gebouwen. Het beheer hiervan is complex en begint bij het vastleggen van diverse gegevens in beheersystemen. In deze systemen worden gegevens bijgehouden als materiaal, ouderdom, locatie en staat van onderhoud. Op basis hiervan worden onderhouds- en vervangingsplannen opgesteld en op elkaar afgestemd vanuit een integrale benadering. Deze plannen vormen de input voor de begroting en het investeringsplan.

Naast de gemeente zijn ook andere instanties verantwoordelijk voor de openbare ruimte binnen de gemeentegrenzen. Het beleid en beheer van de waterwegen valt merendeels onder verantwoording van het Plassenschap Loosdrecht e.o. en het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (Waternet). Andere betrokken partijen zijn onder andere het Rijk, provincie, Natuurmonumenten, nutsbedrijven en hulpverleningsdiensten. Tevens dragen particulieren als eigenaar/huurder, of d.m.v. participatie steeds meer bij aan het onderhoud van de openbare ruimte. Met deze partijen wordt, vanuit een integrale benadering en verantwoordelijkheid én efficiency, naar samenwerking gezocht in beheer en onderhoudswerkzaamheden.

Kwaliteitsniveaus

Het Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechiek (CROW) onderscheidt diverse kwaliteitsniveaus. De CROW hanteert de in

onderstaande tabel weergegeven niveaus groen en wegen, voor de kwaliteitsbepaling van de kapitaalgoederen.

A+	Zeer Goed	Nagenoeg ongeschonden
A	Goed	Mooi en comfortabel
B	Voldoende	Functioneel
C	Matig	Onrustig beeld, discomfort of enige vorm van hinder
D	Te slecht	Kapitaalvernietiging, functieverlies

De gemeente heeft de kwaliteitsniveaus, voor zover aan de orde, in de desbetreffende beleidsplannen vastgesteld. De beleidsplannen leveren de kaders voor de beheerplannen t.b.v. de uitvoering van het onderhoud.

Omdat de Provincie als financieel toezichthouder heeft aangegeven dat het beheerplan Overige Waterwerken node geactualiseerd moet worden. Voorts zijn kritische kanttekeningen geplaatst bij de vertraagde uitvoering van met name de integrale projecten wegen en riolering, dan wel het totale uitvoeringsprogramma van het GRP. Zowel de provincie als de accountant vragen om actuele beheer(jaar)plannen. Om deze redenen zijn de geactualiseerde Beheerplannen Overige Waterwerken, Kunstwerken (bruggen), Beschoeiing en Openbare verlichting eind 2020 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Per heden is daarom sprake van onderstaande actuele Beleids- en beheerplannen en wanneer deze wederom geactualiseerd dienen te worden.

Beleids- en beheerplannen

Onderdeel	Beleids- en beheerplan	Actualisatie	Kwaliteits-niveau	Fin. cons. conform plannen
Wegen	Lange Termijn Beheerplan Wegen 2018-2021	2021	C	Ja
Riolering	Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2018-2021	2021	C	Ja
Waterwerken	Beheerplan overige waterwerken 2021-2024	2024	C	Ja
Kunstwerken	Beheerplan Kunstwerken & Uitvoeringsplan 2021-2024	2024	C	Ja
Openbare verlichting	Beleidsplan & uitvoeringsplan OV 2021-25	2025	C	Ja
Groenvoorziening	Bomenbeleidsplan 2012-2035, beheerplan Groen wordt in 2020 gemaakt.	2021	C	Ja n.n.b.
Speelvoorzieningen	Nota openbare speelruimte 2014-2019 & Uitvoeringsplan Spelen 2017-2024	2024	C	Ja
Gem. gebouwen	Meerjarig onderhoudsplan (MOP) gebouwen 2015-2024	2023	C	Ja

De raming van de lasten voor het onderhoud aan de kapitaalgoederen zijn opgenomen in de exploitatie of komen t.l.v. de daartoe in het leven geroepen bestemmingsreserves. Op basis van de huidige gegevens zijn de ramingen zijn volledig en reëel in de begroting meegenomen.

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud bij het onderhoud aan de kapitaalgoederen.

Het voorgaande geldt ook voor groen. Momenteel hebben we voor groen geen actueel beheerplan. Ook hier geldt dat vanwege ons eigen belang om geen risico's te lopen door onvoldoende zicht op de staat van onderhoud, het van belang is in 2020 een beheerplan groen op te stellen. Hiervoor is een budget in de begroting 2020 beschikbaar van € 50.000. Dekking daarvan vindt plaats uit de reserve Groen.

Verantwoording lasten en baten

De lasten en baten, die voortvloeien uit het onderhoud van de kapitaalgoederen worden op totaalniveau verantwoord in programma 3, Openbare ruimte. In deel 2 van de begroting zijn de overzichten "Wat gaat het kosten" en de "Openbare ruimte per product" opgenomen.

Wegen

Beleidskader

De raad heeft de minimale kwaliteit van de wegen vastgesteld op C-niveau volgens de CROW systematiek. Vervolgens is als maximum percentage van verhardingen dat niet voldoet aan minimaal C-niveau vastgesteld op 10%. Op basis van de weginspecties tot en met 2020 ligt dit percentage op 8,6% (stand d.d. 31-12-2020), waarmee sprake is een van voldoende niveau. In 2017 is het Lange Termijn Beheerplan Wegen 2018-2021 opgesteld en door de raad vastgesteld.

De wegen worden eens per twee jaar geïnspecteerd door een extern bureau (jaarlijks om en om noord en zuid). Op basis van de bevindingen worden de onderhoudsmaatregelen en kosten voor de korte (1-5 jaar) en middellange (6-10 jaar) termijn bepaald. Ook worden eigen waarnemingen en meldingen van bewoners over de staat van onderhoud, meegenomen bij het opstellen van de onderhoudsplannen. Vervolgens worden de onderhoudswerkzaamheden voor de komende jaren in de begroting verwerkt. Dit betreft het regulier klein onderhoud alsook de integrale herinrichtingen/groot onderhoud. Renovaties van grote wegvakken worden integraal benaderd, waarbij waar nodig en mogelijk ook renovaties van bijvoorbeeld riolering, openbaar groen en/of openbare verlichting worden meegenomen.

Financiën

De stand van de Reserve Rationeel Wegbeheer bedroeg op 1 januari 2020

€ 5.904.000. Naar verwachting neemt deze reserve af tot € 5.172.000 per ultimo 2021 (dit is inclusief een geraamde onttrekking van € 600.000 t.b.v. het groot onderhoud aan de Oud

Loosdrechtsedijk). Door de geplande investeringen in het IP 2021-2024 zal in de jaren na 2020 deze reserve sterker afnemen. Mede op basis van het Lange Termijn Beheerplan Wegen vinden jaarlijks stortingen en onttrekkingen plaats en wordt het verloop van de reserve bewaakt.

Algemeen: + betreft lasten en/of toevoeging reserves. -/- betreft baten en/of onttrekking reserves.

Rationeel wegbeheer (x 1.000)	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten apparaat	287	351	284	284	284	284
Uitbestedingen en ov. mat. lasten	399	1.112*	556	556	556	556
Kapitaallasten	538	748	794	880	862	845
Totaal lasten	1.224	1.611	1.634	1.720	1.702	1.685
Totaal baten	-138	-60	-60	-60	-60	-60
Saldo voor bestemming	1.086	1.550	1.574	1.660	1.642	1.625
Mutaties Reserves						
Bij: Toevoeging aan de reserve t.b.v. uitvoering plannen	638	1.223*	623	623	638	638
Af: Dekking kapitaallasten	-648	-748	-804	-890	-872	-855
Saldo na bestemming	1.076	1.425	1.393	1.393	1.408	1.408

* Raming 2020 is inclusief de uitvoering groot onderhoud aan de Oud-Loosdrechtsedijk t.l.v. reserve rationeel wegbeheer.

Overig beheer van wegen (1.000 x)	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten apparaat	255	246	254	254	254	254
Uitbestedingen en ov. mat. lasten	97	131	138	141	132	154
Kapitaallasten	41	80	56	72	66	66
Totaal lasten	393	457	448	467	452	474
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Saldo voor bestemming	393	457	448	467	452	474
Mutaties Reserves	0	-17	-3	-5	-4	-12
Saldo na bestemming	393	440	445	462	448	462

Onderstaand het totaal van de in het Investeringsplan 2021-2024 opgenomen investeringen in de herinrichting van de wegen en de daaruit volgende kapitaallasten. De kredietaanvragen vinden plaats in 2021-2024. De uitvoering van de werkzaamheden gebeurt in de jaren daarna. De afschrijvingen op de investeringen start vanaf het jaar volgend op de ingebruikname. De rentelasten lopen parallel aan de uitvoering van de werkzaamheden. De kapitaallasten komen ten laste van de reserve rationeel wegbeheer. Zie ook in deel 2 van de begroting "Stand en verloop van Reserves en Voorzieningen".

Rationeel wegbeheer	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Bedragen (x 1.000)	2021	2022	2023	2024
Kredietaanvraag IP 2021-2024	14.572	8.181	1.953	1.190
Kapitaallasten IP 2021-2024	0	71	500	831

Riolering

Beleidskader

In het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) zijn de ambities opgenomen voor het uitvoeren van de watertaken (vuilwater, hemelwater en grondwater). Ook verbetermaatregelen zijn hierin opgenomen. De totale kosten voor riolering, inclusief benodigde capaciteit, zijn gekoppeld aan het rioolrecht voor de komende jaren. Begin 2018 heeft de raad het GRP 2018-2021 vastgesteld. Klimaatbestendige inrichting van de openbare ruimte speelt hierin een belangrijke rol. De investeringen volgend uit dit rioleringsplan zijn verwerkt in het Investeringsplan 2021-2024.

Het (gemengd) vuilwaterrioolstelsel wordt cyclisch eens per 7 jaar gereinigd. Het gehele vrij-verval riool wordt, inclusief het hemelwaterrioolstelsel, cyclisch geïnspecteerd waarbij het totale stelsel in 14 jaar volledig in kaart is gebracht. Mede op basis van de inspectiegegevens worden onderhoudsplannen opgesteld, waaraan uitvoering wordt gegeven, zo mogelijk integraal zoals bij 'wegen' beschreven.

Kolken en minigemalen worden jaarlijks geïnspecteerd en gereinigd, de hoofdgemalen worden 3 keer per jaar geïnspecteerd en zo nodig onderhouden.

De stand van de voorziening GRP bedroeg op 1 januari 2020 € 6.002.000. Op basis van de raming neemt deze voorziening af tot afgerond € 5.593.000 per ultimo 2021.

Door uitvoering van het GRP en door een verlaging van de riooltarieven neemt de rioolvoorziening in de komende jaren af. Mede op basis van het GRP vinden jaarlijks stortingen en onttrekkingen plaats en wordt het verloop van de voorziening bewaakt.

Op basis van de laatst bekende cijfers m.b.t. uitvoering van het GRP zal in 2021 een actualisatie van het plan plaatsvinden.

Financiën

Gemeentelijk Rioleringsplan (betreft onderdeel directe rioolkosten) Bedragen (x 1.000)	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten apparaat	222	282	284	284	284	284
Uitbestedingen en ov. mat. lasten	817	1.317	1.327	1.327	1.327	1.327
Kapitaallasten	619	787	767	818	811	797
Totaal lasten	1.658	2.386	2.378	2.429	2.422	2.408
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Saldo voor bestemming	1.658	2.386	2.383	2.429	2.422	2.408
Mutaties Reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming	1.658	2.386	2.383	2.429	2.422	2.401

Onderstaand de omvang van de kredietaanvragen volgend uit het IP 2021-2024 voor uitvoering van het gemeentelijk rioleringsplan, alsmede de daaruit volgende kapitaallasten. De kredietaanvragen vinden plaats in de periode 2020-2023. De uitvoering van de werkzaamheden vindt plaats in de jaren daarna. De afschrijvingen op de investeringen start vanaf het jaar volgend op de ingebruikname. De rentelasten lopen parallel aan de uitvoering van de werkzaamheden. De kapitaallasten worden verwerkt in de tarieven van de rioolheffing. Indien lagere tarieven rioolheffing worden toegepast, vindt onttrekking aan de voorziening GRP plaats. Zie ook deel 2 van de begroting "Stand en verloop van Reserves en Voorzieningen".

Gemeentelijk Rioleringsplan	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Bedragen (x 1.000)	2021	2022	2023	2024
Kredietaanvraag IP 2021-2024	7.634	6.236	1.737	833
Kapitaallasten IP 2021-2024		44	316	528

Kunst- en waterwerken

Beleidskader

Voor het beheer en onderhoud van de bruggen heeft in 2020 een nieuwe inspectie plaatsgevonden, op basis waarvan een actueel beheer- en onderhoudsplan voor de jaren 2021 -2024 wordt uitgevoerd. Renovaties of vervangingen worden apart opgenomen in het investeringsplan.

Voor de overige waterwerken zoals beschoeiingen en steigers is in 2020 een actueel Beheer- en uitvoeringsplan 2021-2024 vastgesteld. Het beheer en onderhoud wordt conform dit plan uitgevoerd. Op basis van de uitgevoerde inventarisatie voor het opstellen van dit beheerplan, is gebleken dat sprake is van een aanzienlijke achterstand in onderhoud van vooral de beschoeiingen. Bij het vaststellen van het plan is door de raad nogmaals extra krediet in de begroting opgenomen om de achterstanden in de loop van de planjaren 2021-2026 verder in te lopen.

Financiën

Bruggen (x 1.000)	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten apparaat	44	56	47	47	47	47
Uitbestedingen en ov. mat. lasten	243	114	240	215	215	165
Kapitaallasten	34	41	40	39	38	37
Totaal lasten	321	211	327	301	300	249
Totaal baten	-/-6	0	0	0	0	0
Saldo voor bestemming	315	211	327	301	300	249
Mutaties Reserves	-154	-5	-5	-5	-5	-5
Saldo na bestemming	161	206	322	296	295	244

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Afwatering (x 1.000)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten apparaat	57	71	74	74	74	74
Uitbestedingen en ov. mat. Lasten	68	69	69	69	69	69
Kapitaallasten	31	81	61	148	147	145
Totaal lasten	156	221	204	291	290	288
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Saldo voor bestemming	156	221	204	291	290	288
Mutaties Reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming	156	221	204	291	290	288

Openbare verlichting

Beleidskader

In de jaren 2014 – 2017 is de achterstand in onderhoud ingelopen d.m.v. vervanging van circa 1.200 lichtmasten en armaturen/lampen met duurzame verlichting (25% van het totaal OV-areaal). Vanaf 2018 worden de lichtmasten en armaturen/lampen onderhouden en duurzaam vervangen op basis van technische levensduur, conform het geactualiseerde “Beleidsplan openbare verlichting 2021-2025”. Vervanging vindt bij voorkeur integraal plaats bij grootschalige herinrichtingen, bij voldoende financiële ruimte via remplace op onderdelen.

Financiën

Openbare verlichting (x 1.000)	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten apparaat	70	87	79	79	79	79
Uitbestedingen en ov. mat. lasten	134	130	145	145	145	145
Kapitaallasten	111	126	133	129	124	122
Totaal lasten	315	343	357	353	348	346
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Saldo voor bestemming	315	343	357	353	348	346
Mutaties Reserves		0	0	0	0	0
Saldo na bestemming	315	343	357	353	348	346

Groenvoorziening

Beleidskader

Het minimaal kwaliteitsniveau van het openbaar groen (exclusief bomen) is door de raad vastgesteld op C-niveau voor de “gemeenschappelijke openbare ruimte” (woon-, winkel- en bedrijfsgebieden) en op B-niveau voor de “gemeentelijke openbare ruimte” (doorgaande wegen en komingangen).

De inrichting van het openbaar groen is sober en onderhoudsarm (“gras, boom, struik”). Bewoners en bedrijven krijgen vervolgens de gelegenheid om door middel van participatie een andere inrichting en hoger kwaliteitsniveau te kiezen. Hier tegenover staat dat de bewoners en bedrijven dan zelf voor het beheer en onderhoud van het betreffende groenvak zorgen.

In 2021 wordt het geactualiseerde boombeleidsplan ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. De actualisatie van het Boombeleidsplan heeft als doel om tot nieuwe beleidsvoorstellen te komen die op langere termijn de ambities en financiële mogelijkheden in evenwicht brengen.

Het bomenbeleidsplan is in 2012 vastgesteld en is bepalend voor de wijze waarop het planmatige boombeheer wordt uitgevoerd. Jaarlijks wordt 1/3 van het totale bomenbestand met een BVC-inspectie (Boom Veiligheids Controle) conform de HIOR (Handboek Bomen) gecontroleerd. Dit vormt de basis voor het bepalen van de onderhoudswerkzaamheden voor het komende onderhoudsseizoen.

Het financieel kader is hierbij leidend. Vanaf 2018 is, op basis van een opgesteld beheerrapport, extra financiële ruimte gecreëerd om het totale bomenbestand op minimaal voldoende niveau te onderhouden en beheren.

De aanpak van bestrijding van ziekten en plagen is per 2021 anders georganiseerd gezien het belang van de volksgezondheid. De financiële middelen voor ongediertebestrijding en eikenprocessierups zijn samengevoegd. Op beide onderwerpen is een tendens zichtbaar van groeiende overlast en daardoor hogere financiële bestrijdingslasten. Ondanks dat jaarlijks naar behoefte extra maatregelen worden getroffen (zoals preventieve aanpak eikenprocessierups), is budgetoverschrijding een reëel risico.

Financiën

Openbaar groen (x 1.000)	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten apparaat	364	370	344	344	344	344
Uitbestedingen en ov. mat. lasten	1.098	921	842	838	848	859
Kapitaallasten	46	65	65	60	56	56
Totaal lasten	1.508	1.356	1.251	1.242	1.248	1.259
Totaal baten	-41	0	0	0	0	0
Saldo voor bestemming	1.467	1.356	1.251	1.242	1.248	1.259
Mutaties Reserves	88	-50	95	93	94	82
Saldo na bestemming	1.555	1.306	1.346	1.335	1.342	1.341

Speelvoorzieningen

Beleidskader

Het regulier onderhoud aan de speelvoorzieningen wordt conform de kaders uit de Nota openbare speelvoorzieningen 2014-2019 uitgevoerd. In 2017 heeft de raad het "Uitvoeringsplan spelen 2017-2024" vastgesteld waarin tot verminderen, samenvoegen en omvormen van alle speelplaatsen is besloten. De uitvoering van dit plan verloopt conform planning en loopt tot 2024 door. De extra dotaties waartoe eerder is besloten om ook op langere termijn over voldoende onderhouds- en vervangingsmiddelen te beschikken zijn voor de periode 2021-2024 verlaagd. In 2021 vindt geen dotatie plaats. In de daaropvolgende jaren € 25.000 per jaar.

Gebouwen

Beleidskader

Het onderhoud aan de gebouwen wordt uitgevoerd conform het in 2015 vastgestelde Meerjarenonderhoudsplan (MOP-gebouwen). Dit onderhoudsplan is gebaseerd op het sober en doelmatig in stand houden van het gemeentelijk vastgoed. In dit plan staan de onderhouds- en renovatiewerkzaamheden per planjaar opgenomen. Jaarlijks worden de activiteiten voor het komende planjaar kritisch beoordeeld op nut en noodzaak, waarbij het behoud van kapitaalwaarde de belangrijkste rol speelt.

Financiën

Onderhoud gebouwen (x 1.000)	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Sporthallen	104	261	112	81	334	109
Overige accommodaties	73	137	109	84	190	652
Gemeentehuis	88	38	78	89	761	116
Gemeentewerf	10	29	10	16	13	41
Saldo voor bestemming	275	465	309	270	1298	918
Mutaties Reserves	-275	-61	171	270	-774	-394
Saldo na bestemming	0	404	480	540	524	524

§4. Financiering

Inleiding

Bij financiering gaat het om de vraag hoe de gemeente regelt dat zij steeds voldoende geld heeft om alle rekeningen te betalen. Dreigt de gemeente tijdelijk te weinig 'in kas' te hebben, dan moet zij lenen. Heeft de gemeente tijdelijk teveel in kas, dan worden bedragen van boven een drempel, wettelijk verplicht, gestort in de schatkist. Zie ook de toelichting bij saldo- en liquiditeitenbeheer. Ook sluit de gemeente langlopende geldleningen af, om bijvoorbeeld de aankoop van gronden of grote investeringen te financieren. Al deze activiteiten leiden ertoe dat de gemeente een financieringsportefeuille heeft. Die moet worden beheerd om de daaraan verbonden kosten en risico's te beperken.

Volgens artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bevat de paragraaf financiering in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille.

Met betrekking tot risicobeheer gelden de volgende algemene uitgangspunten:

1. De gemeente mag leningen of garanties op grond van de 'publieke taak' uitsluitend verstrekken aan door de gemeenteraad goedgekeurde derde partijen, waarbij vooraf advies wordt ingewonnen over de financiële positie en de kredietwaardigheid van de betreffende partij;
2. De gemeente kan middelen uitzetten op grond van de treasuryfunctie indien deze uitzettingen een prudent karakter hebben en niet zijn gericht op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico. Het prudente karakter van deze uitzettingen wordt gewaarborgd middels de richtlijnen en limieten van het treasurystatuut;
3. Van financiële derivaten wordt geen gebruik gemaakt.

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn koersrisico, renterisico en kredietrisico.

Risicobeheer

Koersrisico

De gemeente beperkt de koersrisico's op uitzettingen uit hoofde van treasury door daarbij uitsluitend vastrentende waarden en/of hoofdsomgarantieproducten te gebruiken; Bovendien beperkt de gemeente de koersrisico's door overeenkomstig artikel 7 van het treasurystatuut de looptijd van de uitzettingen af te stemmen op de liquiditeitenplanning.

Risico vlottende schuld (kasgeldlimiet)

De kasgeldlimiet bepaalt de maximale omvang waarvoor gemeenten kortlopende leningen (korter dan 1 jaar) mogen aangaan. Deze limiet wordt conform de Wet financiering decentrale overheden (Fido) berekend naar een vast percentage (8,5%) van het begrotingstotaal per 1 januari. Voor 2021 bedraagt de kasgeldlimiet € 4,45 miljoen (2020 € 4,20 miljoen). Zolang de korte rente lager is dan de rente voor langere looptijden zal de kasgeldlimiet optimaal worden benut. Over het moment waarop een kortlopende schuld wordt omgezet in een langlopende schuld spelen rentevisie en de liquiditeitsprognose een belangrijke rol.

In artikel 4 van het treasurystatuut is onder lid 1 de volgende bepaling opgenomen: "De kasgeldlimiet als bedoeld in de Wet Fido wordt niet overschreden. Indien de gemeente voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet overschrijdt, stelt het daarvan de toezichthouder op de hoogte, en legt het de kwartaalrapportage en een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring voor aan de toezichthouder."

Risico vaste schuld (renterisiconorm)

Voor het renterisico over het begrotingstotaal geldt een norm van maximaal 20% per jaar. Dit houdt in dat in enig jaar niet meer dan 20% van het totaal van de begroting mag worden geherfinancierd (herfinanciering als gevolg van aflossingen dan wel renteherzieningen). Deze norm is door het Rijk ingesteld om een enigszins stabiele rentelast over de jaren te bewerkstelligen. In onderstaand overzicht is dit voor onze gemeente weergegeven voor de komende vier jaren.

Renterisiconorm	Bedragen x € 1.000			
	2021	2022	2023	2024
1. Renteherziening				
Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0	0	0
Netto renteherziening op vaste schuld	0	0	0	0
2. Mutatie vaste schuld				
Nieuwe aangetrokken vaste schuld	9.000	1.000	2.000	0
Nieuwe verstrekte lange leningen	PM	PM	PM	PM
Netto nieuw aangetrokken vaste schuld	9.000	1.000	2.000	0
3. Betaalde aflossingen	2.623	2.849	2.874	2.425
4. Herfinanciering (laagste van 2 en 3)	2.623	1.000	2.000	0
5. Renterisico op vaste schuld (1+4)	2.623	1.000	2.000	0
6. Renterisiconorm				
Begrotingstotaal (lasten)	52.396	50.379	50.517	50.423
Percentage	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	10.479	10.076	10.103	10.085
7. Toets renterisiconorm				
Renterisiconorm	10.479	10.076	10.103	10.085
Renterisico op vaste schuld (1+4)	2.623	1.000	2.000	0
Ruimte	7.856	9.076	8.103	10.085

Gegarandeerde geldleningen

De gemeente staat garant voor de betaling van de rente en aflossing bij een aantal afgesloten leningen van externe partijen. Het bedrag waarvoor de gemeente eventueel kan worden aangesproken is het restantbedrag van de lening op het moment dat niet meer aan

de betalingsverplichting wordt voldaan en is afhankelijk van het percentage dat is overeengekomen in de garantstelling.

De risico's van de verstrekte gemeentegaranties en /of gemeentelijke leningen aan toegelaten instellingen (woningbouwcorporaties) zijn overgedragen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Hiervoor hebben de gemeente en het Rijk een zogenaamde achtervangpositie ingenomen waarvoor een achtervangovereenkomst met het WSW is afgesloten, ieder voor 50%. De kans dat een beroep wordt gedaan op onze gemeente voor deze achtervangpositie is uiterst klein omdat:

- Elke toegelaten instelling die deelnemer is bij het WSW jaarlijks wordt onderworpen aan een kredietwaardigheidstoets;
- Het WSW een zodanige buffer heeft opgebouwd en eventueel nog aanvullend kan beschikken over de gelden (obligo's) die de corporaties verplicht hebben aangehouden.

Voor de hypotheekleningen afgesloten met Nationale Hypotheek Garantie (NHG) staan de gemeenten vanaf 1 januari 2011 niet langer garant. Het risico is geheel bij het Rijk komen te liggen.

Financieringsbehoefte

Voor de berekening van de financieringsbehoefte wordt het totaal van de geraamde boekwaarden van de activa afgezet tegen het totaal van het eigen en vreemd vermogen. De berekening van de financieringsbehoefte geeft een indicatie of het aangaan van vaste geldleningen al dan niet noodzakelijk zal zijn. In onderstaande raming van de boekwaarde is het investeringsplan 2020, voor zover nog actueel, in het bedoelde jaar verantwoord. De uiteindelijke financieringsbehoefte wordt vooral bepaald door het tempo waarin voorgenomen investeringen worden gerealiseerd en de invloed van mutaties binnen de bouwgrondexploitaties.

Van invloed is het tijdstip waarop de inkomsten uit de grondexploitaties worden gerealiseerd. In de berekeningen m.b.t. de rente is hiermee rekening gehouden.

De berekening van de kapitaalbehoefte per 1 januari en 31 december 2021 is als volgt (de raming is **exclusief** het investeringsplan 2021-2024):

Omschrijving	1-1-2021	31-12-2021
	X € 1.000	X € 1.000
Boekwaarde geïnvesteerd bedrag	74.773	74.676
Af : Reserves en voorzieningen	34.796	31.179
Af : Geldleningen (inclusief waarborgsommen)	35.750	42.127
Financieringsstekort	4.227	1.370
Financiering saldo Grexen (kort geld)	2.868	261
Financiering saldo overig (kort geld)	1.359	1.109

Saldo- en liquiditeitenbeheer

Voor het saldobehoor en het liquiditeitenbeheer gelden de volgende specifieke richtlijnen: Bij het aantrekken van financieringsmiddelen voor korter dan één jaar gelden de volgende uitgangspunten:

1. De gemeente streeft naar concentratie van de liquiditeiten binnen één rente-compensatiecircuit bij de bank met de gunstigste condities.
2. Indien het saldo in rekening-courant de doelmatigheidsdrempel overstijgt (0,75% van de begrote lasten over dat begrotingsjaar) wordt het meerdere, wettelijk verplicht, dagelijks afgestort naar de schatkist. Zie Schatkistbankieren.
3. Naast het verplichte schatkistbankieren, is het aanhouden van gelden in rekening-courant bij de bank voor een periode korter dan één jaar toegestaan.
4. Indien er een liquiditeitsbehoefte ontstaat, kan de gemeente kortlopende middelen aantrekken. Hierbij wordt de kasgeldlimiet niet overschreden.

Bij het aantrekken van financieringsmiddelen voor een periode van één jaar en langer gelden de volgende uitgangspunten:

1. Financieringsmiddelen worden enkel aangetrokken ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak in samenhang met de totale gemeentelijke financieringsbehoefte.

2. Financiering met externe financieringsmiddelen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen te gebruiken teneinde de renterisico's en het renteresultaat te optimaliseren.
3. Bij het aantrekken van financieringsmiddelen maakt de gemeente gebruik van onderhandse leningen.

Schatkistbankieren (zie ook bovenstaande toelichting)

De Wet FIDO is eind 2013 in werking getreden. Vanaf dat moment werd het schatkistbankieren verplicht en moeten gemeenten overtollige middelen in de schatkist afstorten, met inachtneming van een doelmatigheidsdrempel van 0,75% van het begrotingstotaal in 2021 € 52.396.000. Schatkistbankieren impliceert voor Wijdemereren dat liquide middelen boven het bedrag van € 393.000 verplicht bij het Rijk moeten worden ondergebracht.

Liquiditeit

De gemeente beperkt haar liquiditeitsrisico's door de treasuryactiviteiten te baseren op een meerjarige liquiditeitsplanning met een looptijd van minimaal vier jaar.

De rekening-courantverhouding met de BNG Bank N.V. is zodanig dat de overtollige liquiditeiten, beneden de eerder genoemde doelmatigheidsdrempel van de schatkist, binnen een circuit van rentecompensatie worden geconcentreerd tegen zo gunstig mogelijk condities.

Voor het beheersen van de geldstromen is het noodzakelijk dat er inzicht is in de liquiditeitsstroom. Naast de gegevens over de reguliere exploitatie zijn belangrijke factoren die van invloed zijn op de liquiditeit: de planning van investeringen en de mutaties in de grondexploitaties.

Toename beschikbare liquide middelen = +. Afname beschikbare liquide middelen = min

Liquiditeitenontwikkeling (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Kasroom uit operationele activiteiten (excl. IP 2021-2024)				
Begrotingssaldo	-194	11	60	190
Afschrijvingen	2.964	3.345	3.005	2.943
Vermeerderingen investeringen	- 7.692	-324	0	0
Grondexploitaties	4.730	8.072	0	0
Mutaties reserves	-701	-447	-1.047	-657
Mutaties voorzieningen	- 2.721	- 8.320	-500	-487
Geldleningen o/g	9.000	1.000	2.000	0
Aflossingen o/g	-2.623	-2.848	-2.874	-2.425
Geldleningen u/g	0	0	0	0
Verstrekkingsen	0	0	0	0
Aflossingen u/g	94	95	93	92
Ontwikkeling liquiditeiten	2.857	584	737	-344

Opgenomen langlopende geldleningen

De geraamde leningenportefeuille voor de periode 2021-2024 ziet er als volgt uit (excl. IP 20201-2024):

Leningenportefeuille (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Stand vaste geldleningen per 1 januari	35.750	42.127	40.279	39.404
Nieuwe leningen	9.000	1.000	2.000	0
(Reguliere) aflossingen	2.623	2.848	2.874	2.425
Stand vaste geldleningen per 31 december	42.127	40.279	39.404	36.979

Berekening rente-omslagpercentage

De renteomslag is een berekening van de gemiddelde rente die wordt toegerekend aan alle investeringen, met uitzondering van de investeringen die met eigen vermogen zijn gefinancierd, de grondexploitaties en investeringen waaraan een vaste rente wordt toegerekend. Dit laatste geldt bijvoorbeeld voor diverse verstrekte geldleningen.

Bij het bepalen van het financieringstekort wordt de boekwaarde investeringen bepaald op basis van de stand van de boekwaarde aan het einde van het vorige begrotingsjaar. Hierbij wordt rekening gehouden met de laatst bekende rekeningcijfers. Ook wordt ervan uitgegaan dat ramingen uit het investeringsprogramma van het vorige begrotingsjaar en restanten van voorgaande jaren in het vorige begrotingsjaar zijn uitgevoerd. In de gemeente Wijdmeren worden over nieuwe investeringen in het eerste jaar geen rente berekend. De afschrijvingen vinden plaats vanaf het eerste jaar na aanschaf of ingebruikname. De berekende omslagrente per 1-1-2021 bedraagt afgerond 1,03 %.

Investeringsplan

In het investeringsplan "IP 2021-2024" worden investeringen voorgesteld tot en met 2024 van in totaal afgerond € 47.510.000. Dit bedrag bestaat voor afgerond € 3.890.000 uit investeringen met dekking ten laste van de algemene middelen en voor een totaalbedrag van afgerond € 43.620.000 met dekking uit hoofdzakelijk de reserve rationeel wegbeheer en de voorziening riool en de riooltarieven. De investeringen die ten laste komen van de reserve rationeel wegbeheer, de voorziening riool en de riooltarieven betreffen werkzaamheden, die een rechtstreekse uitvoering zijn van het vastgestelde gemeentelijk rioleringsplan 2018-2021. In de overzichten op de vorige bladzijden is geen rekening gehouden met de gevolgen van uitvoering van het IP 2021-2024. Zie ook de toelichting in de paragraaf Weerstandsvermogen bij toelichting op de "netto schuldquote".

BEREKENING RENTE-OMSLAG BEGROTING 2021				
				(rente vaste leningen + nieuwe leningen+kort)
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		€	599.441
b.	De externe rente baten		€	-
	Totaal door te rekenen externe rente		€	599.441
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend		-/-	
	De rente van projectfinanciering, die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend		-/-	
	Saldo door te rekenen externe rente		€	599.441
d1.	Rente over eigen vermogen			
d2.	Rente over voorzieningen			
	De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente		€	599.441
e.	De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente/renteomslag		€	-599.441
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury		€	-
	Boekwaarde investeringen per 1 januari 2021		€	74.640.098
			€	74.640.098
	Rente vaste geldleningen (lange en korte financiering)		€	599.441
Niet in de omslag betrekken				
	Omschrijving	Bedrag	Rente	Bedrag
	Beleggingen leningen U/G			
	Leningen ambtenaren:			
	Lening Ambtenaar 3	€ 8.256	3,90	€ 322
	Lening Ambtenaar 6	€ 43.874	1,11	€ 487
	Lening Ambtenaar 7	€ 22.272	1,08	€ 241
	Lening Ambtenaar 12	€ 25.707	1,95	€ 501
	Kunstgrasveld SV Loosdrecht			
	Onderlaag	€ 82.357	5,00	€ 4.118
	Toplaag	€ 14.085	5,00	€ 704
	w.b.v. Samen Wonen (St.J.):			
	Complex VSEB-won.	€ 914.508	1,48	€ 13.535
	Diverse: investeringen gefinancierd uit reserves (Reserve afschrijving activa)	€ 4.382.926		€ -
	Diverse Grexen (geen rente toerek.)	€ 12.802.697	-	€ -
	T O T A A L	€ 18.296.681		€ 19.908
	Totaal rente			€ 599.441
	Af: niet in omslag te betrekken rente			€ -19.908
				€ 579.533
	Boekwaarde investeringen 1 januari 2021	€ 74.640.098		
	Af: niet in omslag te betrekken investeringen	€ -18.296.681		
		€ 56.343.417		
	Percentage 1%	563.434		
	Rekenrente	1,03%		

5. Bedrijfsvoering

Personeel en organisatie

Ambitie 2021 en verder

De directie, teammanagers en medewerkers blijven werken aan de volgende ambities:

- De 'basis op orde' een vervolg geven in de doorontwikkeling van de organisatie;
- Een organisatie die dienstbaar is aan de gemeenschap van Wijdemeren door meer met bewoners en bedrijven samen te doen;
- Een organisatie waarin medewerkers zelfstandig en met trots en plezier werken. Medewerkers worden hierin gefaciliteerd en zijn verantwoordelijk voor hun eigen loopbaan.

Cultuur

De volgende kernwaarden zijn benoemd: eigenaarschap, eigentijds en vernieuwend, inclusief, benaderbaar en professioneel. Deze waarden en de bijbehorende principes waren de kapstok voor het in 2019 doorlopen management development programma en het medewerker ontwikkelprogramma dat in 2021 verder wordt doorlopen.

Prettig werken

Wijdemeren wil een organisatie zijn waarin medewerkers zelfstandig en met trots en plezier werken. Om de tevredenheid onder medewerkers te peilen en om een nulmeting te markeren wordt een Medewerkers Tevredenheids Onderzoek (M(T)O) uitgevoerd. De bevindingen van dit onderzoek vinden in 2021 en 2022 z'n beslag.

Een lerende organisatie

Naast het jaarlijkse opleiding en ontwikkelbudget is er voor iedere medewerker een e-learning platform beschikbaar met meer dan 40 kennisonderwerpen over het werken bij gemeenten, digitale vaardigheden en gedragsvaardigheden. Het platform maakt het mogelijk dat onze medewerkers zich, op het moment dat zij daar zelf aan toe zijn, kennis eigen kunnen maken. In 2021 wordt het platform verder uitgebreid naar een Wijdemeren Academie.

Basis op orde: het vervolg

Om precies te weten wat er nodig is om deze ambities waar te maken en een vervolg te geven aan 'De basis op orde' is het noodzakelijk te onderzoeken waar de organisatie nu staat en wat er nodig is om de organisatie nog verder te versterken in de veranderde context. Dit heeft invloed op de bedrijfsvoering, het sociaal domein en het fysiek domein. Ook de financiële positie van de gemeente is veranderd.

Flexibele schil

De organisatie staat continue voor nieuwe uitdagingen. Zeker in deze tijd. Dit vereist wendbaarheid van de organisatie en van de medewerkers. Aanpassingen in functies, formatie en bezetting zijn onvermijdelijk. Wanneer de formatie/capaciteit op het juiste niveau is, is een flexibele schil van circa 10% van de salarisbegroting noodzakelijk.

Project E-HRM

Onderdeel van de basis op orde is de goede werking van E-HRM (Motion). In 2021 zal dit verder ontwikkeld worden en zal meer en meer een digitale en efficiëntere werkwijze van HR administratieve processen het gevolg zijn. De komst van Motion betekent een geheel nieuwe manier van werken en een enorme stap vooruit in de interne dienstverlening van HR in 2021.

Financiën

In 2021 zal de planning & controlcyclus verder geoptimaliseerd en gedigitaliseerd worden. Optimalisatie is nodig omdat we beter voorbereid willen zijn op de piek in werkzaamheden in met name de eerste helft van het jaar: het opstellen van de jaarstukken, kadernota en voorjaarsrapportage valt samen met de eindejaarscontrole van de accountant. Intussen moet de dienstverlening aan de organisatie en bestuur gewoon doorgaan. De kadernota die we in 2021 opstellen voor het begrotingsjaar 2022 zal beleidsarm zijn vanwege de verkiezingen in 2022. Mogelijk zal het een kaderbrief worden in plaats van een kadernota; dit in samenspraak met de raad.

Ook is blijvende optimalisatie van de p&c-producten zelf nodig: is het voor de lezer duidelijk waarover de raad een besluit kan nemen, wat de relaties zijn tussen programma's en paragrafen en welke nieuwe ontwikkelingen er spelen?

In 2021 willen we de begroting digitaal publiceren. Om optimaal voorbereid te zijn op de interim-en eindejaarscontrole leggen we nog meer accent op kwartaalafsluiting. Hierdoor kan ook de kwaliteit van de voor-en najaarsrapportage verder verbeterd worden.

In de tweede helft van 2021 stellen we een nieuwe nota Reserves en Voorzieningen op. Het beleid rondom reserves wordt geactualiseerd en nieuwe reserves worden toegevoegd.

Informatisering & Automatisering

► IT-beleid

Als gemeente willen we ons de komende jaren ontwikkelen als regie-organisatie. De IV-Visie is hiervoor kaderstellend en bestaat uit 8 kaders die onder meer beschrijven dat: IV effectief inzetbaar dient te zijn t.b.v. haar dienstverlening, bestaat uit samenhangende strategieën en principes, beschikt over een procesinrichting met duidelijkheid t.a.v. wie waarover kan besluiten, het applicatielandschap onder architectuur en op basis van standaarden en elders bewezen oplossingen wordt doorontwikkeld.

► Informatiemanagement

Op basis van de IV-Visie worden (kern) applicaties zo veel mogelijk vervangen door SaaS oplossingen. SaaS staat voor 'Software as a Service' en dit betekent dat de betreffende software niet meer op de computers van de gemeente wordt geïnstalleerd maar op die van de leverancier. Het voordeel hiervan is een afnemende technische beheerlast.

Tijdens deze transitie van lokaal naar cloud/hosting worden de applicaties beoordeeld op functionaliteit, aansluitmogelijkheden t.o.v. andere software en (software) architectuur. Inzet is om tijdens deze ontwikkeling een samenhangend applicatielandschap op te leveren waar de gemeente de komende jaren haar bedrijfsprocessen en dienstverlening mee kan doorontwikkelen.

Gegevens zijn daarbij het belangrijkste kapitaal van de gemeente. Het is de basis van onze dienstverlening en de kwaliteit en de consistentie ervan is van het grootste belang. Business Intelligence (BI) zal ingezet worden om deze risico's inzichtelijk te maken en te managen.

► Digitalisering dienstverlening

Om de dienstverlening aan inwoners, bedrijven en organisaties optimaal te laten verlopen dienen werkprocessen gedigitaliseerd en waar nodig ook geoptimaliseerd te worden. Vanuit het perspectief van een gemeentelijke klant zou het niet moeten uitmaken welk team / ambtenaar gegevens registreert en feitelijk de dienst verleent. De klant verwacht vanuit het eerste contact dat informatie centraal beschikbaar is. Om dit mogelijk te maken is zaakgericht werken randvoorwaardelijk.

Een volledig digitale afhandeling van de dienstverlening is in toenemende mate een vereiste. Het aansluiten van de kernapplicaties burgerzaken en belastingen op de MijnOverheid BerichtenBox is een belangrijke doelstelling.

► I&A organisatie

De ontwikkelingen ten aanzien van informatievoorziening vragen om een andere ICT organisatie dan die van de afgelopen jaren. Als gemeente willen we ons de komende jaren ontwikkelen tot regie-organisatie.

De ICT-organisatie zal beter afgestemd moeten worden op besluitvormingsprocessen ten aanzien van informatievoorziening. Om hier invulling aan te kunnen geven dient de organisatie (de business) duidelijk aan te geven wat de koers is (business is leidend, ICT volgend) én bijbehorende middelen beschikbaar te stellen.

► Uitvoeringsplan IV-Visie

Vanuit de kaderstellende IV-Visie worden de komende jaren veel projecten gestart die uiteindelijk een situatie tot gevolg hebben waarmee de gemeente zo optimaal mogelijk invulling geeft aan de regierol als het gaat om haar ICT.

Gastheerschappen, applicaties die extern worden aangeboden, infrastructuur die door derden wordt beheerd, het (thuis)werken met nieuwe inzichten die zijn opgedaan tijdens de coronacrisis, het zijn grote ontwikkelingen die verandering brengen in het gemeentelijk I&A-landschap.

Privacy

In 2021 zal verder worden gewerkt aan de borging binnen de gemeente van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AGV) en het privacy bewustzijn van de organisatie. Ter ondersteuning van deze activiteit zullen contactpersonen voor Privacy & Informatieveiligheid binnen de teams moeten worden gevonden.

Naast deze continue, interne verbetering zal in 2021 extra aandacht worden geschonken aan het actief informeren van de bewoners over het gebruik van hun persoonsgegevens door de gemeente. Dit zal onder andere gebeuren door het opstellen van privacy verklaringen. Hierin staat onder andere uitgelegd welke gegevens de gemeente gebruikt voor welk doel, en ook of en met wie deze gegevens worden gedeeld.

Informatiebeveiliging

De verbetering van de normhandhaving van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) binnen de gemeente zal ook in 2021 verder aandacht krijgen. Met name de evaluatie en waar nodig verbetering, van eerder vastgesteld beleid zal ter hand worden genomen. Door de organisatie actief bij de BIO normhandhaving te betrekken zal het Informatie veiligheidsbewustzijn binnen de gemeente verder worden verhoogd.

§6. Verbonden partijen

Verbonden partijen

De gemeente werkt samen met andere gemeenten en partijen om invulling te geven aan haar publiekrechtelijke taken en om haar maatschappelijke doelen te kunnen bereiken. Er is sprake van een verbonden partij wanneer de gemeente een financieel en bestuurlijk belang heeft in de samenwerking. Bij alleen een bestuurlijk belang of alleen een financieel belang is geen sprake van een verbonden partij. Organisatievormen van een verbonden partij zijn:

- Gemeenschappelijke regeling (publiekrechtelijk), regeling tussen gemeenten en/of provincie(s);
- Deelname in een stichting, B.V. of N.V. (privaatrechtelijk);
- Een publiek- private samenwerking.

In deze paragraaf wordt elk jaar een overzicht gegeven van alle verbonden partijen waarin de gemeente een financieel en bestuurlijk belang heeft.

Andere partners

De gemeente werkt ook samen met gemeenten en andere partijen om haar doelen te bereiken zonder dat sprake is van een verbonden partij. De samenwerking is dan bijvoorbeeld gebaseerd op een overeenkomst (opdracht en/of samenwerking), een incidenteel gezamenlijk belang (hierbij kan worden gedacht aan het regionaal aanbesteden van in te kopen producten of diensten of de samenwerking op diverse onderdelen met de gemeente Hilversum).

De gemeente Wijdemereren is aandeelhouder in twee andere partijen zonder verantwoordelijk te zijn voor eventuele tekorten: dit zijn de BNG Bank en drinkwaterbedrijf Vitens. Het geraamde dividend in 2021 bedraagt voor zowel de BNG als Vitens € 30.000.

Rol van de raad

De afgelopen jaren zijn er diverse ontwikkelingen geweest in de samenwerkingsverbanden van de gemeente waaronder de omzetting van de regionale samenwerking voor de gemeentelijke belastingen naar een dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Hilversum.

In een samenwerking met meerdere partijen wordt de individuele invloed van de gemeente minder. Een gedeeld belang om te gaan samenwerken kan betekenen dat op onderdelen moet worden ingeleverd en/of losgelaten. Een organisatie op afstand vraagt

een andere sturing. Een niet onbelangrijk aspect daarbij is dat de verbonden partijen van de gemeente onderling zeer verschillen. Te denken is daarbij aan verschillen in aantal deelnemers, omvang, belangen en wel of geen wettelijke verplichting(en). Deze verschillen maken het niet eenvoudig om als raad overzicht te houden op de verbonden partijen van de gemeente, wat precies wordt beoogd en welke rol de raad daarin vervult. Een vraag die dan ook met enige regelmaat door raadsleden, maar ook accountants, wordt gesteld, is de vraag over welke sturingsinformatie een gemeente beschikt en op welke wijze de gemeente (de raad) invloed kan uitoefenen op het beleid van de verbonden partij.

	bedragen x € 1.000	
Regio Gooi en Vechtstreek	€ 4.021	7,6%
Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek	€ 2.263	4,3%
Werkvoorzieningschap Tomingroep	€ 550	1,0%
Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek (OFGV)	€ 473	0,9%
Plassenschap Loosdrecht en omstreken	€ 413	0,8%
Totale bijdragen aan verbonden partijen begroting 2021 gemeente Wijdemereren	€ 7.720	14,7%
Totale begroting 2021 gemeente Wijdemereren (lasten)	€ 52.396	

De verbonden partijen zijn gerangschikt naar omvang van de financiële bijdrage (van groot naar klein). Hierna is per verbonden partij de onder andere de volgende informatie opgenomen:

- de wijze waarop de gemeente Wijdemereren een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
- de bijdrage van de gemeente aan de verbonden partij in 2021;
- de stemverhouding
- de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
- de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;

- de eventuele risico's. De kleuren van de risico's variëren van groen, oranje, geel, rood en zijn afhankelijk van het risico dat een gemeenschappelijke regeling in financiële moeilijkheden komt en de omvang van de financiële gevolgen daarvan (impact):

risico	Hoog/laag	Hoog/middel	Hoog/hoog
	Middel/laag	Middel/middel	Middel/hoog
	Laag/laag	Laag/ middel	Laag/hoog
		Impact	

Naam	Regio Gooi en Vechtstreek
Vestigingsplaats	Bussum
Vorm	Openbaar lichaam o.g.v. artikel 8 Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)
Visie/ Openbaar belang	Uitvoering regionale taken en behartiging deelnemende gemeenten op de gebieden waaronder WMO, jeugdzorg, GGD, afvalinzameling en energietransitie
Taken	<p>De Regio kan voor de gemeenten de navolgende taken uitvoeren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • belangenbehartiging/lobby; • delen kennis, capaciteit en deskundigheid; • bevorderen onderlinge afstemming; • visieontwikkeling; • verwerving van budgetten; • beleidsvoorbereiding; • inkoop en contractbeheer; • gezamenlijk beheer <p>Regionale samenwerkingsagenda: Op basis van de door de gemeenteraden vastgestelde speerpunten voor de Regionale Samenwerkingsagenda (2019 - 2022) wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld. Dit programma omvat - als het besluitvormingsproces naar verwachting verloopt - het bevorderen van mobiliteit, duurzaamheid, een goed woon - werk klimaat, het versterken van het sociaal domein en de ontwikkeling van een Regionale Omgevingsvisie. Gooise Meren hecht in het bijzonder aan de realisatie van een Regionale Omgevingsvisie als kader voor een passende effectieve samenwerking op het fysiek domein.</p>
Bevoegdheden	<p>De gemeente Wijdemereren heeft bevoegdheden aan de Regio overgedragen voor:</p> <ol style="list-style-type: none"> het verlenen van ambulancezorg op grond van de Tijdelijke wet ambulancezorg en de uitvoering van het ambulancedeel in de meldkamer die gemeenschappelijk met politie en brandweer wordt beheerd; de uitvoering van hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer inzake afvalstoffen, voor zover deze aan gemeenten is opgedragen, met uitzondering van het bepaalde over afvalwater; de uitvoering van de artikelen 2 (algemeen), 5 (jeugdgezondheidszorg), 5a (ouderengezondheidszorg) 6 lid 1 (algemene infectieziekte bestrijding), 15 (beschikbaarstelling deskundigheid) en 15a (vaststelling meldcode signalen huiselijk geweld en kindermishandeling) van de Wet publieke gezondheid. De Regio is voor de gemeenten belast met de uitvoering van het Advies en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling Gooi en Vechtstreek als bedoeld in het bepaalde bij of krachtens hoofdstuk 4 van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015).
Link met programma	Programma 5 Sociaal domein, programma 3 Openbare ruimte, programma 4 Economische zaken, recreatie en toerisme, programma, programma 6 Natuur en milieu en programma 7 Ruimtelijke ontwikkeling.
Beleidsvoornemens	Zie ontwikkelingen/veranderingen in het belang
Deelnemende partijen en stemverhouding	Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp en Wijdemereren en Eemnes (partieel). Elk lid heeft 1 stem in het AB.
Bestuurder(s)	<p>AB: een wethouder per gemeente DB: drie wethouders Wethouder J.H. Boermans neemt deel in het AB Wethouder J.J. de Kloet is voorzitter AB-portefeuille voor Cultuur en recreatie Wethouder J.H. Boermans is regionaal trekker portefeuille Circulaire Economie en Grondstoffen</p>
Ontwikkelingen/ veranderingen in het belang	Er is een jaar ervaring opgedaan met een nieuwe bestuurlijk model in de Regio, waarbij het Algemeen Bestuur niet langer bestaat uit burgemeesters, maar uit de voorzitters van de portefeuillehoudersoverleggen. Verder is de nieuwe stemhouding ingevoerd volgens het 'one – man – one vote' principe, waardoor alle deelnemers een gelijke invloed hebben op besluiten. Dit model moet leiden een verbindende vorm van besturen. Een tweede belangrijke ontwikkeling die ook impact kan hebben op

Naam	Regio Gooi en Vechtstreek	
	de Regio is het stoppen van de zgn Arhi-procedure, waardoor de fusies tussen Huizen, Blaricum en Laren en die tussen Hilversum en Wijdemereren voorlopig geen doorgang zullen vinden. De Regio zal – na het vertrek van Weesp uit de Regio voorzien in 2024 – bestaan uit 6 gemeenten. Deze zes gemeenten hebben de opdracht regionale bestuurskracht te realiseren, waarbij de Regio een centrale rol kan vervullen. Daarbij heeft de positie van de gemeenteraden de aandacht.	
Financiële gegevens		(bedragen x € 1.000)
	01-01-2021	31-12-2021
Eigen vermogen	€ 9.894	€ 8.960
Vreemd vermogen	€ 29.562	€ 36.595
Financieel resultaat 2019	Bestemming rekeningresultaat	€ 1.312
	Restitutie aan gemeenten	<u>€ 508</u>
	Resultaat	€ 1.820
Financieel resultaat 2018	Bestemming rekeningresultaat	€ 1.169
	Restitutie aan gemeenten	<u>€ 640</u>
	Resultaat	€ 1.809
Bijdrage	2021: € 4.031	2020: € 3.824
Begrotingstotaal	2021: € 83.486	2020: € 84.385
% bijdrage t.o.v. begrotingstotaal	2021: 5.0%	2020: 5.0%
Risico's	Governance: hoe houdt de gemeente Wijdemereren grip op de omvang van de financiële bijdrage? In de inventarisatie van de risico's van de gemeente Wijdemereren (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) is geen rekening gehouden met risico's van deze verbonden partij.	
Risico score	Risico: laag Impact: hoog	

Naam	Veiligheidsregio regio Gooi en Vechtstreek		
Vestigingsplaats	Hilversum		
Vorm	Openbaar lichaam o.g.v. artikel 8 Wgr		
Visie/Openbaar belang	Op basis van de Wet Veiligheidsregio's (Wvr) is de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek opgericht		
Taken	Brandweerzorg, geneeskundige zorg, bevolkingszorg en rampenbestrijding en crisisbeheersing.		
Bevoegdheden	Zie taken		
Link met programma	Programma 2 Veiligheid		
Beleidsvoornemens	<p>De volgende ontwikkelingen zijn voorzien voor 2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aansluiten op maatschappelijke veranderingen; • Verbinden met externe partijen; • Samenwerken met Flevoland en Utrecht • Integraal adviseren op risicobeheersing • Integrale sturing en uitvoering <p>Deze ontwikkelingen zijn verwerkt in beleidsthema's. De beleidsthema's zijn in de begroting 2021 van de Veiligheidsregio niet financieel vertaald.</p>		
Deelnemende partijen en stemverhouding	Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp en Wijdmeren. Elk lid heeft 1 stem in het AB.		
Bestuurder(s)	<p>AB: een burgemeester per gemeente DB: drie burgemeester Burgemeester C. Larson neemt deel in het AB</p>		
Financieel belang	Het aandeel van de gemeente Wijdmeren bedraagt € 2.263.000 op een begrotingstotaal van € 27.930.000 in de regiobegroting 2021. Dit is 8,2%.		
Ontwikkelingen/ veranderingen in het belang	De Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek is onlangs een samenwerkingsovereenkomst aangegaan met Flevoland. Afhankelijk van de uitkomst van de evaluatie van de Wet Veiligheidsregio's wordt verkend of een fusie mogelijk is. De presentatie van de resultaten van deze evaluatie staat gepland voor eind 2020 gepland. Wel wordt er een slag om de arm gehouden in verband met de huidige de coronacrisis.		
Financiële gegevens			(bedragen x € 1.000)
		01-01-2021	31-12-2021
Eigen vermogen		€ 1.778	€ 1.455
Vreemd vermogen		€ 12.876	€ 13.357
Financieel resultaat 2019		Positief resultaat	€ 190
Financieel resultaat 2018		Positief resultaat	€ 697
Bijdrage		2021: € 2.263	2020: € 2.197
Begrotingstotaal		2021: € 27.930	2020: € 27.258
% bijdrage t.o.v. begrotingstotaal		2021: 8.1%	2020: 8.1 %
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Met de frictiekosten van een fusie met de Veiligheidsregio Flevoland is geen rekening gehouden. <p>In de inventarisatie van de risico's van de gemeente Wijdmeren (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) is geen rekening gehouden met risico's van deze verbonden partij.</p>		
Risico score		Risico: laag	
		Impact: hoog	

Naam	Werkvoorzieningsschap Tomingroep		
Vestigingsplaats	Hilversum		
Vorm	Openbaar lichaam o.g.v. artikel 8 Wgr		
Visie/Openbaar belang	Bieden van werkgelegenheid buiten reguliere bedrijfsleven		
Taken	Tomingroep heeft als doel om zoveel mogelijk mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, door het bieden van werk, scholing, begeleiding en bemiddeling, te helpen bij het verkrijgen van een betaalde baan binnen of buiten Tomingroep. De sw-werknemers werken volgens een volwaardige arbeidsovereenkomst en zijn collectief gedetacheerd bij Tomingroep BV. In een samenwerkingsovereenkomst zijn de verhoudingen tussen het Werkvoorzieningsschap Tomingroep en de Tomingroep BV vastgelegd.		
Bevoegdheden	De gemeenten hebben hun bevoegdheden en verplichtingen uit hoofde van de Wsw overgedragen aan het Schap.		
Link met programma	Programma 5 Sociaal domein		
Beleidsvoornemens	In 2019 kampte de Tomingroep BV met tegenvallende resultaten. Het resultaat van de BV is van belang voor het Werkvoorzieningsschap. Onder aansturing van het Algemeen bestuur zijn maatregelen ingezet om dit ten goede te keren.		
Deelnemende partijen en stemverhouding	Almere, Blaricum, Eemnes, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp en Wijdemeren. In het algemeen bestuur hebben de leden stemrecht naar rato van het gemiddeld gemeentelijk aandeel in het aantal SE sw-werknemers over de afgelopen tien jaar (tienjaars voortschrijdend gemiddelde), gemeten op 31 december van het voorgaande jaar.		
Bestuurder(s)	AB: een lid van het college van B&W per gemeente. DB: één te benoemen lid uit het AB en de voorzitter en de vice-voorzitter van het Schap Wethouder Van Rijn neemt deel in het DB en het AB		
Ontwikkelingen/ veranderingen in het belang			
Financiële gegevens		(bedragen x € 1.000)	
		01-01-2021	31-12-2021
Eigen vermogen	€ 1.906		€ 1.906
Vreemd vermogen	€ 10.131		€ 10.031
Financieel resultaat 2019	Vegatief resultaat		€ 800
Financieel resultaat 2018	Vegatief resultaat		€ 1.000
Bijdrage	2021: € 550		2020: € 600
Begrotingstotaal	2021: € 26.159		2020: € 27.547
% bijdrage t.o.v. begrotingstotaal	2021: %		2020: 2.0 %
	De gemeenten betalen het voor de WSW bestemde deel van hun Participatiebudget (de WSW-subsidie) volledig door aan het Werkvoorzieningsschap Tomingroep. Voor Wijdemeren is dit in 2020 € 618.064.		
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> Onvoldoende resultaat in Tomingroep BV. De Tomingroep BV is winstgevend en compenseert negatieve resultaten van het Schap. Sociaal-economische ontwikkelingen die leiden tot verdere bezuinigingen op de rijkssubsidie dan nu voorzien in de begroting. In de inventarisatie van de risico's van de gemeente Wijdemeren (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) is geen rekening gehouden met risico's van deze verbonden partij.		
Risico score		Risico: laag	Impact: hoog

Naam	Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek (OFGV)		
Vestigingsplaats	Lelystad		
Vorm	Openbaar lichaam o.g.v. artikel 8 Wgr		
Visie/Openbaar belang	Adequate uitvoering van milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de provincie Flevoland en de regio Gooi en Vechtstreek		
Taken	De OFGV heeft een producten-en dienstencatalogus (PDC). De door de OFGV overgenomen taken van de gemeenten betreffen grotendeels basistaken conform de wet VTH. Daarnaast zijn er deelnemers die plustaken hebben overgedragen. Dit zijn 'extra' taken die per deelnemende partij kunnen verschillen. Ook zijn er deelnemers die meerwerk hebben belegd bij de OFGV. Het uitvoeren van meerwerk gaat via uitgebrachte offertes.		
Bevoegdheden	Bevoegdheden die voortvloeien uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)		
Link met programma	Programma 2 Veiligheid		
Beleidsvoornemens	<ul style="list-style-type: none"> • voorbereidingen op de Omgevingswet • energietransitie 		
Deelnemende partijen en stemverhouding	<p>Provincie Flevoland en de provincie Noord-Holland en de gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk Zeewolde, Blaricum, Bussum, Hilversum, Huizen, Laren, Muiden, Naarden, Weesp en Wijdmeren.</p> <p>De verdeling van de stemmen geschiedt naar rato van de omvang van de ingebrachte taken en derhalve naar rato van de financiële bijdrage per deelnemer aan de gemeenschappelijke regeling, met dien verstande dat een deelnemer niet meer dan 49 % van het totaal aantal stemmen kan hebben.</p>		
Bestuurder(s)	<p>AB: een lid van het college van B&W per gemeente of uit GS provincie</p> <p>DB: dagelijks bestuur bestaat uit één lid namens de provincies, twee leden namens de Noord-Hollandse gemeenten en twee leden namens de Flevolandse gemeenten. Deze leden worden door en uit het AB aangewezen.</p> <p>Wethouder Boermans neemt deel in het AB en DB.</p>		
Ontwikkelingen/ veranderingen in het belang			
Financiële gegevens			(bedragen x € 1.000)
		01-01-2021	31-12-2021
Eigen vermogen		€ 919	€ 919
Vreemd vermogen		€ 4.729	€ 4.729
Financieel resultaat 2019		Positief resultaat	€ 190
Financieel resultaat 2018		Positief resultaat	€ 194
Bijdrage		2021: € 473	2020: € 474
Begrotingstotaal		2021: € 13.146€	2020: € 13.818
% bijdrage t.o.v. begrotingstotaal		2021: 3.6%	2020: 3.4%
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • uittreding gemeente Weesp en uitname brandveiligheidstaken gemeente Lelystad kan eventueel tot extra kosten leiden • verhoging bijdrage is hoger dan inflatie (accres kan worden gehanteerd) en past daardoor niet in meerjarenbegroting. <p>In de inventarisatie van de risico's van de gemeente Wijdmeren (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) is geen rekening gehouden met risico's van deze verbonden partij.</p>		
Risico score		Risico: laag	
		Impact: middel	

Naam	Plassenschap Loosdrecht en omstreken		
Vestigingsplaats	Utrecht		
Vorm	Wet gemeenschappelijke regelingen, art. 51		
Visie/Openbaar belang	Het Plassenschap Loosdrecht is verantwoordelijk voor de ontwikkeling, exploitatie, toezicht en beheer van recreatievoorzieningen en –terreinen en treedt op als belangenbehartiger op het gebied van recreatie.		
Taken	Zie visie/openbaar belang		
Bevoegdheden	Zie visie/openbaar belang		
Link met programma	Programma 4 Economische zaken, recreatie en toerisme en programma 6 Natuur en Milieu		
Beleidsvoornemens	Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen		
Deelnemende partijen en stemverhouding	Provincie Utrecht en de provincie Noord-Holland en de gemeenten Stichtse Vecht, Utrecht, en Wijdemereren. Ieder lid van de plassenraad heeft 1 stem. Voor Wijdemereren komt dit op 6/16=Het stemrecht is 37,5%.		
Bestuurder(s)	De plassenraad bestaat uit 9 leden, te weten: drie vertegenwoordigers van de gemeente Stichtse Vecht, drie vertegenwoordigers van de gemeente Wijdemereren, één vertegenwoordiger van de gemeente Utrecht, één vertegenwoordiger van de provincie Noord-Holland en één vertegenwoordiger van de provincie Utrecht. Iedere deelnemende gemeente en provincie dient met één lid in het dagelijks bestuur te zijn vertegenwoordigd. De burgemeester van Wijdemereren is voorzitter van het dagelijks bestuur en voorzitter van de plassenraad. In de plassenraad nemen daarnaast één raadslid en één wethouder (J.J. de Kloet) deel namens onze gemeente.		
Ontwikkelingen/ veranderingen in het belang			
Financiële gegevens	(bedragen x € 1.000)		
	01-01-2021	31-12-2021	
Eigen vermogen	€ 218	€ 0	
Vreemd vermogen	€ 1.777	€ 2.592	
Financieel resultaat 2019	resultaat	€ 0	
Financieel resultaat 2018	resultaat	€ 0	
Bijdrage	2021: € 413	2020:€ 400	
Begrotingstotaal	2021: € 2.621	2020:€ 2.489	
% bijdrage t.o.v. begrotingstotaal	2021: 15,8%	2020: 16.1%	
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> Continuïteit inningen vanwege overheveling taken In de inventarisatie van de risico's van de gemeente Wijdemereren (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) is geen rekening gehouden met risico's van deze verbonden partij.		
Risico score		Risico: middel Impact: middel	

Vennootschap of Coöperatie

Naam	BNG Bank N.V.	
Vestigingsplaats	Den Haag	
Vorm	Wet gemeenschappelijke regelingen, art. 51	
Visie/Openbaar belang	De BNG bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger en is het voor de gemeente mogelijk om op eenvoudige wijze toegang te krijgen tot de geldmarkt. Toelichting: het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.	
Taken	Zie visie/openbaar belang	
Bevoegdheden	Zie visie/openbaar belang	
Link met programma		
Beleidsvoornemens		
Deelnemende partijen en stemverhouding	De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. Wijdemeren heeft 33.930 aandelen van de 55.690.720, en daarmee 0,01% stemrecht op de AVA (Algemene vergadering van Aandeelhouders). De gemeente wordt op de AVA vertegenwoordigd door de wethouder Financiën.	
Bestuurder(s)	Programma algemene lasten en baten	
Ontwikkelingen/ veranderingen in het belang	BNG Bank behaalde over het jaar 2019 een nettowinst van EUR 163 miljoen. BNG Bank heeft conform het kapitalisatie- en dividendbeleid voorgesteld om EUR 71 miljoen uit te keren aan aandeelhouders. Dit is 50% van de nettowinst na aftrek van dividend aan de verschaffers van hybride kapitaal. Het dividend bedraagt EUR 1,27 per aandeel	
Financiële gegevens		(bedragen x € 1.000)
	01-01-2019	31-12-2019*
Eigen vermogen	€ 5.000	€ 4.900
Vreemd vermogen	€ 133.000	€ 145.000
Financieel resultaat 2019	Positief resultaat	€ 163.000
Financieel resultaat 2018	Positief resultaat	€ 337.000
Aantal aandelen	2021: Nog niet bekend	2020:33.930
Dividend	2020 nog niet bekend	2019: € 43
	* Gegevens over 2021 zijn nog niet bekend vandaar cijfers 2019 opgenomen.	
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> De ratings van de BNG zijn respectievelijk Aaa bij Moody's, AAA bij Fitch en AA+ bij Standards & Poor's en zijn daarmee gelijk aan de ratings van de Nederlandse Staat. 	
Risico score		Risico: laag Impact: laag

Naam	Vitens N.V.		
Vestigingsplaats	Zwolle		
Vorm	Naamloze vennootschap		
Visie/Openbaar belang	Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf in Nederland en verzorgt de drinkwatervoorziening in de gemeente Wijdemereren. Vitens is in 2006 ontstaan uit fusies van lokale en regionale drinkwaterbedrijven..		
Taken	Zie visie/openbaar belang		
Bevoegdheden	Zie visie/openbaar belang		
Link met programma			
Beleidsvoornemens			
Deelnemende partijen en stemverhouding	De gemeenten en provincies in het verzorgingsgebied van Vitens zijn de publieke aandeelhouders.		
	Algemene vergadering van aandeelhouders		
Ontwikkelingen/veranderingen in het belang			
Financiële gegevens			(bedragen x € 1.000)
		01-01-2019	31-12-2019*
Eigen vermogen	€ 218		€ 0
Vreemd vermogen	€ 1.777		€ 2.592
Financieel resultaat 2019	Positief resultaat		€ 41.000
Financieel resultaat 2018	Positief resultaat		€ 45.000
Ontvangen dividend 2019	€ 0		
Ontvangen dividend 2018	€ 30.000		
* Gegevens over 2021 zijn nog niet bekend vandaar cijfers 2019 opgenomen			
Risico's	In de inventarisatie van de risico's van de gemeente Wijdemereren (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) is geen rekening gehouden met risico's van deze verbonden partij.		
Risico score		Risico: laag Impact: laag	

§7. Grondbeleid

Inleiding

Kern van de paragraaf Grondbeleid is het – als ware de gemeente een bedrijf – door de gemeente exploiteren van de in gemeentelijk eigendom zijnde (bouw)gronden. De gemeente zet het grondbeleid in ten behoeve van de ontwikkeling van woningbouw in de gemeente en om daar waar mogelijk bij te dragen aan een goede ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente.

Beleidskader

De paragraaf grondbeleid geeft inzicht in het grondbeleid en de doelstellingen die worden nagestreefd. Tevens wordt in deze paragraaf zoveel mogelijk de financiële positie van de (grond)exploitaties uiteengezet.

Doelstellingen grondbeleid

Op 6 februari 2020 is de nota Grondbeleid 2020-2024 geamendeerd vastgesteld door de gemeenteraad. In de nota is vastgelegd dat de gemeente kiest voor een situationeel grondbeleid. Een situationeel grondbeleid betekent dat de gemeente per ontwikkeling overweegt welk type grondbeleid het meest geschikt is voor die ontwikkeling en de motivering daardoor vastlegt in een startdocument per project. De faciliterende rol past de gemeente nog steeds goed en is de voorkeursrol, maar daar waar marktpartijen niet (tijdig) in staat en bereid zijn om de gemeentelijke ambities op die plek te realiseren, kan de gemeente een actievere rol overwegen.

De gemeente scheidt bij faciliterend grondbeleid de voorwaarden voor de locatie ontwikkeling via een structuurvisie en het bestemmingsplan en legt de actieve rol neer bij marktpartijen/grondeigenaren. Wanneer de gemeente er niet in slaagt vooraf een overeenkomst af te sluiten, kan kostenverhaal afgedwongen worden via het exploitatieplan dat gelijktijdig met het bestemmingsplan vastgesteld dient te worden.

Het voeren van actief grondbeleid bij het ontwikkelen van locaties houdt in dat de gemeente zelf probeert de benodigde gronden in handen te krijgen om deze vervolgens zelf te verkopen. De gemeente kan vervolgens kiezen om grond zelf bouw- en/of woonrijp te maken en uit te geven of de grond in concessie te geven. Een manier voor de gemeente

om de risico's te beperken is het weer verkopen van eventueel aangekochte gronden aan het einde van de planvormingsfase.

Het belangrijkste argument voor de gemeente om te kiezen voor een situationeel grondbeleid is dat dit de mogelijkheid biedt om maatwerk te leveren. De gemeente ziet een opgave om de komende 10 jaar een aanzienlijke woningopgave te realiseren, voldoende werkgelegenheid te hebben en tegelijk zorgvuldig de kwetsbare natuur te beschermen. Hierbij is bovendien een versnelling gewenst. Verwachting is dat hiervoor in sommige gevallen een actievere rol dan voorheen nodig is, overigens met nadrukkelijk oog voor de daarmee gepaard gaande (financiële) risico's. Met de nu voorliggende nota en daarin opgenomen, deels nieuwe, instrumenten verwacht de gemeente deze ambities het best te kunnen realiseren. Het belangrijkste nieuwe instrument in de Nota Grondbeleid 2020 – 2024 is het hanteren van een aparte reserve (Stimuleringsreserve Ruimtelijke ontwikkelingen) om plussen en minnen die samenhangen met (nieuwe) gebiedsontwikkelingen te verevenen.

Faciliterend (passief) / actief grondbeleid

Voor faciliterend (passief) grondbeleid geldt:

- Toerekenen van de door de gemeente gemaakte plan- en uitvoeringskosten inclusief kosten voor bovenwijkse voorzieningen als dit kostenverhaal juridisch is toegestaan; Op basis een extern advies zijn hiervoor nadere richtlijnen opgesteld, waaronder het sluiten van voorovereenkomsten voor het verhalen van gemeentelijke kosten van de initiatieven.
- Zo optimaal mogelijke borging van de gewenste ruimtelijke kwaliteit en fasering in de tijd.

Voor actief grondbeleid geldt:

- Opstellen van een globale grondexploitatieberekening waarbij eveneens een inschatting wordt gemaakt van de beschikbare interne capaciteit en risico's;
- Grond wordt in exploitatie genomen indien uit een exploitatieberekening blijkt dat het verwachte resultaat positief zal zijn of, indien een negatief resultaat wordt geprognosticeerd, het verwachte tekort wordt afgedekt door een verliesvoorziening;
- Het mogelijk maken van een gewenste ontwikkeling door het tijdig doen van strategische aankopen binnen de randvoorwaarden voor het strategisch verwervingsbeleid;

- In een vroeg stadium bepalen waarop de aankoopstrategie gericht is en hoe het eigen bezit wordt geëxploiteerd;
- Zorgen dat de verworven gronden en opstallen tijdelijk beschikbaar komen voor gemeentelijke grondexploitatie, of bij tijdelijk beheer marktconform worden verhuurd.

Vennootschapsbelasting (VpB)

De wet modernisering vennootschapsbelasting heeft als gevolg dat ondernemingsactiviteiten van overheden vanaf 2016 belastingplichtig zijn geworden, tenzij er een vrijstelling van toepassing is. Uit een eerste inventarisatie en impactanalyse blijkt dat voornamelijk de grondexploitaties de belangrijkste Vpb-belaste prestaties van de gemeente zijn.

De VpB belast behaalde winsten ten opzichte van de openingsbalans van de grondexploitaties. Gezien de getroffen extra verliesvoorzieningen de afgelopen jaren voor de grondexploitaties is winstbelasting (voornamelijk) niet aan de orde. Overigens is veel afhankelijk van feiten en omstandigheden en het standpunt van de Belastingdienst in deze.

Structuurvisie

In de Structuurvisie wordt primair bepaald waar grondbeleid zal worden ingezet om gewenste ontwikkelingen te initiëren. De structuurvisie voor de gemeente Wijdemeren is in 2012 vastgesteld. De Structuurvisie is van belang in verband met (eventueel) publiekrechtelijk kostenverhaal. Het primaire streven bij het kostenverhaal is de privaatrechtelijke (anterieure) overeenkomst tussen gemeente en private partij(en). Echter, in het geval dit niet mogelijk blijkt te zijn, zal de gemeente terugvallen op het publiekrechtelijke kostenverhaal door middel van het exploitatieplan. Inmiddels heeft de raad begin 2019 een krediet vastgesteld voor de voorbereidingen op de Omgevingswet. Een deel daarvan zal worden aangewend voor de voorbereidingen voor de Omgevingsvisie. Deze visie zal de structuurvisie vervangen.

Woonvisie

De doelstellingen c.q. uitgangspunten van de woonvisie zijn eveneens leidend voor het te voeren grondbeleid en ook bij het actualiseren van de bestemmingsplannen worden keuzes mede bepaald door het te voeren grondbeleid. In 2019 zijn de voorbereidingen getroffen

voor een actualisatie van de woonvisie. In januari 2020 is een beeldvormende sessie voor de gemeenteraad gehouden.

Risico's

De nota Risicomanagement is in 2019 geactualiseerd. Deze nota bevat de kaders en uitgangspunten voor het gemeentelijk risicomanagement dat ook voor de grondexploitaties geldt.

Het voeren van een grondexploitatie brengt financiële risico's met zich mee. Risico's doen zich in alle stadia van het proces voor. De risico's verschillen van aard en omvang. Tijdig vooronderzoek in de beginfase brengt de risico's in beeld. In dat stadium gaat het in hoofdzaak om onderzoek op het gebied van archeologie en milieu. Zodra er sprake is van een vastgesteld bestemmingsplan en het project in exploitatie is genomen veranderen de risico's van aard. In deze fase krijgt de gemeente (meer) te maken met risico's waarop zij geen invloed heeft, renteschommelingen, economische conjunctuur e.d.

Het uitsluiten van risico's is onmogelijk. Het zo goed mogelijk beheersen van risico's kan natuurlijk wel. In de grondexploitaties wordt gewerkt met het geïndexeerd laten stijgen van de kosten en de opbrengsten. Verder bevatten de grondexploitaties posten onvoorzien, om eerste tegenvallers op te kunnen vangen. Om de risico's financieel af te dekken is een voldoende hoog weerstandsvermogen nodig. Twee keer per jaar, bij de jaarrekening en de begroting, wordt de risicoparaagraaf van de grondexploitaties geactualiseerd.

Budgetbewaking grondexploitaties

Het bewaken van grondexploitaties geschiedt ambtelijk op basis van de door de raad vastgestelde grondexploitaties. Uit de grondexploitaties worden kredieten beschikbaar gesteld. Op basis van deze jaarschijven worden budgetten afgegeven ten behoeve van te verrichten werkzaamheden in het kader van het project.

De jaarschijven worden door toetsing van de budgetaanvragen aan de onderbouwing van de grondexploitatie en aframing van restbudgetten bewaakt.

Mutaties van meer dan € 50.000 op het eindresultaat van de grondexploitaties worden op grond van de actieve informatieplicht van het college, buiten de p&c-cyclus om, gemeld aan de raad.

Bouwgrond In Exploitatie (BIE)

Er is sprake van BIE wanneer door de gemeenteraad een grondexploitatie wordt vastgesteld voor een bepaald ruimtelijk plan waar de gemeente grond in eigendom heeft en deze wenst te transformeren naar woningbouw of een andere (bouw-)bestemming. De gemeente kent op dit moment drie grondexploitaties welke hieronder worden toegelicht.

Ter Sype

Ter Sype betreft een integraal plan voor ca. 600 woningen, maar doordat het Luchthavenbesluit in 2014 is gewijzigd, kan door de ligging van vliegveld Hilversum, voorlopig slechts een deel van het oorspronkelijke plan worden ontwikkeld. Er kunnen nu nog 60 tot 80 woningen worden gerealiseerd, waarvoor het stedenbouwkundig plan wordt aangepast. Onderzocht wordt of er mogelijkheden zijn om tot een ontwikkeling van het terrein te komen. In 2019 is, in verband met de ontwikkeling van het Achtererf, ook een aanpassing aangebracht in de samenwerkingsafspraken met de ontwikkelaar (en mede-eigenaar van het te ontwikkelen terrein).

De Porseleinhaven

Het project De Porseleinhaven kent een lange historie. Het project betreft de realisatie van een kleinschalig dorpscentrum. Het plan voorziet zowel in ruimte voor woningen als voor winkels en andere commerciële activiteiten aan een aantrekkelijk plein aan het water. De gemeente heeft een ontwikkel overeenkomst met een ontwikkelaar gesloten, waarbij uitgangspunt is dat de gemeente de gronden bouw- en woonrijp maakt en de ontwikkelaar het beoogde bouwprogramma realiseert.

Nedervecht

Het project Nedervecht betreft een herontwikkeling aan de zuidzijde van Nederhorst den Berg waarbij sportvoorzieningen zijn verplaatst en nieuwe woningen worden gerealiseerd. Een geselecteerde projectontwikkelaar realiseert het grootste deel van de woningen en maakt de gronden onder de woningen bouw- en woonrijp. De gemeente koopt bouwrijpe kavels van de ontwikkelaar en verkoopt deze door aan particulieren.

Actualisatie grondexploitaties per 1-1-2020

De grondexploitatie van bovengenoemde projecten zijn per 1-1-2020 geactualiseerd, waarbij de werkelijke kosten en opbrengsten uit 2019 zijn verwerkt en waar nodig nieuwe

ramingen voor de nog te maken kosten en opbrengsten zijn opgenomen. Deze actualisatie is in voorliggende begroting verwerkt. Per 1-1-2021 vindt de eerstvolgende actualisatie plaats.

In onderstaande tabel zijn de resultaten op eindwaarde vermeld.

Project	Eindwaarde	Einddatum
Nedervecht	-2.123.000	31-12-2021
Porseleinhaven	-7.811.000	31-12-2022
Ter Sype	85.000	31-12-2022

Daar waar sprake is van verliesvoorzieningen, zijn deze aangepast op basis van bovenstaande uitkomsten.

Afkortingenlijst

AGV	Waterschap Amstel Gooi en Vechtstreek	NIEGG	Niet In Exploitatie Genomen Gronden
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming	o/g	Opgenomen gelden
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen	OFGV	Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek
BBV	Besluit Begroten en Verantwoording Provincies en Gemeenten	OM	Openbaar Ministerie
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie	OV	Openbare verlichting
BIZ	Bedrijven Investerings Zone	OZB	Onroerendezaakbelasting
BO	Basisonderwijs	PSZ	Peuterspeelzaal
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaren	RBT	Regionaal Bureau Toerisme
BSWW	Belastingsamenwerking Stichtse Vecht, Weesp en Wijdemeren	recr.vz.	Recreatievoorziening
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijkszaken	RIEC	Regionale Informatie en Expertise Centra
BUIG	Bundeling Uitkering Inkomensvoorzieningen Gemeenten	RMN	Recreatie Midden-Nederland
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden	SD	Sociaal domein
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw	SDO	Sociaal domein
DIV	Digitale informatievoorziening	SWW	Belastingsamenwerking Stichtse Vecht, Weesp en Wijdemeren
DVL	Dienstverlening	TBO's	Terrein Beherende Organisaties
FD	Fysiek domein	u/g	Uitgegeven gelden
Fido	Financiering Decentrale Overheden	UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
GAD	Grondstoffen en Afvalstoffen Dienst	VGRP	Voorziening Gemeentelijk Rioleringsplan
GGD	Gemeentelijks Gezondheids Dienst	VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg	VOS	Plan Verkeersonveilige Situaties
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio	VpB	Vennootschapsbelasting
GOV	Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen	VRHOSV	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan	VRI	Verkeersregelinstantie
I en W	Infrastructuur en Waterstaat	VRP	Verkeersrealisatieplan
IBP	Interbestuurlijk programma	vsv	Voortijdig schoolverlaten en verzuim
IBT	Interbestuurlijk toezicht	VTH	Vergunningen, toezicht en handhaving
IKC	Integraal kindcentrum	VVN	Veilig Verkeer Nederland
IP	Investeringsplan	wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
LSD	Loosdrechtse Dijk	Wgr	Wet gemeenschappelijke regelingen
MOP	Meerjaren onderhoudsplan	Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
MRA	Metropool Regio Amsterdam		

